

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:  
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égőz évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre  
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).  
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

## Uj mesgyn.

Budapest, június 18.

(v.) Mít csinált ezen az egész ülészakon át a magyar parlament? Pihent. Ha belefáradt a hosszas pihenésbe, akkor dolgoztatott kissé merő szórakozásból; de ez ritkán esett meg s nem sok ideig tartott. Nem vetünk rá ezért a nagy pihenőért. Egy nagy harcnak nagy fáradalmi után hasznos dolog az erögyűjtés. Erőt gyűjteni pedig csakis pihenés révén lehet. Pihent a parlamenttel együtt a közvélemény is. Arra is ráfért a nyugalom. Heves indulatok viharai zaklatták fel a közelmúltban egész valóját. Az izgalomnak orgiái dulták fel a nemzet lelki életét. A hasznos nemzeti munka sokáig szünetelt s az áldatlan visszavonás lépett helyére. A testvéri egyetértés, mely előfeltétele az egyetemes jól szolgáló alkotásoknak, száműzöttnek látszott közéletünkben s az egész vonalon kigyult a pusztító testvérharc, a bellum omnium contra omnes.

Ez a dulakodás gazdag volt fáradalmakban, izgatottságokban és veszedelmekben. Egyes fázisaiban egymásután rendültek meg a nemzet nyugodt fejlődésének s a polgári szabadságnak biztosítékai. Mikor tetőpontjára hágott ez a szörnyű tusa, végzetes felfordulás jegyében állott az ország. Az iszonyuanfonák helyzet az volt, hogy mindazok a tényezők, amelyeknek összhangzatos működésétől függ a haza java, egymás ellen fenekedtek: a kormányzati hatalom a nemzet ellen, a nemzet a parlament ellen s magában a parlamentben a kisebbség a tanácskozások rendje és lehetősége, a többség pedig az alkotmány folytonossága ellen. Uj korszaknak kellett jönnie, hogy vége szakadjon ennek a rettenetes állapotnak.

S eljött az új korszak s meghozta a parlamentnek is, a közvéleménynek is azt, amire mindkettjüknek leginkább volt szüksége: a békét és ebben az alkalmatosságot az erögyűjtésre, a pihenésre. Mélyreható, nagy munkát nem várt senki az országgyűléstől ebben az ülészakban. Azokat a nagy érdekeket, amelyek a kiegyezés gyűjtő nevére ismeretesek, biztos révbe kalauzolta Széll Kálmán kezze, ez az ügyes, erős és szerencsés kéz. E fontos feladat elvégzése után a parlamentnek csupán egy nevezetes dolga akadt: a helyreállított békét élvezni és fenntartani. Soha ennél üdvösebb célt könnyebb szerrel elérni még nem adatott törvényhozó testületnek. S dicséretnek sovány, de azért mégis az elismerés egy nemével fogja a krónikás korunk évkönyveibe iktatni erről a parlamentről, hogy a pihenés idejét pihenésre akarta és tudta felhasználni.

Folyt tehát az erögyűjtés munkája egy egész ülészakon át. Vajjon teljes mértékben sikerült-e már? Nem hinnők. Az izgalom már lecsillapultak, legnagyobbbrészt el is párologtak, de azért van még valami a nemzet lelkében, ami kellemetlenül bizsereg, megzavarja a nyugodt elmélkedést s nem engedí kühunyini a már hamvadó, de még pislogó zsarátnokot. A fáradalmak sincsenek még egészen kiheverve. A parlament szervezete már nem érzi az elcsigázottság ólomsúlyát tagjaiban, de tetterejének régi mértékét nem nyerte vissza még. Valami nyugtalanság és valami bágyadság ül még a lelkeken. Politikai küzdelmeinkben, pártharcainkban, egyáltalán a közélet tényezőinek egymásrahatásában már nem uralkodik a bizalmatlanság, de még nem állott egészen helyre a bizalom. A közélet már nem honorálja többé a rosszhiszeműséget, de a politikai értékek ár-

folyamlapján még nem jegyzik al pari a bona fidest. Kétségtelen, hogy átmeneti állapotban vagyunk a kedvezőtlenből a kedvezőbe, a hanyóadásból a nyugalomba, a rosszból a jóba. De bátrabbnak, gyökeresebbnek, gyorsabban haladónak szeretnők látni ezt a folyamatot.

Tisztán látjuk az akadályokat is. Ezek között a legkomolyabb és legveszedelmesebb a felekezetiesség retrógrad szemlélenek következetes előrenyomulása. Itt a néppárt jár elől a maga kárhóztos, gyűlölködő munkájával. S áskálódásainak és izgatásainak veszedelmes visszahatása gyanánt jelentkezik a Bánffy által szított protésziás akció, amelyben a felekezeti burok rosszul leplezett politikai szándékokat rejteget. A pihenés e korszakában szakadatlan munkát végzett a kormány a közszellem újjászervezésében, a joguralom visszaállításában, a közjogi egyensúly megóvásában és a felmerülő nagy szükségletek kielégítésében. Mind a két kezével hozzáfogott a kormány a munkához a felekezeti reakció ellen való küzdelem terén is. Nyílt csatára hívta a néppártot a parlamentben több ízben is, lángoló hitvallomást tett a szó legnemesebb értelmében vett szabadelvűség mellett s megmutatta, hogy az ultramontanizmus sötét szellemében a kabinetben kéréllhetetlen ellenségre talált, aki a jog és igazság fegyverével életre s halálra menő harcot kész vivni ama végzetes irányzat ellen, mely a tömeg gonosz indulatait uszítja a nemzeti egységre, a kulturális haladásra és a polgári szabadságra. Ezen a téren tehát bekövetkezett az, amit a néppártnak egyik vezérféria szinte hibetetlen naivsággal követelt: csakugyan tisztázódott a kormány helyzete a néppártban testté vált reakcióval szemben. A szabadelvű közvélemény méltán csodálkozhatott, hogy az

## T Á R C A.

### A tolvaj.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lux Terka.

Minden délután hallom az ásitását a szomszéd szobából, mikor ebéd után fülig jóllakottan végigdől a nagy, széles kanapén. Akkorákat ásitoz, mint egy fáradt agár, aztán nemsokára elalszik. Mikor elaludt, hallom, hogy az ebédlő ajtaja halkán megnyílik és lélegzetét is visszafajtvá betipeg az öreg asszony, hogy betakargassa őt az orra hogytól a lábujjáig.

Nem álhatom meg, hogy el ne mosolyodjam az anyai szeretet eme végső színvakságán. Szinte szeretném átkiáltani az öreg asszonynak: ugyan, rombolja le az oltárát és rivaljon rá arra a mihasznára, hogy vegyen ástót vagy kapát a kezébe, ha már egyébre nem való!

De nyomban erre megjelen gondolataimban az öreg asszony rettenetesen ijedt arca és megbotránkozást kifejező kézmozdulata, amint mondaná: Lajos, az én fiacskám, hogy dolgozzék?!... Hisz a naptól sem várunk egyebet, mint hogy melegítse a földet. És ő eleget is tesz a maga hitvátságának: él, hogy én szerethessem.

Erre az argumentumra pedig mi lehetne egyéb a válasz, mint a hallgatás? A szeretettel szemben meddő marad minden harc, mert a szeretet széles szárnya minden bünt és hibát eltakar. Kis idő múlva aztán átmegyek most is, mint mindennap az öreg asszonyhoz, hogy megkérdezzem: mint érzi magát?

Ott ül a szalon ablaka mellett, a nagy régi, rokokó mintázatu karosszékben és köti a harisnyát a „fiacskájának.”

Egyik újját az ajkára téve, másikkal az

ebédlő felé mutatva fogad, mint minden nap és kedves, könnyű lehetéttel homlokon csókol.

Leülünk egymás mellé s ő meg sem várva kérdésemet, mindjárt felel halk, suttogó hangon:

— Jól vagyok, édes lelkem. Csak a csontjaim hazogatódnak egy kicsit. Ez a szél, ez az átkozott szél az oka. De a fiacskám, szegény, mintha nem volna rendben. A mákospatkóhoz ma dében hozzá sem nyult...

Szeretnék közbevágni: — Nem esoda, annál több sonkás tésztát evett az este. De az öreg asszonytól szóhoz sem lehet jutni. Folytatja:

— Bort sem ivott az ebédnél.

— Na, — gondolom, annál többet ivott az este.

Mikor a hosszas panasznak végére ér, elhallgat; megigazítja az ablakon a vastag lambrequint, párszor végigköt a harisnyán, aztán ölébe csuszítja és követi az én tekintetemet.

Nézük az ablakon át a járó-kelőket, mint viaskodnak, védekeznek a mindent felforgató, bolond nagy szél ellen. Egy csinos kis szolgálnak ezer ráncos szoknyáját mint valami vitorlát kidagasztva csapja a nyakába, egy vén koldus asszonynak valósággal lesöpri válláról agyonfoltozott kendőjét s egy elegáns kisasszonynak kéretlenül beléköntárokodik a kalapja díszítésébe.

A furcsaságokra én elmosolyodom, de az öreg asszony tekintete merően néz egy pontra; ő nem lát semmit; a gondolata tudom, hogy másutt bolyong.

Egy idő múlva sovány kis kezét reá teszi a karomra és megszólal:

— Tudja, édes lelkem, a fiacskám dolgát? Tudtam. Ugy is tudtam, ahogy valójában volt, meg úgy is, ahogy ő egyszer, vagy két év előtt már elbeszélte. De azért intettem, hogy nem tudom. Az ő véghetetlen anyai szeretetének fenéséges vaksága mindig érdekelt.

Reánéztem öreg, fonnyadt arcára, amely hasonlított egy tavalyi almához és követtem azt a makiacs, kitaró tekintetet, amelylyel a szom-

széd püspöki rezidencia kertjének egy száraz fá-ját nézte.

— Oh! — sóhajtott az öreg asszony, — éppen ilyen csunya, viharos téli nap volt akkor is, mikor a fiacskám még csak husz éves volt. Azon a télen három hónapot töltött az ágyban, egy mulatságon meghűlt és én istenkém, még reá gondolni is borzadok, közel voltunk ahhoz, hogy szívemnek bálványát elveszítem. De az ég irgalmas volt és ő megmaradt nekem... Három hónap után aztán, az első nap, mikor leszállt az ágyról, itt készítettem neki az ablak mellett jó, kényelmes helyet, hogy egy kicsit szórakozzék az utca elevevényében. Nekem oda át a másik szalonban néhány vendégem volt s a fiacskámmal a hugom leánya maradt benn, meg ennek a vőlegénye. En nem voltam itt, édes lelkem, de azért úgy tudok mindent, hogy és mint történt, mintha csak a fiacskám előtt állva egy tükröt tartottam volna kezemben, ami homálytalanul visszaadja az egész jelenetet...

Elmosolyogtam. Nagyon hazug, de a hazugságban is fenségesen igaz volt ez a tükör: az anya két szeme.

— Hogyne, édes lelkem! — folytatta. — Egy husz éves fiu előtt csokolózni... Az a leány csábitotta el az én fiacskám, és nem ő a leányt...

Tovább nem hallgattam az öreg asszonyra. Ámint ott ültem, talán ugyanazon a helyen, ahol husz év előtt a Lajos fiu ült ideges finom arcával, a betegségtől elgyöngült fiatal testével, mig most deresező fejjel, lуста, férfiatlan tünysággal szuszogott józú almában a szomszéd szobában, a maga tiszta valóságában vonult el előttem az egész gyáva, nyomorult történet, amit egy emberélet áldozata tragédiává pécsettelt.

Husz év után is csak úgy lopják a gyerekek az almát a szomszéd pékné pinéjéből, amelynek szelelő ablakai az utóára nyílnak, mint ahogy husz év előtt lopták.

ultramontán tábor még tisztázandót talált a helyzetben. Ugy látszik, a néppárt úgy járt, mint a vakondok: addig élt a sötétben, amíg el is vesztette a szemévilágát. Mert csak a világtalan nem látta, hogy Széll Kálmán és kabinetje könyörtelen hadjáratot fog viselni a néppárt ellen az egész vonalon. A liberális közvélemény várta és tudta ezt s csak szánakozhatott azokon, akik meglepődtek ezeken az eseményeken. Ezen a ponton tehát a közélet erőtenyezőinek elhelyezkedése a régi maradt. Megváltozni csupán két dolog fog: a harcnak mértéke és metódusa. A mérték kétségenkívül tetemesen nagyobbodott. A reakció világrámlatának hullámcsapásai ez idő szerint már egész erővel ostromolják a szabadelvűségnek ezt a sziklaszigetét, amelynek Magyarország a neve. Hát a támadás nagyobb erejével a védelem is tetemesebb erőfeszítést fog szembeállítani. A tusa keményebb lesz és hosszabb ideig tartó, de a győzelem a liberalizmus marad ezentúl is. Pedig a módszer nem lesz a régi. Elvek fognak egymással mérkőzni s az eszmék tornája fog mindvégig maradni ez a nagy és komoly párbaj a szabadelvűség és a klerikalizmus között. Azt az erőt, melynek most rendelkezik, a néppárt jórészt annak köszönheti, hogy a multban valósággal reá tukmálták a mártíromságot. Ezentúl a szabadelvűségnek gondja lesz rá, hogy az ultramontánizmus ne dicsekedhessék felesleges kormányzati erőszak által gyárilag termelt vértanúkkal. Mi a klerikalizmust forradalmi irányzatnak tekintjük s vele szemben a szabadelvűség magatartását az szabja meg, hogy az ultramontán felforgatás a törvényes korlátokon belül vagy azokon kívül akar-e érvényesülni. Az első esetben mérkőzik elv elvvel, eszme eszmével: a másodikban a klerikalizmus forradalom erőszakát le fogja sújtani a törvénynek rendvédő és megtorló ereje. A magyar állam kormányzatának semmi szüksége arra, hogy a maga erőszakát küldje dulakodásba a mások erőszaka ellen. Törvényeinek hatalma elégséges, hogy leüsse lábáról a felforgató irányzatot. Ha úgy tetszik a néppártnak, majd meg fog mindezekről a maga kárára győződni.

Egy másik tényezője a hágyadtságának és nyugtalanságának az, hogy a parlamenti

Ez a nappali lopás a maga furfangos és mégis ártatlan vakmerőségében, ingerelte a tifusz-betegségből felépült fiatal embert.

Mikor az egyik kormos arc, villogó fehér fogu kis kovácsinas kibújt a pinceablakon, kezében egy almával, a bőségben duskáló fiut irigység fojtta el és az arca idegesen kipirult. Az ökleit reszketve szorította össze, és hirtelen nagy, örült vágy támadt benne, — nem az alma — hanem a lopás után. Egész teste kéjes dühvel rándult meg erre a gondolatra: lopni!

Lopni, de nem almát, nem is holmi kicsinyes tárgyat, nem is valami értékes dolgot, hanem valami más irányban lenni tolvajjá, gazemberré...

A bűnnek olvasmi ingere vett rajta erőt, ami azelőtt soha sem bántotta, amire azelőtt soha sem gondolt s aminek most nem tudott és kétségkívül nem is lehetett más nevet adni, mint: a lopás szenvedélye...

E percben a háta mögött valami halk csattanást hallott s mire visszafordult, két piruló, fiatal fej vált el egymástól.

A husz éves fiúnak láng futotta el még a szemét is s egy hirtelen gondolatra szinte belényilallott a koponyájára. E percben eltalálta, hogy mit fog lopni: *Egy nót a másik férfitol...*

Csinynek királyi volt ez az eszme, emberinek alávaló; de ez az elkényeztetett, akaratos, egy nagy betegség után tulidegessé vált fiu végrehajtotta...

Az unokahuzát, a szelvény árva leányt elrabolta attól a másik embertől.

Mikor aztán ellopta, mikor a kis szurtos kovácsinas példájára beléharapott abba a királyi almába, akkor aztán egyszerre megnyugodott, mint a gyilkos, mikor áldozatának a vérélt látta.

Ezután nem történt egyéb, mint hogy a szegény megcsalt, szegényben hozott leány öngyilkossá lett. A tolvaj pedig el tovább, deresded fejjel, eltompult becsületérzékkel, megtaplósodott szívvél: az evésnek és az alvásnak.

pártélet új fiziognómiája még nem alakulhatott ki egészen. Minden aggodalom nélkül konstataljuk mi ezt az állapotot, amely csakugyan nem is nyújt semmi okot arra, hogy bárki is kételyt támaszson a szabadelvűpártnak akár szilárdságára, akár őszinteségére nézve. Ez a párt még mostanában is olyan, mint az új bor: zavaros, forrongó és kissé fanyar. De az új vincellér, aki egyesítette a két szöllőt s egyszerre tartott bennük szüretet, nem ijed meg ettől, mert jól ismeri a fermentáló mustnak állapotát. Tagadhatatlan, hogy a megüledés, kiforradás, megérés folyamata nagyot haladt ezen az ülészen. Ez okból is jól fogott a pihenés. Az új párt is, mint az új bor, hamarabb esik túl ezen a folyamaton, ha nyugodtan hever az ászkon, ha nem görgetik ide s tova. Ebből a ma még kissé zavaros és fanyar nedvből csakhamar tiszta tükürű és nemes zamatu bor fog válni, — olyan, amelyet az új vincellérnek felvilágosult szabadelvűsége remélt, amikor a szüretbe fogott.

Hát a régi vincellér mit csinál azalatt? Köpi a markát, öklével döngeti az asztalt és káromkodik.

Majd elunja.

## Kapuzárás.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 18.

Az országgyűlés elnapolta magát negyedfél hónapra. Amiben nem a negyedfél hónap az érdekes, hanem az, hogy magát napolta el a parlament. Az ellenzék gyönyörűen elkészült már arra a véres csatározásra, amelyet az elnapoló királyi kézirat felolvasása után rögtönözni fog. Kossuth Ferenc lesz természetesen a vezérszónok; Pichler Győző lesz a zajos helyeslő, ugyanő és Kubik Béla a viharos ellenmondások. És a szélsőbal másik csoportja testvériesen asszisztál majd. A néppárt habozott még, mert félti az udvarképpességét a királyi kézirat megpiskálásától. De azért volt tartalékban Molnár apátnak egy latin citátuma (lásd *Vanócs: Latin olvasó- és gyakorlatkönyv* a gimnázium 6. osztálya számára) és *Rakovszky*nak egy anekdotája, meg egy grombasága.

És ez a nyolc-tíz napon át felhalmozott munió mind kárba veszett. Széll Kálmán egyszerűen indítványozta, hogy a Ház október nyolcadikáig ne tartson ülést s a Ház egyhangulag elfogadta az indítványt. Az a királyi kézirat, amely az ellenzék i sajtóban napról-napra ismétlődő vészitjósól entfrefletek szerint már napok óta ott volt a miniszterelnök zsebében, nem került elő. Nyilván mert ott sem volt. Széll Kálmán ezzel ismét szigorú alkotmányos érzékéről tett tanúságot, amely még csak ürügyet sem ad az ellenzéknek alkotmányjogi akadékoskodásra. Ok nem lett volna rá akkor sem, ha királyi kézirat napolta volna el az országgyűlést; mivelhogy ez a királynak alkotmányos joga és a kormány felelőssége mellett történik; és másrészt a koronának ugyanaz az alkotmányos akarat, amely az elnapolásban nyilvánul, újra összehívhatja a parlamentet, mihelyt szükségesége mutatkozik.

De hát ürügynek jó lett volna ez is. Ami kitészik onnan, hogy az elveszett ürügy hiányában keresett és talált is az ellenzék újat, hogy kapuzárás előtt még egy kis viharoskát rendezzen a bosszantóan békés munkaévd fináléjában. Itt volt a kvóta. A miniszterelnök a kvótajavaslatot visszavonta, mivel minden lehetősége elenyészett annak, hogy a két állam parlamentje megegyezzen. Tavaly nem ezt cselekedte, hanem tárgyalta a kvótajavaslatot. Ekkor az ellenzék megobstruálta. És élénken panaszkodott a miatt, hogy a kormány komédiát tűz a parlamenttel, mert Ausztriában ugy sem lesz kvótatörvény. Most pedig felállott Polónyi Géza és Kossuth Ferenc és Pichler és Holló és kisütötte egyik a másik után, hogy a király döntése nem lesz törvényes, mert a parlamentek meg sem kísérelték a megegyezést.

Ebből látható, hogy az ellenzéknek mind-egy. Gravámen kell neki mindenáron. Az igazság pedig az, amit Széll Kálmán világosan és megdönthetetlen logikával kimutatott, hogy a király döntése alkotmányos lesz az ideán is, amint alkotmányos volt tavaly, hogy lényegében ugyanaz történt most, ami tavaly, mert a kormány mind a kétszer akkor vonta vissza a kvótajavaslatot, mikor teljesen kétségtelen lett, hogy a két parlament nem tud megegyezni, mikor tehát a király döntésének minden alkotmányos feltétele bekövetkezett.

A mai ülésnek még az elején is volt egy kis esetepaté, amely onnan támadt, hogy Polónyi Géza hozzá akart szólni a napirend előtt a miniszterelnöknek ahhoz az indítványához, amelyet a napirend után volt megteendő. Ebből lett egy kis eleven hárszabályvita, amelyben a miniszterelnökön kívül Szilágyi Dezső is résztvett. Azután Széll Kálmán Kossuth Ferencnek a kínai bonyodalomról szóló interpellációjára adta meg a választ, amely annyira korrekciós és megnyugtató volt, hogy az interpelláló is tudomásul vette.

A képviselőházból a főrendekhez ment át a miniszterelnök, ahol szintén megtette a vakációnról szóló javaslatát, amelyet itt is természetesen szó nélkül elfogadtak.

## I. A képviselőház ülése június 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Lukács László, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Plósz Sándor, Cselkó Ervin.

Elnök a jogszövegnyv hitelesítése után a főrendi házból legutóbbi letárgyalott törvényjavaslatoknak szentesítés végett való fölterjesztéséről tett jelentést. Apáthy Peter betérjeszti az összeférhetetlenségi bizottság legutóbbi ülésének határozatát, Ugron Gábor intézkedési ügyére vonatkozó fölmentő döntését és indokolását, valamint a megállapodás ellen beadott különvéleményt is.

Matuska Péter, az igazságügyi bizottság előadója, a megrendelésekre vonatkozó törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági jelentést terjeszti be.

Engelmayer József a védjegyj-oltalomra vonatkozó törvény Marokkóban való életbe lépésétől szóló miniszterelnöki jelentéssel kapcsolatos igazságügyi bizottsági jelentést teszi a Ház asztalára.

Kola Janos betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését a budapesti királyi főügyészségnek a törvényhozás ellen elkövetett becsületesítés megtorlása iránt kiadandó meghatalmazás tárgyában.

(Napirend előtt.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselőház előtt nem titok, hogy a kormány a nyári szünetek beállta előtt több törvényjavaslatot nem szándékozik tárgyalás alá vevetni. Már maga az a körülmény, hogy az utolsó törvényjavaslat tárgyalása után nem kértem a Házat egy újabb törvényjavaslat tárgyalásának napirendre tűzésére, gondolom — ezt egészen kétségtelenné tette a t. képviselőház előtt. Azonkívül kiventetem már a pénzügyi és az igazságügyi bizottságban, ahol egy pár törvényjavaslat előkészítő tárgyalása folyt, hogy ez időszere nem szándékozom törvényjavaslatok tárgyalását a Házban indítványozni.

Most azt a kijelentést kívánom tenni a t. Ház előtt, hogy a kormány azon javaslatokat, amelyek a Ház asztalán fekszenek és amelyeknek legnagyobb része a bizottsági tárgyaláson keresztül ment és melyekre nézve a bizottságok jelentéseiket már be is adtak, a Háznak őszi üléséze alatt kívánja tárgyalás alá vevetni.

Egy törvényjavaslat van azonban, amelyre vonatkozólag különösen kívánok nyilatkozni és ez a községi költészek hozzájárulási arányának megállapítására vonatkozó törvényjavaslat. (Zaj és mozgás a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobboldól.) A t. képviselőház tudja, hogy a törvény értelmében a két országgyűlési deputációit kiküldötte. Ez a két küldöttség eljárt tiszteiben, a kérdést tárgyalta és az illető miniszteriumok utján, amint a törvény előírja, tehát a magyar küldöttség általam, az osztrák küldöttség az osztrák miniszterelnök által előterjesztette jelentést. Én ezen jelentéshez csatoltam egy törvényjavaslatot is, — hasonlólag járt el az osztrák miniszterelnök is, — amely javaslat a hozott megállapodásokat egybefoglalja és a kérdés megoldását a törvényhozás elé viszi.

Szükségesnek tartottam a kérdést a törvény értelmében ezen stadiumig tárgyalatni, mert a törvény azt mondja, hogy a két fél küldöttségeinek munkálata javaslatok alakjában a miniszteriumok által előterjesztendő a két országgyűlésnek, ahol az rendezes tárgyalandó. Következnek most már ezen rendezes tárgyalások során az, hogy a két országgyűlés foglalkozzon a törvényjavaslattal. Miután azonban, amint tudva van, a másik országgyűlés nemcsak szünetelt, hanem ülészekre be lett zárva és ez az ülészek azon határidőn belül, ameddig a két fél egyezkedésének létre kell jönnie, illeóleg a törvényjavaslatnak tárgyalatnia kell, nem jön több össze, úgy amint a mult telén is történt: azt vagyok bator kijelenteni, hogy nincsen semmi értelme és semmi

elője annak, hogy a t. Ház a javaslatot foglalkoztató, minthogy konstátálható, hogy a két országgyűlés között egyezség létre nem jött, mert egyezség létre nem jött akkor, ha a másik országgyűlés a törvényjavaslatot nem tárgyalja, ha annak tárgyalása lehetetlenül válik, ha a tárgyalást nem akarta s ennek következtében egyezkedni sem nem akart, sem nem tudott. Így állván a dolog, ennek a kérdésnek a törvény értelmében leendő eldöntése fog bekövetkezni.

Ennek folytán van szerencsém a t. képviselőháznak azt jelenteni és a t. képviselőházhoz azt a kértést intézni, méltóztatásuk szives tudomásul venni, hogy én ezt a javaslatot ez idő szerint visszavonom. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon.)

**Madarász József: Örökre!**

**Széll Kálmán miniszterelnök:** Minthogy már felszólalok, t. képviselőház, legyen szabad — ámbar napirend előtt lévén, határozatot nem akarok most provokálni, csak a napirendre kerülés után — most elmondom azt, amit a t. Ház elől akarok terjeszteni. (Halljuk! Halljuk!)

Azt akarom az ülés végén a t. Háznak javaslatba hozni, méltóztatásuk kimondani, hogy üléseit ezennel beszüntíti és a Ház maamagát elnapolja október 8-ára. (Általános élénk helyeslés és élénk tetszés a szélső baloldalon.) Én ezt azért hozom javaslatba, mert a Ház szeptember óta állandóan ülészik s azt gondolom, a Háznak minden tárgya természetesnek találja, hogy a nyár folyamában a Háznak több munkálkodását a Háznak a kormány nem akarja provokálni. Mások ilyen időben szoktak a képviselőházat elnapolni. Én azonban most az elnapolást nem szeptember végére, mint máskor tettük, hanem október 8-ig proponálom, még pedig a következő október 8-ig:

Máskor ősszel a képviselőház a összejön, akkor beadatik a költségvetés és a Ház megint egy bizonytalan ideig szünetel. Én a Ház ökonómiajának, a tárgyalási rendnek célszerűbb beosztása szempontjából úgy vélekedem, hogy helyesebb, ha a Ház pár nappal később jő össze, hogy akkor már a költségvetés kinyomtatva legyen a képviselőház elé terjesztendő és azon a napon, amikor a pénzügyminiszter a költségvetést előterjeszti, a költségvetés a Ház tagjai között szétosztható is legyen. A pénzügyi bizottság így, birtokában lévén a költségvetésnek, rögtön hozzáfoghat annak tárgyalásához és mivel több törvényjavaslat tárgyalásra készen van és ez egyik oka annak, hogy azoknak a törvényjavaslatoknak a tárgyalását, melyekre nevez a bizottsági jelentések ma nyújtattak be, őszre kívánom halasztani. Október 8-án vagy 9-én fogom kérni a Házat, hogy rögtön tárgyalja a tárgyalásra már kész törvényjavaslatokat. (Élénk helyeslés.) Azalatt azután, a míg a Ház kontinuus-tárgyalása folyik ezek fölött tanácskozik, a pénzügyi bizottság a maga munkáját befejezheti és beadhatja a Háznak jelentését, úgy, hogy a képviselőháznak minduntalan való szünetelése nélkül állandó munkássággal foglalkozhatik a javaslatokkal és fog foglalkozni a költségvetéssel, amelyre akkor is majdnem három hónap áll a törvényhozásnak rendelkezésére. És mivel azt hiszem, ha egyszer rendező akarunk jönni parlamentáris és törvényhozási munkákkal, oda kell hatni, hogy a költségvetés tárgyalása ne öt-hat hónapig tartson, hanem, hogy az egy kellő, a megfontolást és beható tárgyalást teljesen megengedő időközben elvégeztessék. (Helyeslés.) Azt hiszem, helyesen jörek el, ha a törvényhozásnak ezt a javaslatot teszem. (Élénk helyeslés.)

Azonkívül azért is szabadon akarom hagyni a szeptember hónapot, mert ez a hónap az, amikor a kormány egész intenzivitással dolgozhatik és készítheti elő azon javaslatokat, amelyek a téli hónapok alatt a törvényhozást foglalkoztatni fogják. Ezt akarjuk tenni, úgy, hogy mikor október 8-ikán összejön a képviselőház, a költségvetésen kívül minden tárgya részéről egy sereg törvényjavaslatot fogunk a t. Ház elé járulni és akkor helyes ökonómia mellett, amelyet azt hiszem, ezen a módon meg fogunk tarthatni, a törvényhozás a jövő télen, adja Isten, egy adatast és gyümölcsöt hozó munkálkodásnak néz előbe. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

#### (Házzsabályvita.)

**Polónyi Géza** szót kér.

Előzők kérdi a Házat, megadja-e a szót a jogát, mivel napirend előtti felszólalásról van szó.

**Polónyi:** Nekem szólnom jogom van. A miniszterelnök ur konkrét indítványt tett!

**Széll Kálmán miniszterelnök:** Nem tettem! Én csupán a házzsabályok szigorú szemmel tartásával azt mondtam, amiből teljes jogom van, hogy két jelentést, előterjesztést teszek a Háznak. Az első, amely abból áll, hogy visszavonom a kvótára vonatkozó javaslatot.

**Polónyi Géza: Ehhez akarok hozzászólni!**

**Széll Kálmán miniszterelnök:** A másodikikat, mely szerint az ülés végén fogom megtenni azon indítványomat, hogy a Ház napjára elmagát október hó 8-ikára. Ma d akkor lesz aztán a Háznak alkalmja határozni. Én most csak bejelentettem, hogy mit fogok tenni az ülés végén. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.)

**Szllágyi Dezső:** T. Ház! A házzsabályokhoz kívánok szólni. A miniszterelnök ur ezen előzetes bejelentését én úgy értelmeztem, hogy mindazon bejelentéseit, amikre a Ház határozata szükséges, a napirend tartama alatt fogja megtenni, amidőn mindenki hozzájárulhat. (Helyeslés.) Ez tehát csak előzetes bejelentés. Akkor, mikor a miniszterelnök ur a kvótára

vonatkozó törvényjavaslatot forma szerint visszavonja és akkor, mikor indítványozni fogja, hogy a Ház napjára elmagát és megfogja mondani: mennyi időre, akkor ahhoz mindenki hozzájárulhat. (Helyeslés.) Mindezek napirend előtt leendő elmondva, nézetem szerint és a házzsabályok szerint felszólalásnak vagy vitának, vagy határozatnak még a Ház engedelmével sem képezhetik tárgyát. (Egy hang hallo: Volt rá precedens!) Tudom, voltak precedensek, igénytelen nézetem szerint helytelenek...

**Polónyi Géza: Én is a házzsabályokhoz kérek szót!** (Zaj)

**Szllágyi Dezső:** ... és pedig azért helytelenek, mert amit határozottan tilt a házzsabály, az az, hogy napirend előtti felszólalásokra nyilatkozat történhetik, de megvitát, megbeszélést, határozat tárgyát ez nem képezheti. Ez kategorikus rendelkezése a házzsabálynak, melytől semminemű eltérést a Ház meg nem engedhet. Ha pedig a Ház időről-időre határozatot hoz és attól ismét eltér: ez annyit tesz, hogy a házzsabályban minden szakaszát esetről-esetre szavazza meg. Ez veszedelmes dolog. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) Ismétlem tehát, meglehet, hogy bő-eszedűnek látszom: a házzsabályban biztosított semmi jogtől el nem esünk, mert még a kvótára törvényjavaslatnak visszavonása is, miután a Ház ezt tudomásul nem vette, ismétlődő lesz a napirend megkezdése után, midőn mindenki hozzájárulhat. (Általános helyeslés.)

**Polónyi Géza a házzsabályokhoz szól.** Tiszán a miniszterelnöknek egy tévedést konstátálja, mivel, szerinte, ha a miniszterelnök a beszédeben tett proposíciókat újból meg akarja az ülés folyamán tenni, akkor nem volt szükség, hogy azokat a napirend előtt felsorolja.

**Széll Kálmán miniszterelnök:** Arra, amit Polónyi Géza képviselő ur mond, hogy tisztelettel kérdi, mi szükség volt azon nyilatkozatomra, én tisztelettel azt felelem, hogy erre, nézetem szerint, azért volt szükség, mert találok is célszerű, hogy a t. képviselő urak előre tájékozva legyenek arról, mit fogok forma szerint indítványozni, ha a napirendre kerül a sor, nehogy valakiben aggályok támadjanak, mikor ezen bizottsági jelentések benyújtának, hogy mi történik egy javaslat, amely itt a Ház asztalán van. De kijelentetnem világosan, hogy határozatot provokálni nem akarok, csak majd akkor, ha a napirend során formális indítványt teszek. Most legalább a t. képviselő ur abban a helyzetben van, hogy van ideje ezen kérdést megfontolni és észrevételeit megtenni. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

#### (Interpelláció.)

**Széll Kálmán miniszterelnök:** Kossuth Ferenc t. képviselő ur a kínai események tárgyában intézett hozzám interpellációt. Szívesen ragadom meg ezt az alkalmat, (Halljuk! Halljuk!) hogy még a Ház ülésének elnapolása előtt feleljek erre a kérdésre, minthogy a dolog aktuális és mert szükséges, hogy azon sok mindenféle híresztelés szemben, amely arról a kínai mozzalomból napvilágot látott, egy pár, talán a közvéleményt is felvilágosító pontban a tényállást előadhassam. Annál inkább szükséges ez, mert hisz természetes is, hogy annál a nagy távolságnál fogva, amely bennünket Kínától elválaszt és a hirdás azon tökéletlenségénél fogva, amely azonfelül még sokszor meg is van zavarva, nem egészen autentikus tudósítások jelennek meg és egy a közvélemény, mint a napisajtó minden tulzolt és alarmizált hírt mindjárt ténynek vesz és ténynek konstátál, ami a mondott okoknál fogva különben egész természetes is.

A t. képviselő ur tudja azt, hogy nekünk Kínában képviseletünk van. Miután ott olyan zavarok ütöttek ki, amelyek a mi képviseletünknek éppen úgy, mint a többi hatalmak képviseletének, személyes bizottságot fejtöttek ki, mi is a többi hatalmakkal együtt arra határozunk magunkat, hogy ottan levő tengeri hajóinkból egy kis osztagot detachírozunk a vegeit, hogy a kínai, teljesen bizonytalan políciális rendszerek miatt, a többi hatalmakkal karöltve a hatalmak képviseletének és az ottani lakosságának — a mi alattvalóinknak és más államok alattvalóinknak — személyes bátorságát és bizottságát megvédjük. Ilyen dolgok történtek máskor is. Csak nemrég is, de — talán, mert akkor még a zavarok nem voltak olyan nagymérvűek — elkerülte a közönség figyelmét: történt az, hogy egy ilyen kis detachment Pekinget elhagyta.

Hogy nekünk semmi érdeklünk sem volna Kínában, amint a t. képviselő ur mondja, azt talán állítani nem lehet, mert első sorban az az érdekünk és kötelességünk, hogy követsegünket, követsegi és konzuli személyzetünket megvédjük, úgy, amint más államok is gondoskodnak azok védelméről.

De bizonyos kereskedelmi érdekeink is vannak Kínában, ezt nem lehet tagadni. És ezt hangsúlyozom, a nélkül, hogy ezzel a legkevésbé is tápot akarnék adni annak a vélelemnek, hogy ott valami tervről, vagy akcióról volna szó, mert ilyenről nincs szó. Hanem, hogy vannak bizonyos kereskedelmi érdekeink, azt tagadni nem lehet; hiszen konzervált vaját és cukrot nem egészen kis mennyiségben exportálunk Kínába. Ezeket az érdekeket megóvni minden civilizált államnak kötelessége; de hogyan védessenek meg ottani kereskedelmi érdekeink, ha a konzulokat és követeket védtelenül hagyjuk ott a mob és a zavart csináló csöcsétek támadásaival szemben? (Helyeslés jobboldal.)

Ezért a hatalmak általában kijelentették, hogy szolidaritás egyben, abban hogy, mindenki ott levő

hajóiban elhelyezett haderejéhez és a viszonyokhoz képest kisebb-nagyobb detachementokat, bizonyos védelmi, biztonsági csapatot alakítva, megvédje az egyéb államok követsegeit és alattvalóit. Ebből a szolidaritás és egyetértő eljárásból nem vonhattuk ki magunkat. Hiszen nem volt szabad megengedni, hogy a kínai kormány vagy a kínai hatóságok azt hibésék, hogy az összes hatalmak nem járnak el szolidaritásan. Vagy mi vegyük az ódiomot magunkra azért, hogy Kínában ne történjék egyetértő eljárás, amelynek, mint mondtam, a t. Ház, hogy megvédje minden államnak alattvalóját, még pedig személyes bizottságban? Hadd érezze Kína és kormánya, hogy az egész civilizált világunk az egyetértésével áll szemben akkor, amidőn eljárnia kell s hogy nagy hibába esik és összeültözése kerül az összes civilizált hatalmaknak véleményével és állásfoglalásával, ha nem fejt ki elég erélyt arra, hogy az ottani zavarásoknak elejét vegye. (Helyeslés jobboldal.)

A tényállás a vázlat után igen röviden felelhetek a konkrét kérdésekre. (Halljuk.) Ezek elsője az, van-e tudomásom arról, hogy a monarkia közös haderejének egy kis töredéke alkalmaztatott a kínai zavarok eloltására? (Halljuk!)

Igenis, van tudomásom arról, hogy a haderőnek egy kis töredéke, a Zenta hadó csapatállományának 25 tagból álló detachementja csatlakozott a többi hatalmak ilyen detachementjaikhoz, de nem a kínai zavarok eloltására — ebben téved a t. képviselő ur — hanem igenis arra a célra, amint mondtam, hogy a mi követseget, a mi konzuljainkat és a mi esetleg ott tartózkodó alattvalóinkat megvédelmezze. (Helyeslés.) A második kérdés ez (olvassa): „Van-e valami kötelező megállapodás az érdekeltektől hatalmak között az alkalmazandó haderők arányára vonatkozólag?” Ily megállapodás nincs. Tény az, hogy a hatalmak közös s egyetértő célja az, hogy mindenki megvédje a maga lobogóját (Zaj a szélsőbalon.), a maga alattvalóinak, diplomáciai és konzuli képviseletének személyi bátorságát. Ezen túl egy hatalom sem megy, ebben értenek a hatalmak egyet és mindnyáki annyit küldött oda, amennyit a viszonyokhoz képest odaküldhetett. Azt kérdi harmadszor a t. képviselő ur (olvassa): Van-e biztosítéka a külügyi kormánynak, hogy Oroszország, mely a legnagyobb haderővel lépett fel, nem bódításra céloz, ami, tekintve más európai hatalmak nagyobb foku érdekeit, európai komplikációra vezetne? Ami ezt illeti, hogy ott egy hatalom külön állást foglalna el, erről a kormánynak és a külügyminiszternek tudomására nincs; ez a kérdés nem lépett előtérbe és általában jól nem vetteit, hanem igenis, minden közlemény és minden hivatalos nyilatkozat alapján konstátálható, hogy általában minden hatalom egyetért abban, hogy az egész akciónak csak az a célja, hogy ott mindegyik a maga alattvalóit, a maga külön képviseletét védelmezze és más külön célra vonatkozólag abszolútul nincsen semmi bizonyíték, semmi jel. (Szándékozok-e — kérdi végül nyegdeszer — odahatni, hogy Ausztria-Magyarország ne vonassék bele oly akcióba, amelybe esetleg tovább sodortatnék a zászló becsületeit, a mi Magyarországnak csak áldoztatva kerülne, de semmi hasznát nem hozhatna.” Biztosítom a t. képviselő urat, hogy a mint a külügyminiszter kötelessége — és meg is teszi — hogy a monarkia e részben való érdekeit, melyeket itt kifejtettem, ottan védje, úgy semmi messzebbmenő akció ottan nem celoztatik, nem megyünk bele semmibe, amiből ránk nézve komplikáció származhatnék. (Helyeslés.) Kérem ezt a választomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

**Kossuth Ferenc** azt feleli, hogy a szóban forgó huszonöt ember nem való arra, hogy a monarkia képviseletét megvédje, de igen alkalmas arra, hogy bennünket is belevonjon a bonyodalomba. Pusztán nagyzási hóbort ez a monarkia külügyi kormánya részéről.

**Széll Kálmán miniszterelnök:** Gondolom, sikerült bebizonyítanom, hogy tudnillik itten nem intervencióról van szó hanem tisztán akcióról, mely szerint minden állam és pedig első sorban azok, melyeknek ott hajók vannak, egyesültek a maguk képviseletének és alattvalóik személyes biztonságának megvédésére. Eszük ágában nincs a hatalmaknak, egyiknek sem, intervenció kikeresését ruházni fel ezt a lépést; sem azok, kik keveset, sem azok, kik több katonát adtak, intervencionális politikát követni nem szándékoznak.

Nemcsak az a huszonöt ember fogja a követséget megvédeni, hanem mindnyájan, mert hiszen mi adtuk oda ezeket a többi hatalmak katonáit s miután mi nem huztuk ki magunkat, ennek következtében a többi hatalom is erkölcsileg kötelezve van megvédeni a mi követsegünket és alattvalóinkat az összes detachementokkal, valamint a mi 25 emberünk védelmi fogja a többi civilizált európai államok ottani képviseletét és alattvalóit.

A Ház tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

#### (A kvóta-javaslat visszavonása.)

**Széll Kálmán miniszterelnök:** T. képviselőház! A napirendre áttérvén, ezennel van szerencsém minden motiváció nélkül kijelenteni, hogy a hozzájárulási arányról beterjesztett törvényjavaslatot ezennel visszavonom. Másik előterjesztésemet azután teszem meg.

**Polónyi Géza** köszöni, hogy a miniszterelnök módott nyújtott az ellenzéknek a kvótajavaslatról való gondolkodásra, de ő azt hiszi, hogy erről inkább a kormánynak kellett volna ő előre gondolkodnia. Julius eiseje után lesz kvóta és pedig egy törvénytelenül

**Szájpadlás nélküli fogak.**

Főlétséggé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

**Wellner Gyula**

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

létrejött felségdöntés után. Kötelessége, hogy felhívja az ország figyelmét a bekövetkező eseményekre és hogy különösen figyelmebe ajánlja a Háznak, hogy a két parlament a további közös teherviselésről nem határozhat s a kormányok is azt akarják, hogy ne határozasson. Ha a kvótakérdést a király dönti el, az a döntés törvény- és alkotmányellenes lesz s az ellenzék él majd házbizalját jogaival s ülést fog összehívni.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! A t. képviselő ur már előre jelzi azt a nézetét, hogy azon esetre, ha a kvótakérdést a korona dönti el, akkor e döntést alkotmányellenesnek és törvénytelennek fogja tartani. Hát előre jelezhetem a t. képviselő urnak, amint gondolom mindenki tudja, a t. képviselő ur is, hogy igenis, ezt a kérdést, még pedig a törvény értelmében, a korona fogja az időszerint eldönteni. És állom, hogy ez nem alkotmányellenes, ez nem törvényellenes, hanem alkotmányos és törvényes. (Helyeslés. Ugy van! jobbfelől. Nagy mozgás és ellenmondás a szélsőbalon.) Amit állítok, azt be akarom bizonyítani.

A t. képviselő ur ezt a tételt velem szemben felállította már a múlt alkalommal is és akkor is voltam szerencsés a t. Ház előtt érvelni és bebizonyítani azt, hogy a t. képviselő urnak nincsen igazsága. Most is azt fogom bizonyítani, hogy nincsen igazsága. Mert azt a képtelenséget a 67-iki törvényeink nem akarhatta és nem akarta, hogy azon esetre, hogy ha a két országgyűlés, amely elé a törvényben előírt módokat megtartása mellett kerül a törvényjavaslat, — mert most is így került az Ausztriában is a parlament elé és így került ide is — mondom, azon esetre, ha a két országgyűlés nem egyezik meg vagy, mint a törvény mondja, nem tud megegyezni, hogy akkor azután semmi se történjék, hogy akkor azután ne lehessen dönteni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Nagy mozgás és ellenmondás a szélső baloldalon.)

Hát hiába méltóztatnak akár méltatlankodni, akár indígnálódni, akár gunyolódni, akár nevetni, nekem van igazam. Mert a törvény azt mondja, hogy a bizottsági javaslat a két országgyűlés elé terjesztetik; ha azok megegyeznek, a törvény szentesítését végzi a felség elé terjesztetik, ha nem tudnak megegyezni, akkor a korona dönt. Már most, ha az osztrák országgyűlés nem akar tárgyalni semmit, ... (Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát akkor nem lehet kvóta!) Bocsanatot kérek, lehet és lesz. Mert ez az álláspont képtelenség. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Nagy zaj és ellenmondás a szélsőbaloldalon és felkiáltások: Ha nem akar!) Igenis, ha nem akar. Aki nem akar egyezni, az nem is tud egyezni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Az osztrák országgyűlés egész magatartásával bebizonyította, hogy nemcsak ezt a törvényt nem akarja tárgyalni, hanem semmit sem, hogy nemcsak ezt nem tudja tárgyalni, hanem semmi mást sem tud tárgyalni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Nagy mozgás a szélső baloldalon.) Ha az osztrák országgyűlés akarta volna ezt a törvényt tárgyalni, meg volt erre neki a módja, az alkalmja; megtehette volna, ott fekküdt a törvényjavaslat kellő időben az osztrák Reichsrath asztalán. A Reichsrath nem akarta, nem akart megegyezni és minthogy nem akart, nem tudott egyezkedni, ennek következtében igenis, törvényes a királyi döntés, ugy, mint történt 1900. január 1-én is. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon. Ellenmondás a szélsőbaloldalon.)

A t. képviselő urak akkor is felvetették a kérdést és azt meg is vitatták itt; igen eleven diskuszió folyt e kérdésről és én voltam szerencsés azt az álláspontot nemcsak képviselni, hanem ki is fejtetni, mely álláspontot most is képviselem és kifejtem és amelyre a képviselőház belenyugodott, amelyet tudomásul vett, mert ennek a Háznak a többsége abban a nézetben volt, hogy az eljárás törvényes, alkotmányos és a döntés is kétségkívül ilyen volt. Ha már most ugyanazt az eljárást követjük, mint ezelőtt fél-évtel követünk, még pedig követünk törvényesen, alkotmányosan: lehet-e akkor azt mondani, hogy az az eljárás, amely most már gyakorlattal szankcionálva van, amelynek megvan a törvényes precedense, amelyet autentice interpretált és alkalmazott a törvényhozás többsége, amikor jóváhagyólag tudomásul vette, lehet-e, mondom, most azt mondani, hogy ez az eljárás törvényellenes és alkotmányellenes? Nem lehet, és azért megvallom, a t. képviselő ur okosodását egészen — mondhatnám — erőltetett okoskodásnak tartom, midőn azt akarja bizonyítani, hogy a kormányok átjártassák a korona döntésére az ügyet.

Pichler Győző: Ez az!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem az! Lehetne illet mondani, ha nem lett volna meg az akarat, nem lett volna meg a cél akár az osztrák kormánytól, akár a magyar kormánytól, hogy az országgyűlés által döntesse el a kérdést. De megvolt! A deputáció munkalata javaslat alakjában ide lett terjesztve, oda lett terjesztve az osztrák reichsrath elé is. A kormány ott nemcsak alkalmat adott, hanem provokálta, ösztönözte, kérte a tárgyalást; a reichsrath megtagadta. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Ennek következtében nincs átjárva semmi, hanem egyszerűen az a tény van konstátálva, hogy mivel a reichsrath nem akarja tárgyalni sem ezt, sem mást, ennek következtében — aki nem akar tárgyalni, nem akar egyezkedni, aki nem akar egyezkedni, nem tud egyezkedni — bekövetkezik a törvény betűje, szövege, lényege szerint, hogy igenis, elől a döntés esete.

A t. képviselő ur (Zaj a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon. Elnök esenget.) még egy megjegyzést tett. Azt mondta, hogy — nem fenyeget, de megis kell, hogy feleljek arra is. Azt mondja, hogy ő a maga részéről abban a nézetben van, hogy 20 képviselő éljen azzal a jogaival,

hogy a Ház ezt a kérdést döntés után megvitathassa. Bocsanatot kérek, ez a jog fennforog, de (Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon.) mikor én azzal az előzetkénységgel és azzal a lojalitással és azzal a minden hátsó gondolat nélkül ment eljárással jövőre ide, (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) hogy kérem a t. Házat, hogy maga napjára el magát és nem proponáltam, hogy királyi leirattal napjára el a Házat: akkor e dolgot indokoltatlannak, helytelennek tartom.

Mert ezt a kérdést a Ház megvitatta és akkoriban a Ház a kormány eljárását helyeselt, most hasonló körülmények közt az eljárás szakasztott olyan lesz, amilyen az előző esetben volt. Ha pedig szakasztott olyan az eljárás s ez eljárás illetőleg a Ház már egyszer határozott: akkor ebben a kérdésben új viták támasztása végett a Házat összehívni olyan dolog volna, amihez, elismerem, megvan a jog, de ha e joggal élne, nem mondom visszahívásnak és bocsanatot kérek a szóért, de ki kell mondanom, szekaturának nem tartanám. Kérem a t. Házat, nélfőtőzassék Polónyi Géza képviselő urnak nézetét elfogadni, hanem sziveskedjék az én felfogásomhoz csatlakozni. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Buzáth Ferenc szerint a királyi döntés teljesen törvényes és alkotmányos s e tekintetben nincs egy nézetben Polónyival, de már most előre felelőssé teszi a kormányt azokért az adatokért, amelyeknek alapján a királyi döntés történni fog.

Kossuth Ferenc helyesli, hogy a kormány visszavonja a törvényjavaslatot, de nagyon fáj lálja, hogy az országnak egyik nagyjelentőségű joga ekképpen átjártatik a korona hatáskörébe.

Pichler Győző tiltakozik a miniszterelnöknek az ellen az állítása ellen, hogy megkísértett a két kormány mindent a kvóta törvényes megállapítására. Mert az sem itt, sem Ausztriában még csak napirinden sem volt.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem áll, hogy semmiféle lépés nem történt, hanem a törvény értelmében elől kezdtek a dolgot, igenis, a törvénynek skrupulózus megtartása mellett, pedig más nézetek is voltak másutt. Deputációkat küldtünk ki a deputációk tárgyaltak, be is fejezték tárgyalásukat, meg is egyeztek és a minisztériumok megegyezéseiket elő is terjesztették itt is, ott is. Hogy tehát nem történt semmi, azt a képviselő ur nem mondhatja. (Helyeslés a jobboldalon.) Hanem azt mondja a t. képviselő ur, hogy sem itt, sem ott nem akarják tárgyalni. Hát kérem, a t. képviselő ur akarja tárgyalni, vagy akarta tárgyalni? Bocsanatot kérek, ne farizeuskodjunk. Nem rossz értelemben veszem a szót, de én azt hiszem, hogy itt a parlamentben nincs egyetlen egy ember sem, aki ezt a törvényjavaslatot tárgyalni akarta volna (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) és ha én most tárgyalatni akartam volna e törvényjavaslatot, bizonyára a legnagyobb ellenzéssel találkoztam volna. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Hiszen előzetl látam én ennek a hangulatnak a bizottságban, ahol engem azzal ostromoltak, hogy a bizottságban se tárgyaljuk a törvényjavaslatot, mert hiszen Ausztriában ugy sem fogják tárgyalni. Hát nem lehet kérem senkinek sem a dolgot úgy forgatni, ahogy akarja. (Derültség a jobboldalon) mert ki lehet mutatni, hogy a dolog nem úgy áll. Azt mondja a képviselő ur, hogy én annak idején sikernek és vívmánynak jelentettem ki azt, hogy a királynak a döntést félére ajánlottam és a király a félvé döntést fogadta el. Azt mondja, ezzel most megcáfolom ennemmagamat és ez nem egyéb, előre megjósolja, mint elsőkétszása az alkotmányos jogoknak és ismételtlen továbbmenés egy bizonyos lejtőn. Erre az a megjegyzésem, hogy először is ma még megmondani nem bírom, hogy félre, vagy egész évre fog-e történni a döntés. Hanem én igenis azt tartottam az 1900. január elsejétől június huszonegyedikéig terjedő időtartamra való megállapításnál, amikor a kérdés ugy állt, hogy Magyarország érdekeire való tekintettel ugy gazdasági szempontból, mint abból a szempontból, hogy lehetőleg az alkotmányos elv álláspontját minél erősebben kellett hangsúlyoznunk — akkor igenis azt tartottam, hogy igenis helyes a félvé döntés. Most azonban egy bizonyos változás állt be a helyzetben, ezt nem lehet tagadni, ezt el kell ismernie mindenkinek. Akkor ugy állt a kérdés, hogy a gazdasági kiegészítés többi részére vonatkozólag még nem történt meg az életbeletetés és végrehajtás. Még senki sem tudta apodiktice, — igen valószínű volt, minden jel és bizonyíték a mellett szót, hogy ugy fog történni, amint történt — de előre törvényileg vagy tényleg még sem volt bebizonyítva, hogy mi lesz a többi gazdasági kérdésekre nézve. Azok életbeletették, de azoknak életbeletetése előtt már e szempontból is helyesnek tartottam, hogy lehetőleg minimális időre szünetessék egy magasabb kvóta eldöntése. Most e gazdasági intézkedések, amelyeknek nem egyike Magyarország anyagilag nagyon érdekelte és Magyarországra nézve gazdasági előnyököt tartalmazott, életbe vannak léptetve és azoknak érvényen kívül helyezéséről szó sem lehet. Hát kérem, nem kaptam én onnét szemrehányást, vádat és gyanúsítást, nem egyszer, hogy majd, ha életbe lesz léptetve a magasabb kvóta, a többi dolgot — csak az átulási eljárásra hivatkozom — nem fogják életbeletetni?

Polónyi Géza: Hogyan léptették életbe?

Széll Kálmán miniszterelnök: Életbe van léptetve az osztrák alkotmányának kiegészítő részét képező egy alapon, amely alapon igenis érvényben áll mindaddig, amíg a Reichsrath ellenkező határozatot nem hoz. Ez a helyzetben való nagy változás és azért semmiféle baj Magyarországra nézve nem származik ebből és elvallalom érte a felelősséget, ha a döntés most esetleg nem fél évre, hanem egész évre történik. Es nem jövők magammal elintézték, éppen nem; mert, amint akkor okosnak, helyesnek, az ország érdekében megfelelőnek tartottam azt és vívmányt találtam abban,

hogy a döntés csak fél évre történt: ma a dolog igen helyesen és alaposan döntelnék el vagy fél évre, vagy egész évre, mert az a szempont, nem áll többé.

A t. képviselő ur egyszer már a proféta szerepében mutatta magát velem szemben, de akkor sem sikerült jóslata. Ez előt valami két hónappal azt jósolta nekem, hogy, a mikor esetleg az is megtörténhetik, hogy Ausztriában nem választhatnak új kvótadeputációit, bár minden körülmények között egy jogérvényes kvótadeputációk és igazi jogalapon álló mandatarusnak kell onnét kiküldetni, vagyis, ha a reichsrath nem választ kvótadeputációit, meg kell, hogy bizza a régit, a miniszterelnök ez a kijelentése azt árulja el, hogy valami attentátumot akart takargatni, amely az osztrák alkotmány ellen van irányva. Én már akkor bátorkodtam szerényen kijelenteni, hogy a t. képviselő ur téved és a következesek nekem adtak igazat. Kérem, t. képviselő ur, ezzel csak az bizonyosodott be, hogy nem proféta... Ez a moudat már bizonyos igazsággal bír. Pichler Győző: Csak Dumba nem halt volna meg! Nem számítottak Dumba halálára. (Mozgás jobbfelől.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Semmi esetre, semmiképpen sem azért, mert Dumba nem is képviselőházi, hanem főrendiházi tag. Az pedig sohasem volt kétségben, hogy az osztrák Herrenhaus nem obstruál. Tehát nincs igaz a képviselő urnak. Én semmiféle szándékkal, semmiféle célzattal a törvénynek nem kijátszására, hanem a törvényeknek teljes exact megtartásával és azok alapján kérem a t. Házat, méltóztatassék ezt most is tudomásul venni, ugy amint ugyanazon körülmények közt ugyanazt a dolgot már egyszer méltóztatott tudomásul venni. (Helyeslés jobbfelől.)

Holtó Lajos azt fejtegeti, hogy a királyi döntést a kormánynak már illem szempontjából is a Ház alapítása előtt kellett volna provokálnia.

Elnök megszavaztatja a Házat. A Ház tudomásul veszi a kvótajavaslat visszavonását.

(Élnapolás.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Amint a t. képviselőháznak voltam bátor a napirend előtt már előterjesztésemet megtenni, most ezzel konkrét indítvány alakjában azt vagyok bátor javaslatba hozni, hogy a t. képviselőház mondja ki határozatilag, hogy üléseit megszünteti, azokat október hó 8-áig elnapolja és első ülést október hó 8-ikán fogja tartani, amikor majd teendő indítvány szerint mindazok a javaslatok a kellő sorrendben azonnal tárgyalás alá fognak vétetni, amelyek most a Ház asztalán fekszenek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza sejnálja, hogy a gazdasági törvényt és az ipartörvényt módosításait most a nyári szünet előtt le nem tárgyalják.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Gondolom, emlékezni fog a Ház minden tagja, aki kegyes volt figyelemmel kísérni első előterjesztésemet, amikor megokoltam a teendő indítványt, de most is mondtam, hogy október 8-án napirendre lesznek tűzendők mindazok a javaslatok, amelyek most készen vannak és amelyeket az illető bizottságok jelentés kíséretében bementak. Igen szívesen kiiletem most azt is, hogy október 8-án, amikor a Ház napirendjét megállapítja, kérem fogom a t. Házat, hogy október 9-é leállás sorban a gazdasági törvényjavaslatot, azután a másikat tűzze ki. (Helyeslés.) Elnök az ülést déli 12 órakor berekeszti.

## II. A főrendiház ülése.

Elnök: Báró Vay Béla.

A képviselőház üzeneteinek felolvasása után Széll Kálmán miniszterelnök indítványozza, hogy az országgyűlés október nyolcadikáig napjára el magát.

Elnök: Az indítványt a főrendiház egyhangulag elfogadta. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök boldog szünetelést kívánva a főrendeknek az ülést berekeszti.

## BELFÖLD.

Különvélemény az Ugron-ügyben. A Ház mai ülésén jelentette be Apáthy Péter, az összeférhetetlenségi bizottság elnöke az Ugron-ügyben hozott ítéletet, melyet már szó szerint közöltünk. Az ítélettel együtt a Ház elé került Ráthay László különvéleménye, mely elég érdekes arra, hogy szintén kőreadjuk. Így szól:

A határozatban azt kívántam kimondani, hogy ez idő szerint nincs meg az összeférhetlenség esete. Álláspontom e kérdésben ugyanis a következő:

Ugron Gábor országgyűlési képviselő szerződésre lépett a m. kir. kereskedelmi miniszterrel, hogy 1000 forint segélyösszeg és 5000 forint kamatmentes kölcsön megadása ellenében Udvarhelymegye Nyikó vidékén a lakosságot a pokrókötő háziparba fogja oktadni és bizonyos évi díj kifizetéséért kezességet vállal. A szerződési idő 1900. évi október hó első napjáig lett meghosszabbítva. Ha Ugron Gábor 1900. évi október hó első napjáig szerződési kötelezettségét megkezdte, nincs összeférhetlenségi esete, mert ezen esetben az 1000 forint segélyt és 5000 forintos kamatkölcsönt kőzérdekű célra használta fel, tudniillik munkával látta el egy elhagyott vidék szegény lakosait. Ha azonban 1900. évi október 1-ig kötelezettségének nem fog eleget tenni, az összeférhetlenségnek esete áll be,

mert egy országos képviselő kamat nélküli kölcsönt ívezett az ország pénztárából, amelynek pedig egyetlen polgárnak sincs joga és 1000 forint segélyösszeg megteremtése tetszésére lett bízva.

Es okokból kívántam azt, hogy a határozatban ki legyen mondva, miképp ez idő szerint nincs összehívhatóság esete, mert a szerződés-teljesítés idő még nem járt le. Ugyanez okból nem járultam azon indoklásokhoz sem, melyek a többség fogadott el. Szerintem ugyanis feltétlenül kimondása annak, hogy az összeférhetetlenség esete nincs meg, jogilag menestén Ugron Gábort szerződési kötelezettsége alól. Amde a szerződés megtartására Ugron Gábor képviselőt szerződésbeli és erkölcsi okok kényszerítik. Nincs semmi ok és nem is szabad feltételezni, hogy ezt nem fogja teljesíteni, de nem is szabad ezen kötelezettség alól bírói ítélettel mintegy előre feloldani. Kötelezettség alatt nemcsak az 5000 forint visszatérítését, hanem a háziipari oktatás megkezdését és a megígért évi munkabérek folyósítását is értem.

Ráthay László.

**Képviselői beszámoló.** Dr. Purgly Sándor, az enyingi kerület országgyűlési képviselője, vasárnap tartotta beszámolóját *Fok-Szabadi* községben, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. Purgly az országgyűlés tevékenységével, majd a jelen politikai helyzettel foglalkozott. Kiemelte Széll Kálmán szabadelvűségét és elítélte azt a törekvést, amely a politikába a felekezeti féltékenységet akarja belevinni. A választók élénk érzései mellett fejtette ki, hogy Széll Kálmán politikáját minden utódgondolat nélkül támogatja. Az ausztriai állapotokkal szemben szükségesnek tartja, hogy a kormány minden esetre készen legyen. A parlament jövő feladatait a közigazgatás rendezését, az egyenes adók reformját, a véderő törvény megújítását és az autonóm vámtarifa megalkotását jelölte meg. A választók nevében Mereg Pál köszöntö meg Purgly beszámolóját és biztosította az egész község bizalmáról.

**A katolikus autonómia.** A katolikus autonómiát szervező kongresszus *tizenkettes albizottsága* ma délután a főrendibiz ülésében értekezletet tartott gróf Szapáry Gyula előkérése mellett. A jegyzői tisztet dr. Hovinnai Gyula, a 27-es bizottság előadója teljesítette. A püspöki kar dr. Schlauch Lőrinc bíboros nagyváradi, báró Hornig Károly veszprémi és Samre-csényi Pál szepesi püspök képviselték. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiküldötteként Tost Gyula és Madách Emanuel miniszteri tanácsosok, Várdai L. Apárd, Fudszay Ernő, dr. Csorba Ferenc és Halász Ferenc osztálytanácsosok voltak jelen. A tanácskozáson meg a bizottság tagjai: Molnár János, Városcy Gyula, Rayner Lajos, gróf Apponyi Albert, dr. Günther Antal, dr. Hortoványi József, dr. Pászthely Jenő, Rakovszky István, Ugron Gábor és gróf Zichy Nándor vettek részt.

## KÜLFÖLD.

**Az osztrák szavar.** A csehok jó eleve sietnek kijelenteni, hogy nem szándékoznak egyezkedni. Prágában tegnap alakult meg a *cseh-morva-sziléniai nemzeti tanács* a reichsrath, a tartománygyűlés és különféle testületek és pártszervezetek képviselőinek részvételével. A politikai helyzetről *Herold* referált, akiknek előadása alapján, hosszabb vita után olyan határozatot fogadtak el, amelyben a benyújtott nyelvtörvényjavaslatokat *elgagadhatatlannak* nyilvánítják és azoknak a népre való ráerőszakolása ellen *határozottan tiltakoznak*. — A reichsrathi cseh képviselők végrehajtó bizottságának e hó 15-én és 16-án tartott üléséről kommunikáltak adtak ki, amely konstatálja, hogy a párt egységesen fogja föl a politikai helyzetet s egyöntetűen határozott a párt további eljárására nézve.

**Sándor király a Balkán viszonyokról.** Sándor király szombaton Nisbe érkezett, ahol az ottani konak előtt a polgármester üdvözölte, hangsúlyozván, hogy a király utazása meggyőzte az egész világot arról, hogy az egész szerb nép-forró szeretettel csüng az ifjú királyon. A király azt válaszolta, hogy a nép szeretete és bizalma, amelyről utazása közben újból meggyőződött, erőt ad neki az Isten és a nép által reábizott feladatok teljesítésére. Ezek abban állanak, ha Szerbiát gazdaságilag és katonailag kormányozza és a Balkánfélsziget békéjének, a munkának és a vendégek udabátyjává teszi. Eppen azért a két szomszéd állam uralkodóinak barátsága, mely abban is nyilvánult, hogy utazása közben külön missziókkal képviseltek magukat, örömmel tölti el. Meg van róla győződve, hogy a szerb nép, mely a legnagyobb sulyt helyezze erre a

viszonyra, a román király és bolgár fejedelem barátságának a bizonyítékát a legmelegebben fogja üdvözölni.

**Miniszterválság Olaszországban.** Ami szinte előre volt látható az új olasz parlament összehúlékor, hogy a Pelloux-kormány ezzel az új képviselőházzal még kevésbé fog boldogulhatni, mint az előbbivel: bekövetkezett. Pelloux miniszterelnök ma félbeszakította a képviselőház ülését, amelyen az elnökségben még betöltendő állásokra kellett volna szavazni, a királyhoz sietett s mikor onnan visszajött, kijelentette, hogy *kormányválság van*. Az ellenzékkel folytatott pour-parlerk, amelyeknek a célja a házszabályoknak olyan módosítása lett volna, hogy az obstrukció lehetetlenné váljék, nem vezettek eredményre. A Pelloux-kormány saját fegyverével ölte meg magát. Csakugyan újra felvirrad-e a *Crispi* napja, mint a multkor jeleztük? S meg fog-e ő birkózhatni az alkotmány- és monarchia-ellenes pártokkal? Ez most Olaszországnak életkérdése.

Róma, június 18.

Gallo képviselőházi elnök két nap óta nem hivatalos uton tárgyalásokat folytat az ellenzékkel a házszabálykérdésben való megegyezés céljából.

A képviselőház ülése két órákor nyílt meg; de az ülést csakhamar félbe kellett szakítani, mert Pelloux miniszterelnök a királyhoz ment, hogy vele értekezzen. Visszaérkezése után bejelentette, hogy *miniszterválság van*, mire a képviselőház a miniszterelnök javaslatára határozatlan időre elnapolta ülését.

Az üléstől folytatott élénk beszélgetés közt ért véget.

Róma, június 18.

A kamarában Pelloux miniszterelnök bejelentette, hogy a minisztérium *átnyújtotta a királynak lemondását* és a király fenntartotta magának a döntést. A miniszterek egyelőre a folyó ügyek elintézése és a közrend fenntartása céljából megmaradnak állásaikban.

Róma, június 18.

Az esti lapok a Pelloux-kabinet lemondását véleménykülönbségekre vezetik vissza, melyek a miniszterium kebelében támadtak a Gallo képviselőházi elnök és az ellenzék közt folyó tárgyalások jelentőségére nézve. A lapok szerint *Visconti-Venosta*, *Bonasi* és *Carmina* miniszterek, miután határozatlanul ellenkeztek minden tárgyalást a szélsőbállal, beadták lemondásukat, a mi általános válságot idézett elő. Saracco-t ma estére magához hívatta a király.

Róma, június 18.

A *Popolo Romano* vázolja az ellenzékkel folytatott tárgyalásokat és azt mondja, a minisztérium nem báhozhatott, hogy visszautasítsa a szélsőbállal ama követelést, hogy a május 3-ikán elfogadott házszabályokat töröljék el. Minthogy azonban ez elhatározásnak újabb képviselőházi zavarokat és ezért élesebb ellenintézkedéseket kellett maga után vonnia, a kormány lemondott, hogy szabad kezét engedjen a királynak elhatározása tekintetében.

## A kínai veszedelmek.

Budapest, június 18.

A legújabb táviratok már valóságos harcéri hírekkel szolgálnak. Pekingben ostromolták a követségeket s azok visszaverték az ostromlókat. Hogy a harci kép teljes legyen, hozzáteszik, hogy Maxim-ágyú is szerepelt a csatában és azt az ágyút a mi derék tengerészeink vitték harcra és természetesen diadalra. Azért beszélünk pedig minderről olyan könnyedén, mert valamennyi eddigi ilyen hír megszerkesztésében nagyobb szerepet játszik a tudósítók fantáziája, mint alapos értesültsége s mert ha Peking teljesen el van zárva a világtól, úgy hogy kényelmesen lehet követségeket ostromolni, telepeket felgyújtani és követeket legyilkolni, akkor erről semmiképp sem érkezhetik távirati tudósítás az elmesztett táviródrótokon. A *Taku* ostromáról, sőt elfoglalásáról szóló hírek a szavahihetőségnek már nagyobb mértékével dicsekedhetnek s elég veszedelmesnek tününk fel a helyzetet. A hatalmak egyetértése mindaddig csak a kölcsönös féltékenységen

nyilvánul. Egyiknek sem akarnak preponderáns részt engedni a Khina ellen való fegyveres fölépésben.

Távirati híreink a következők:

London, június 18.

A *Times*nak jelentik Pekingből *14-diki* kelettel: Az éjjel komoly idegenellenes zavargás fordult elő. A város keleti részében *fölgyújtották a legszebb épületek egyikét*. Az idegeneknél szolgálatban lévő kínai keresztények közül *néhány százat megölték*. Az idegeneket mind az idegen őrsapatok védelme alá helyezték. Azt hiszik, hogy európai embernek nem esett baja.

London, június 18.

A legújabb hírek azt jelentik, hogy a *pekingi követségek visszaverték a kínaiak ostromát*. A harcban *Maxim-ágyút is használtak s ezt az ágyút az osztrák-magyar tengerészek vitték harcra*.

London, június 18.

A *Morning-Post*nak azt táviratozzák, hogy a *kínaiak elfogták a német követet*. A *Times*, amelynek egy nappal később keltezett távirata van, erről semmit sem tud.

A nankingi és vuchangi alkirályok előterjesztést küldtek Pekingbe, amelyben esedekelve kéri az özvegy császárnét, hogy fojtsa el az idegenellenes mozgalmat, mert ettől függ Khina sorsa.

Berlin, június 18.

A pekingi német követet állítólag *karóval megölték*.

Berlin, június 18.

Arra a hírre vonatkozólag, hogy a pekingi követség személyzetét megölték, itteni hivatalos helyen kijelentik, hogy ezt a hírt nem kell okvetlenül pesszimistikusan értelmezni. Ha az európai képviselők személyét, vagy tulajdonát veszélyeztetnék volna, úgy ezt egyidejűleg közölték volna. De ennek a megnyugtatósnak nincs valami nagy értéke.

Berlin, június 18.

A Wolff-ügynökség jelenti: A csifui német konzultól ma reggel a következő távirat érkezett: *Egy japán torpedónaszád azt jelenti, hogy a követségeket elfoglalták*.

Köln, június 18.

A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Londonból, hogy a Pekingbe újabban összpontosított kínai seregek 7000—12000 emberből állanak.

A *Daily Express* és *Daniel-Jéle* tudósító iroda újabban hírt adnak arról a kínai részről hangoztatott állításról, hogy a pekingi kormány mögött az oroszok állanak.

A boxerek bejárák a főváros utcáit és a csungli-jámen hivatalnokait válságdíj reményében fogvatartják. A külföldiek nagy veszélyben torognak és igen aggódnak.

London, június 18.

A Reuter-ügynökség jelenti Hongkongból e hó 16-iki kelettel: Vuicsouból (Kvangszai-tartomány) jelenti egy távirat, hogy a nyugati folyónál délnyugat felé *zavargások vannak kitörőben*. Buncsouban már *harca is került a dolog*. E hó 12-én 100-nál több menekülő érkezett Buncsouból Vuicsouba. Kvejsziben 5000 *lázas gyütt össze*. Kanuából néhány csapat e hó 11-én Kvejsziben menet Vuicsout érintette.

Ugyanez az ügynökség jelenti Sanghaiból tegnap este 10 órai kelettel: Tiencinnel még most is meg van szakítva a távirati összeköttetés. Ez idő szerint Pekinggel és Tiencinnel az összes táviróvonalokon *megszakadt az összeköttetés*. A sanghai konzuli testület ma az idegenek védelme érdekében teendő rendszabályokról tanácskozott. A francia és az általános idegen-kolonía főnöke és a vámbiztos szintén résztvevett a tanácskozásban. Az értekezleten konstatálták, hogy *ez idő szerint nincs veszély* és hogy az alkirályi kezeskedik az idegenek védelméért, tehát semmiféle védőrendszabályokat nem határoztak el.

London, június 17.

Az *Eastern Telegraph Company* közölte, hogy Londonnak sem Pekinggel, sem Tiencinnel nincs távirati összeköttetése.

# EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnyre Payerbaachtól, Reichenau. Tulajdonos: Dr. K. ur. G. Gyönyörű, napos, szélőtől óvott fekvésben, 800 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászati intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Lognagobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értekezéssel szolgál az igazgatóság.

Brüsszel, június 18.

A Kínából érkező hivatalos jelentések egyhangzóan azt mondják, hogy a fölkelésnek kiváltóképpen vallási oka van s különösen a katolikus hittérítők ellen irányul, akiknek azt lobbanták a szemükre, hogy erőszakosan térítenek. Valamennyi belga konzul azt jelenti, hogy az összes lakosság nagyon el van keseredve a hittérítők ellen.

Sanghai, június 18.

Csütörtökön éjjel nagy tűz ütött ki Tiencin kínai negyedében. Három angol-amerikai kápolna és nagyon sok kínai épület leégett. A távirati összeköttetés Sanghai és Tiencin között el van vágva. Az összeköttetést Európával csak úgy tudják fenntartani, hogy Csi-Fuból gőzösn Takuba hozzák a híreket, a honnan azután továbbítani lehet azokat. Az európaiak helyzete nagyon vészes, mert hajókra sem lehetnek a szárazföldről, ahol a kínai zendülők ellen meg volnának véve.

Berlin, június 18.

A külügyi hivatal a csifui német konzultól azt a hírt kapta, hogy Taku mellett az európai hajók és a kínai erősségek között erős ágyuharc folyik.

Washington, június 18.

Kempf tengernagy azt táviratozza a tengerészeti hivatalnak, hogy a takui erődök tegnap tüzeltek az idegen hadihajókra és rövid ütközet után megadták magukat.

Berlin, június 18.

A Wolff-ügynökség jelenti: Ma reggel érkezett sanghaji távirat szerint a távirati összeköttetés Peking és Tiencin között, továbbá Tiencin és Sanghai között három nap óta meg van szakítva. A pekingi eseményekről semmi megbízható hír nem érkezik.

Egy másik jelentés szerint, amely szintén ma reggel érkezett a csifui konzultól, Takuban ütközet folyik az ottani kínai erődök és a hatalmak hadihajói között.

London, június 18.

Már most bizonyos, hogy Seymour eddig nem nyomult előre az angol csapatokkal Peking felé s valószínű, hogy Peking az utóbbi napokban nagyon komoly eseményeknek volt színhelye. Seymour csapatának műveletéről semmi pozitív hír sem érkezett.

Sanghaiból azt táviratozzák, hogy Seymour elfoglalta a takui erődöket, de ezzel szemben más forrásból azt jelenti, hogy Seymournak be kell várnia az orosz csapatok megérkezését, amelyek eleséget és vizet hoznak neki. Ezerhatszáz orosz katona csütörtök óta uton van Tiencin felé, de alig tud előre hatolni.

Berlin, június 18.

A Wolff-ügynökség jelenti Csi-fuból: Az idegen hadihajók kombinált támadása után a takui erődöket bevették. A roham alkalmával az Iltis német hadihajó három embere elesett. Heten megsebesültek. A kínaiak lövöldöztek a tiencini idegen telepekre. A Pekingbe küldött különítményekről és az ottani követésegekről nem érkezett hír.

London, június 18.

Az esti lapok a következők mai keleti sanghaji táviratot közlik: Egy csifui távirat azt jelenti, hogy ma reggel egy japán ágyunaszád érkezett oda, amelynek jelentése szerint az európai tengerészcsapatok bevették a takui erődítményeket. Az európai csapatok ultimátumot intéztek a kínai parancsnokhoz, amire azonban 17 erőd ágyuzni kezdte a hadihajókat. Az európai flotta viszonzta a lövéseket és elnémította a kínai ágyukat, mire az európaiak megszállták az erődöket.

Berlin, június 18.

A csifui német konzultól ma délelőtt Berlinbe érkezett távirat így hangzik:

Ma éjjel egy japán torpedóhajó Takuból a következő hírt hozta: A kínaiak Taku mellett torpedókat helyeztek el a folyón és a csapatokat Shanghaikwangból összehozták. Az idegen parancsnokok az orosz tengerügyi hajón gyűltek össze és a takui erődök parancsnokaihoz azt az ultimátumot intézték, hogy csapataikat a hó 17-én délután 2 óráig vonják vissza, mire az erődök 17-ikén éjjel egy óraker megkezdtek a tüzelést, melyet a német, orosz, angol, francia és japán hajók viszonztak. A tüzelés 7 óra hosszat tartott. Állítólag két angol hajó az erődök között elsüllyedt a folyóban. A távirati és vasúti összeköttetés Taku és Tiencin között

megszakadt. A vízi összeköttetés is vesztélyeztetve van.

Washington, június 18.

Mint hogy még 24 óra telt el a nélkül, hogy Kempf tengernagytól jelentés érkezett volna, Mandiból amerikai csapatokat küldtek Takuba.

London, június 18.

Jokohámából jelentik mai kelettel: Jamagata miniszterelnök a császár kívánságára a kínai helyzetre való tekintettel belegeyezett abba, hogy megmarad hivatalában. Az idevaló lapok egy része azt kívánja, hogy Japán is vegyen részt a boxerek lázadásának elfojtásában. A kormány azonban, úgy látszik, csak a kínai japán érdekek megvédésére akar szorítkozni.

London, június 18.

A Daily Mail jelenti Kobeből tegnapi kelettel: Japán elhatározta, hogy 3000 embert küld Kínába Fukusima tábornok vezetésével.

Páris, június 18.

Delcassé külügyminiszter a hó 14-ikéről kelt táviratot kapott Francois júnan francia követőtől, aki azt jelenti, hogy az összes franciákat erőszakkal akadályozzák meg a Tonkingba utazásban és hogy foglyokként bánnak velök. A francia és angol misszió összes épületeit kifosztották és elhamvasztották. Hozzáteszi, hogy szükséges, hogy a francia kormány Pekingben teljes energiával követelje, hogy a franciákat sértetlenül engedjék elutazni. Tekintettel erre a tényállásra, Delcassé magához hívatta a kínai követet és felszólította, hogy haladéktalanul táviratozzon a júniari alkirálynak, hogy elével felel a francia kormánynak a francia alattvalók életéért és hogy Franciaország képes lesz az ő személyét hatalmába ejteni.

Hasonló tartalmu nyilatkozatot táviratoztak meg Francois konzulnak, hogy közölje az alkirályllyal.

London, június 18.

A tengernagyi hivatal Csi-fuból mai keletü táviratot kapott, mely azt mondja, hogy az Ojohasi japán hadihajó Takuból ide érkezett és jelenti, hogy a csapatok főparancsnokai visszatértek Tiencinbe.

Páris, június 18.

A lapok Breszből jelentik: Tengerészeti körökben azt beszélnek, hogy a Buichen és D'Estrées cirkálók Kínába fognak menni.

Berlin, június 18.

A hatalmak a Kelet-Ázsiából érkező komoly hírek hatása alatt arról tárgyalnak, hogy Kínával szemben gyorsan, erőlesen és közösen járjanak el. A tárgyalások, tekintettel a veszély közelségére és nagyságára, valószínűleg nemsokára kedvező eredményre vezetnek. Itt azt mondják, hogy a hatalmak legelső feladata az lesz, hogy lehetőleg sok csapatot küldjenek Kínába. A már legközelebb Kínába érkező német csapatok száma 5500 emberre rug és ez a szám elég nagy arra nézve, hogy azonnal akcióba lépjen, ha a helyzet ezt megkívánja. Az, hogy a hatalmak egymás közt megegyezzek arra nézve, hogy az egyensúly fenntartassék, nem zárja ki azt, hogy adott esetben a katonai hadműveleteket minden rendelkezésre álló eszközzel végrehajtsák, miközben aránylag másdrangu jelentőségű az, hogy egyik hatalom valamivel több vagy kevesebb csapatot állít rendelkezésre, mint a másik.

Berlin és a többi európai főváros közt a táviró szakadatlanul szól. Oly hírszolgálatot fognak behozni, melynek segítségével minden kabinet azonnal fog értesülni minden hírről, mely valamely kínai helyről akár hivatalos, akár magánúton érkezik.

Berlin, június 18.

A Wolff-ügynökség jelenti Cingtauból mai kelettel: A német cirkálóhajóraj főváltó transzportja ideérkezett és tovább megy Takuba.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetést nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról cejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk,

amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatásukkal tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadják, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

## HIREK.

### A hűtlen asszony.

(Kaltenleutgeben, jun. 16. Neil Oszkár bányá-igazgatójának huszonhét éves felesége tegnap három éves lányával és két éves fiával a viztartó medencébe vetette magát, a honnan mindhármasukat halva hústák ki. Az asszony borzalmas tettének az volt az oka, hogy hűtlensége miatt férje válópórt indított ellene. Mindent elkövetett, hogy férje bocsánatát kieszközölje s mivel ez nem sikerült, gyermekeivel együtt a halálba ment.)

A bűnös asszony is, a két ártatlan csöppség is most már ki van terítve. Ugy lehet, hogy éppen ebben a pillanatban sárga fényű viaszgyertyák között az örökre kihűlt tetemekre mered a szomorú férfi, aki tegnap reggel, amikor a kaltenleutgebeni kis templomba vasárnapi misére szolgáltatta a hivatottak a tiszta harangszó, még apa volt meg férj és a déli harangszó már csak egy szegény, zokogó ember, akinek senkije, semmije sincsen.

Messzi földről odahuz a lelkem. Ő a halottjait nézi. Én meg őt.

Őh nem keresem arcán a lelkiismeret furdalásának kinjait, — ebben a kész tragédiában még a művészi ösztön sem akarhat győzőrködni, amely a modern emberben a morál helyén fejlődött ki olyan finoman és kegyetlenül. Tekintsen le az Isten az ő fájdalma, — én szőgyenlősen sütöm le előtte a szemem.

Nem a fájdalomhoz, — az ő megismeréséhez van közünk, mert ebben rejlik az általános tanulság.

Sokat locongunk, irunk, beszélünk gondolkodunk az asszonyról. Ugy általában nem nagy tisztelettel, tehát kevés igazsággal. Elvégre igaz, hogy több a rossz asszony, mintsem hinnők, de sokkal kevesebb, mint a hogy mondani szokták. Az irodalom és a művészet többnyire a hűtlen asszonyt foglalkozik és a drámákban több házasságtörő asszony futkározik, mint az életben. Mert a korszellem cinikus, piktora is az. Keresi a bűnt és a szennyet, le is írja, de úgy, hogy győtri magamagát is, a közönséget is. Kitért a szadizmus az esztétikában. Romantikus időkben persze csak úgy csurog az irodalom meg a művészet a tisztesség és az eszményiség zsírjától, mert a művészi tulhajtásnak is megvan a maga kis pólusa, csak a zseni találja el minden időben az igazság útját, akár Shakespeare-nak hívják Stratfordban, akár Keller Gottfriednek a zürichi hivatalosában.

Az asszonyi eszmény manapság száműzetésben bolyongó királynő. Hajléktalanul menekül ide-oda, de mindenütt talál alattvalókat, akik hisznek legitimitásában. A forradalmárok pamfletokat írnak róla házasságtörő drámák alakjában, de mindenkinek, mindenkinek van néhány perce életében, amikor meghódol előtte. Valahányszor az anyjára gondol . . .

A házasságtörési drámák problémáit az élet sokkal igazabban oldja meg, mint a művészet. Mert, hogy egy asszony — akár szenvedély, akár a viszonyok, akár a véletlen következtében, vagy akárminő okból hogyan

szorul le a kötelesség utjáról, míg végre a férj rá pisztolyt szegez, — azt érdekes megírni, de nem tipikus igazság. A házasságtörés problémája *azután* kezdődik, amikor férj és feleség egymással szemközt áll, és közöttük a harmadiknak emléke — a legtöbb esetben — mindörökké. Amikor visszahozhatatlan oda a gyanu nélkül való, boldogságos multnak a tisztasága. Amikor egy új élet kezdődik.

Milyen ez az új élet? Van-e?

A férj vagy megbocsát, vagy elválik.

Vannak dolgok, a miket nem lehet elfeledni. A hiúság is hébo-hóba annyira összevegyül a becsülettel, hogy szinte kötelesség. Hiszem, hogy mindig érzem a feleségem homlokán az idegen csók nyomát. Hanem azért elválni csakis olyasmittől lehet, ami nem az enyém és akár száz idegen csók se veheti el az embertől a feleségét. Ha ezt a kis írást olyan asszony is olvassa, akit akár a temperamentuma, akár a képzelőtehetsége is valamikor elragadt, — az megérti, hogy mit akarok mondani.

Lám, ott fekszik a ravatalon Neil Oszkár fiatal felesége. Hütlén volt az urához. De azt a gondolatot, hogy elváljon tőle, nem tudta elviselni. Ez az asszony, tett légyen bármit is, csak az urát szerette, — lelke minden szálával oda volt kötve gyermekei atyjához — és férje nélkül el se tudta magának képzelnéni az életet. Bár hütlén volt, nem is volt képes férjét megcsalni. Csak maga-magát kellett megcsálnia. Szegénynek.

Mert ez a házasság, amelyet gyermek tett szentséggé, csakugyan földhatatlan. És ha a két embernek boldogsága összedül, romjaiból diadalmasan támad föl a kötelesség a harmadik: a gyermek iránt, mialatt a vezeklésből a legtisztább becsület, a halából a legizsibb szeretet válik elől.

Ugy-e Neil Oszkár, férj nem tud megválni gyermekeinek anyjától, sem az anya gyermekeitől?

Istenem, ha volna kertem, nagy kertem. Olyan, amelyet magam műveltem. Olyan, amely tele van fehér és piros rózsával. Olyan rózsákkal, amelyeknek tövisét megszurkáltak. Olyan rózsákkal, amelyeknek mindegyike — ugyszólván — az én munkám. Akkor most lemennék a kertembe és levágnám a sok piros, fehér rózsát, mindet, pedig nagyon szeretném, — és elküldeném annak a bűnös fiatal asszonynak a ravatalára.

Mert nagyon kell szeretnem azokat a bűnösöket, akik nem gonoszak.

(d—ly.)

Budapest, június 18.

— **Személyi hírek.** *Klementina* szász-köbörzi hercegnő, mint Bécsből jelentik, Párisba utazott Joinville herceg temetésére. — *Kranold* valóságos titkos főkegyelmségi tanácsos, a porosz királyi vasutak igazgatóságának elnöke, mint Berlinből jelentik, szolgálati ügyben Budapestre utazott.

— **Az árvíz emléke.** A Kossuth-utca nemsokára új művészi díszkap. A Ferencciek templomának falmezőjébe közelebb helyezik el az 1838-iki pesti nagy árvíz emléktábláját. A székesfővárosi tanács megbízásából *Holl* Barnabás szobrász készítette el az emlékművet, amelyen az a jelenet van megörökítve, mikor báró *Wesselyáni* Miklós kis sajkával jár a zajgó habokon és sorra megmóntja az árban majdnem elvesző embereket. A doborművi emléktábla most van az ércöntőben, ahol legközelebb elkészül. Leleplezése nagy ünnepség keretében lesz, amelynek programját a fővárosi tanács állítja össze.

— **Magyarok a román udvarnál.** A Bukarestben megjelenő *La Roumanie* című lap jelenti, hogy a legutóbbi kihallgatáson *Károly* román királyné és *Erzsébet* királynénél a többek közt megjelent *Groedel* Armin budapesti nagyiparos és neje *Groedel* Melánia. Fogadtatásuk abból az alkalomból történt, hogy *Groedel* Armin, *Bernát* és *Albert* a román királyné által alapított *Elisabeth Doamna* nevű jótékony intézetnek negyvenezer frankot ajánlottak föl, amely adományt a felsőgek meg akarták köszönni. A kihallgatás után a királyné a *Groedel*-párt magánlakosztályában fogadta, hogy az adománytört külön is köszönetet fejeztesse ki. E fogadtatás után, amely egy óra hosszat tartott, *Erzsébet* királyné aláírásával és ajánlásával ellátott arcképet a *Groedel*-mesterek emlékül. *Groedel*ék ezután *Philusco* főudvarmester vendégei voltak.

— **A bajai ünnepségek.** A bajai iparkiallítás tegnapi ünnepségeinek kiemelkedő mozzanata volt az a két beszéd, amelyet *Hegedűs* Sándor és *Plósz* Sándor miniszterek a fehér asztalnál mondtak.

A vizionlátás üröme — ugymond *Plósz* Sándor igazságügyminiszter — a nélkül is kezdte adta volna a poharat, ha csekély érdemeit messze fölülhaladó ékes szavakban nem emlékeztek volna is meg róla. A haladás ünnepe a mai nap; klasszikus tanu erre miniszter, *Hegedűs*, aki méltónak ítélte a kiállítást arra, hogy tanulmányozza s oly tapasztalatokat gyűjtse, amelyek bizonyára az egész országra szóló elhatározásokat fognak benne megérlelni. De óva intem, így folytatja, a bajait, hogy ne bizakodjanak el, különösen ne szeretett kollegám biztatósaiban (*Derültésg.*) mert az iparosok egyedül saját törekvéseikben, munkájukban és erejükben bízzanak. A munka csak bizonyos határon túl gyűnölösöd, e határt meghaladták a bajai iparosok kiállításukkal, melyre méltán büszkék lehetnek. Elismeréssel emlékezve meg arról a nemes törekvésről, ideális ambícióról és törhetetlen munkakedvről és igyekezetről, amely Baja városát mindig áthatotta, e városra és munkás polgáira emeli poharát. (Élénk tapszás és éljenzés.)

*Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter föl-közösöntőjében többek között a következőket mondtotta:

Megbocsássanak, hogy az ebédet zavarom, de úgy megszorított kedves kollégám, az igazságügyminiszter, hogy beszélnem kell. Oly jó barátom, hogy az én terhetem is le akarja venni vállaimról (*Derültésg.* Eljen!), midőn azt mondja a baciaiknak, hogy ne bizakodjanak el az én dícséretemtől és ne fogadják el azt, amit biztatva mondok. No, ezért majd számolunk Budapestet! (*Derültésg.*) Most azonban engedjék meg, hogy e ritka alkalommal élve, ne tőszót mondjak, hanem szóljak kritikával a kiállításon nyert impresszióimról. Engedjék meg, hogy egy kis nyelvkritikával kezdjem a dolgot. Az a szó, amelyet a magyar ember az élénk munkának kifejezésére használ, a "tevékenység", egy lusta állatra, a tevére emlékeztet, a szorgalmas munkának jelzésére szolgáló "iparkodás" szót pedig az ipartól vettük kölcsön. Csoréljunk és korrigáljunk! Vegyük az ipartól a tevékenységet és tevékenykedjünk az iparban! Egy nagy emberünk oly feledékeny volt, hogy a kaszinóban bemutatkozott valakinek, aki a saját fia volt. Ilyen a nemzet most még az iparral és kereskedelemmel; be kell őket mutatni. Ezt tesszük a kiállításokon, mert ezeknek továbbfejlesztő hatásuk van. Van bennem valami a méh természetéből. Járak-kelek, a becseset és hasznosat összegyűjtöm, fölgyegetem, tanulok. Baján is sokat tanultam, amiért hálátat fejezem ki. A bajai iparosok szorgalmas munkájukért megérdemlik egy kormány, mint a szakkörök és a közönség támogatását. Az ipar számára megvan itt a helyes alap, most már csak azon legyünk, hogy ezen alapot tágítsuk, hogy a továbbfejlesztés biztosítva legyen s a tökéletesbülés bekövetkezzék. Ma már nem az arany nemesíti a cimet, hanem a kalapács, és a pöröly. Becsüljük tehát meg ezeket és az azokat forgató kérges tenyert, amely a nehéz munkában izmosul. A nemesi cimberbe pedig nem kard, hanem kalapács és pöröly jöjjön, mert az igazi nemesség a munkában és az azt alapul bíró erkölcsi erőben van. Gondolkodva kell dolgozunk és haladunk, mert ez az egyedüli út a biztos siker felé. A lankatlan buzgalmat az okból ébresztsem és tartom fenn iparosainkban. Legyenek meggyőződve, hogy ez irányban reám mindig számíthatnak és ezért ne riadjanak vissza semmiféle nehézségtől. A kiállítás védőjére és elnökére, a főispánra és a polgármesterre emelem poharamat. (Élénk éljenzés.)

— **Forrás- és fürdőügyi bizottság.** *Szöll* Kálmán miniszterelnök fürdőink vendégforgalmának emelése, ásványvizeink fogyasztásának fokozása s általában hasznok forrás- és fürdőügyek előmozdítása érdekében *forrás- és fürdőügyi országos bizottság* címe alatt állandó bizottságot alakított, amelynek már kinevezett tagjai június 19-ikén délelőtt 10 órára a bizottság alakuló ülésére a belügyminisztériumba meghívta. Ugyancsak a fürdők fejlesztése ügyében lesz holnap délután egy másik értekezlet is a kereskedelmi minisztériumban, amelyre szintén a fentemlített országos bizottság tagjai hivatalosak.

— **Páris után Berlin.** A harminc esztendővel ezelőtt megküzdött nagy porosz-francia háborúnak még mindig nincs vége. A nagy germán náció a gallokat nem egy kicsit, hanem egészen szeretné agyonütni. Csak természetes az, hogy minden francia akcióra elkövetkezik a német revans. Párisban kiállítas van, lesz Berlinben is. Még nem lehet biztosan tudni, hogy mikor. Vagy öt — vagy hét esztendő múlva. Az eszmének nagy a népszerűsége Németországban s a nagyobb városok polgármesterei már hozzá is járultak a sikerhez azzal, hogy megígérték a közreműködésüket a munka javára.

— **Táncoló szerkesztőség.** Az *Echo de Paris* című véresszajú ellenzéki francia lap ma érkezett számában feltűnő helyen egy meghívót közöl. A meghívó alá *Pierre Baudin* közmunkaminiszternek, a lap legnagyobb ellenfelének neve van írva. Szól pedig ez a meghívó a miniszter táncostályára, amelyet június 15-ikén rendez. Az *Echo de Paris* megjegyzi, hogy szerkesztősége *nyolevankét* tagból áll s nyilvánosan megkérdézi a minisztert, hogy elmehetnek-e táncolni mind a nyolevanketten, akik meghívó nélkül is oly sokszor táncoltatták meg a miniszter urat...

— **Az első.** Vége az iskolai esztendőnek és megérkezett a redakcióba az első értesítő. Leszámolás a mult esztendővel. Sablon, amibe azonban sok esztendő alatt sok-sok ferdeség telepedett bele. Némelyik iskolai értesítő valóságos díszmű, sok képpel, nagyon finom papírosan, olyan nagy betűkkel szedve, amilyennel mi a vezércikkeinket nyomtatjuk le — és ami a legfő- lősegebb, ezekben a könyvekbe iktatják bele az iskolák tudós tanárai azokat az értekezéseket, amiket semmiféle revue nem ad ki. Még az Akadémia se. Van mindezekben kívül az értesítőnek még egy sokkal nagyobb hibája is. A klasszifikáció. Ezekből a könyvekből ki lehet olvasni, hogy ki bukott meg, ki hány négyest kapott, szóval: — az iskola belső dolga kimegy a piacra. Meg van örökítve időtlen-időkig az, hogy ki a rossz tanuló és ki a jó, holott — amint ezt már valamennyien bölcsen tudjuk — az élet teljességgel nem találja fontosnak azt, amit az elemi vagy középiskolák, vagy akár az egyetem is bizonyoságnak kiad arról, hogy kinek van esze és kinek nincs. — Az első értesítő valami olyast hirdet, ami reformot jelent. Nincsenek benne az eminek se, de a buktak se. Nem dokumentuma az elkeseredésnek. Az igaz, hogy a leányiskola adta ki, a negyedik kerületi felsőbb leányiskola s a leányokkal úgy bánnak el még a pedagógusok is, mint a himes tojással. Jó volna azonban, ha általánosan tanulnának ebből az értesítőből a többi értesítők is. Harminchat lehet az egész. Nem kerül sokba és mindazt meg lehet tudni belőle, ami tudnivalóra az iskolával szemben szüksége van a publikumnak.

— **Apáca és orvos.** Egy apáca és egy fiatal orvos regényes szerelméről ad hirt nagyváradi tudósítónk. Nagy a mult év január elején egy fiatal orvos jött Nagyváradra, a biharmegyei közkórházba, dr. *Fráter* Imre kórházi igazgató-főorvos mellé segédnek. A sebészeti osztályra osztották be, ahol egy tizenkilenc éves apáca a szép *Olária* testvér ápolta a betegeket. A fiatal apáca kevéssel azelőtt került a zárdából a kórházba. Ott látta az orvos az ifjú apácát, amint éjjel-nappal önfeláldozóan enyhítette a betegek szenvedéseit. Csakhamar vonzalmat érzett a leány iránt, majd megismerkedett vele, mind inkább nőtt iránta való szerele. Az orvos aztán jobb állásba került, Hajdumegye egy nagy községbe, amely községi orvosul választotta meg. A távolban imádásig fokozódott szerele, s egy napon levelet írt *Olária* nővérhez. Megírta, hogy szereti, s hogy jó állásba jutott, kérve kéri, tegye életét boldoggá, legyen a felesége, ne utasítsa vissza. *Olária* testvért, ki tíz évvel ezelőtt lépett be egy bajorországi klastromba, rendkívül meglepett az ajánlat. Megvizsgálta a szívet, sokáig habozott, de végre elhatározta, hogy férjhez megy. Szülei, akik *Nagyazszenben* lakanak, ahol atyja előkelő hivatalnok, beleegyeztek a házasságba s a két szerelmes eljegyzése pünkösdi vasárnapján már meg is szűk család körben.

— **Nietzsche világos percel.** Tudvalevő dolog, hogy *Nietzsche* Frigyes, a század legnagyobb gondolkodóinak egyike, az örültek házában éli hátralevő napjait. Mint *Henri Albert*, a német filozófus francia fordítója és személyes barátja most egy párisi lapban írja, néhány hónap óta többször vannak világos percel. Amikor észre tér, megkéri hűgát, hogy olvassa fel neki *Maupassant* egy-egy elbeszélését. Látható örömet okoz neki a nagy elbeszélő egyszerű, folyékony stílje és érdekes meséje. Egy-egy novella meghallgatása után visszaesik örültségébe s ismét napok, sőt hetek mulnak el a nélkül, hogy tudna magáról. *Maupassant* tudvalevőleg szintén az örültek házában halt meg. Meghatón érdekes a nagy gondolkodónak ez a nagy vonzódása a nagy írőhöz, aki szemlében egyenrangú volt vele és sorsban egyformán szerencsétlen.

— **Helyreigazítás.** Egy könyvomat révén hirt adunk a *Monasterly* és *Kuzmik* cég válságáról. Mint ma értesültünk, a szoliditástól és előkelőségtől ismert cég nem lett fizetésképtelenné, csak annyira igaz, hogy a mostoha üzleti viszonyok következtében a cég egy havi moratóriumot kért fizetési kötelezettségeinek teljesítésére. Adósságai, amelyek párisi és bécsi cégekkel szemben terhelik, alig százezer koronára rúgnak és már ezért is remélhető, hogy fővárosunk ez előkelő üzlete minden rázkódattás nélkül és régi jó hírnevének teljes megőrzésével fog kikerülni ebből az időleges és már legközelebb teljesen elsimuló fennakadásból.

— **A vesztegzár foglya.** A fumei vesztegzárban sok alexandriai utas van, akiket azért őriznek ott kilenc napig, mert pestises vídőléről érkeztek. Tegnap megint egy egyptomi hajó érkezett Fiuméba s valamennyi emberét vesztegzár alá helyezték. Ezek közt egy veszedelmes ember is van, akit a budapesti bíróság kőbűzésére tartóztattak le Alexandriában. Az elfogottat az őt kísérő rendőri közegekkel együtt szintén elküldötték a pestises megfigyelő osztályon és csak kilenc nap múlva továbbítják Budapestre.

— **Öngyilkos ügyvéd.** Pécselt nagy feltűnést és részvétet kelt dr. Stein Henrik ügyvéd öngyilkossága. Stein ma délelőtt azzal ment el hazulról, hogy Kaposvárra utazik. Délután két órakor átlőtt fejét találták rá a Meceken. Stein 37 éves volt és halálával Pécs egyik legszebb asszonya és két leánykaja maradt árván. Ugy mondják, hogy Stein pénzügyi bajokkal küzdött és ezért lett öngyilkos.

— **A válás előtt.** *Kaltenleutgeb*-ből megható családi drámáról adnak hírt. Egy ottani hivatalosnak a felesége a vízbe ölte két kis gyermekét és önmagát. Waldmühle állomással szemben egy munkás figyelmessé lett tegnap arra, hogy egy mézraktár viztartójának keservesen vonít Neil felügyelő kis kutyája. A munkás hiába csalogatta, macacsul megmaradt a helyén, végre is úgy vette föl és vitte a felügyelő lakásához. Legnagyobb meglepetésére a lakást nyitva és üresen találta. Ekkor az irodába sietett és közölte tapasztalatait Neillal. Roszszat sejtve sietett a lakásába Neil s mivel ott nem találta a feleségét és két egy esztendő fiaocskáját Hermant, meg három esztendő leánykáját, Zelmát, a tiz méternyre levő viztartóhoz rohant. Ez a viztartó hatvan méter hosszú, öt méter széles és három méter mély, s egy forrás van bevezetve a bécsi Gräbenből. A medence tető alatt van, s csak két ajtón át lehet hozzáférni. Az egyik ajtót Neil nyitva találta, s azon át bepillantva a vízbe, megborzadva látta a vízben felesége és gyermekei holttestét. Munkások rohantak elő csakhamar, akik aztán kivették a holttesteket. Az orvos véleménye szerint már két óra óta lehettek a vízben a szerencsétlenek. Az asszony huszonhét éves volt. A házastársak négy év óta voltak együtt, de gyakran volt közöttük viszálykodás, ugyannyira, hogy Neil válókeresetet adott be. Tizenhatodikán írták alá a házastársak a kerületi bíróságnál az erre vonatkozó nyilatkozatot.

— **Jubiläum.** *Ullrich* Gyula, a VIII. kerületi polgári iskola igazgatója most tölti be tanári működésének harmincadik esztendőt. Ez alkalomból tisztelői és volt tanítványai 24-ikén ünnepséget rendeznek, amelynek keretében leleplezik az ünnepelt arcképét is.

— **A közúti forgalom.** A főkapitányság rendeletet adott ki a gépjármű és egyéb nyilvános városi személyszállító kocsikra nézve.

A rendelet szerint a kocsis és egyéb nyilvános személyszállító járművek a végállomásra a megengedett számot meghaladó utassal nem indulhatnak. Ha ennél több utas szállott föl, a kocsit mindaddig nem szabad megindítani, míg a fölös számú utasokat le nem szállították. Ha a megengedett számnál több utas van a kocsin, vagy egyéb járművön, akkor az utólagra felszállók kötelesek arról távozni. Ha ezt azonnal megállapítani nem lehet, akkor azok, akik menetszékkel még nem bírnak vagy a lejárátkhoz legközelebb állók szőlítandók föl a távozásra. Ha a felszállás eredménytelen marad, az ellenszélülök a ker. kapitányságnál följelentendők. A rendőrség őzegei, tekintet nélkül arra, hogy szolgálatban vannak-e, vagy nem, a szállítóeszközök teljesültségének megakadályozására állandóan ügyelnek. Az ily intézkedések megtételére a vállalatok alkalmazottai is kötelezve vannak. A végállomásokon a közönség csak azokra a kocsikra szállhat föl, amelyeknek a kocsivezető és a kauluz helyeiket már elfoglalták és a kauluz a felszállásra a jelzést *háromszori harangütéssel* megadta. Ezt a jelzést a kauluz minden alkalommal megadni tartozik. Az oly kocsiról, amelyre a közönség már felszállott, a kocsivezetőnek és kauluznak távoznia nem szabad. A végpontokon a szállítóeszközről minden utas le szállani tartozik. Addig is, amíg a zugszítet lejtős végállomás átépítése lehetővé válik, az állomásokon levő minden egyes kocsi kerékei alá a fékekön kívül ékek alkalmazandók, amelyek csak a kocsi indulásánál távolíthatók el. Ez a rendelet azonnal életbe lép és határozmányai a közúti és városi villamos vasutársaságokon kívül a budafoki helyierleki vasút fővárosi vonalára, a budapesti-üpest-rákospalotai villamos vasútra, valamint a svábfegyri fogaskerékvasútra, a budai gözsziklóra, a dunai helyierleget közvetítő gözsziklóra és a fővárosi közlekedési vállalat (társaskocsi) járműveire és alkalmazottaira is illető pontjában kötelező.

— **Haláragazolt tanuló.** A napokban dr. *Ziffer* fűrdőorvos József nevű 9 éves tanuló fiát egy székér elgázolta. A fiu behalt a szenvedett sérülésekbe. A halottat a törvényszék orvosai felboncolták s tegnap volt a teretése nagy részvét mellett.

— **A főváros új gőcpontja.** Az újonnan szabályozott belvárosnak kétségkívül a legszebb és legelőkelőbb csomópontja lesz ez a tér, amelyen a királyi most épülő palotája és *Klotild főhercegnő* két háza áll. Hogy a közönségnek a térhez, melynek valószínűleg *Király-tér* lesz a neve, méltó találkozó helye legyen, az egyik Klotild-palotában a *Belvárosi kávéház* létesült, amelyet a főhercegnő rendkívül pompával rendeztet be, *Bernstein K. H.* és *fia* dekorátor céggel. A cég ezzel a munkájával az eddig elért sikereit megkoronázta. A berendezéshez az új angol stílus asztalokat és székeket *Lohn Jakab* és *József* hajlítót butorgyára szállította. A kiabeszű kávéházat, mely a főváros egyik büszkesége lesz, *Korb* és *Georg* tervező művészek tegnap este adták át *Steuer* Sándor-

nak, a kávéház bérlőjének, aki ezt holnap, kedden délelőtt nyitja meg a közönség előtt. *Steuer* Sándor kávé régi jó hírnevéhez méltóan bizonyára megszerzi a főváros egyik legszebb kávéházához a közönség rokonszenvét.

— **Halálozás.** *Simonides* Károly, vác-szent-lászlói plébános meghalt negyvenhat éves korában Budapesten. Az elhunyt nagy részvétet temették el.

— **Meggyilkoltak egy pincéert.** A koronaherceg-utcai *Sója-kávéház* főpincére, *Rörich* János szombat óta eltűnt. Mindenütt keresték Rörichet, akit rendes, pontos embernek ismertek. Tegnap aztán a Fehérvári-ut mentén egy árokban halva találtak egy uriasan főtűzött embert, akit arccal a sekélyes vízben fektűt. Tesztén apró bőrhorszások látszóttak, amelyek valószínűleg az árokba való esése következtében keletkeztek. Ma reggel hozzátartozói felismerték, hogy Rörich János a halott, 66 éves, detreköszeni-miklósi születésű főpincér, aki a Wesselényi-utca 19/a. szám alatt levő házban lakott. A kávéházban találgatták, hogy mint kerülhetett a félreeső útra, végre valakinek eszébe jutott, hogy Rörich szombaton egy adósához ment el, aki a Kőbányai-úton lakik. Tízezer forinttal tartozott neki az adósa és a nagy összegből szombaton ezer forint volt esedékes. Ezt az ezer forintot — mint Rörich adósa a rendőrség előtt bevallotta — a főpincér meg is kapta és nyugodtan távozott. Utközben bizonyára rátámadt valaki, meggyilkolta és aztán kirabolta. Hogy rablógyilkosság esete forog fenn, azt a bizonyítja, hogy a szerencsétlen ember ruhájában semmiféle értéktárgyat sem találtak, holott pénzen kívül értékes órája és gyűrűje is volt. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a rablógyilkosság földelésére.

— **Nyilatkozat.** *Biró* Lajos, a nagyváradi Szabadság segédszerkesztője, annak a kijelentésére kér föl bennünkre, hogy az a *Biró* Lajos, akiről *Osokay* Gusztáv nyilatkozata megemlékezik, nem azonos az ő személyével.

— **A Vörös-Kereszt beszámolója.** A királyi és *Mária Valéria* főhercegnő védelme alatt álló Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt-Egylete most adta ki 1899-ik évi jelentését. A tized a gróf *Csekonics* Endre elnöksége, dr. *Babarc-Schwarzer* Ottó főgondnoksága és *Latnovits* János igazgatása alatt működött s a humánitás céljait szolgáló egyesület központi és igazgatási választmányának, továbbá a sorsjegy ellenőrző bizottság és a műszaki tanácsok 1899-ik esztendői munkakodásáról számol be. A mellékleteken a számvizsgáló bizottság jelentéseit adja.

— **Leégett svájci falu.** *Bernből* táviratozzák, hogy a wallisi hantokban levő *Wileck* falu mult éjjel tüzvész által teljesen elpusztult. Kétszáz ember hajléktalan.

— **Tanulótársak találkozója.** *Báró Diószegi* Dezso (New York-palota) arra kéri a kolozsvári római katolikus főgimnáziumban 1888-ban érettségig tett tanulótársait, hogy a július elején Kolozsvárt történő találkozás idejének meghatározása vezet tudassák vele címüket.

— **Megszökött szikkasztó.** A triestli rendőrigazgatóság arról értesítette a főkapitányságot, hogy *Mincizzo* Eduard, a florenci *Ginevra* szálló titkára tegnapelőtt éjjel megszökött és a szálló jórészt kereskedőkből álló vendégeitől 230.000 líra értékű drágakövet és 3000 líra készpénzt ellopoit. A szikkasztó valószínűleg Magyarországra szökött. Az illető 44 éves, magas termetű, ritka hajú, fekete bajuszú s szőkéskekor fekete ruhát viselt. Különös ismertető jele: feltűnően sárga az arszine. A rendőrség megteheti a szükséges intézkedéseket.

— **Öngyilkosság a fűrdőben.** *Pap* József asztaloslegény ma délután a Rac-fürdő egyik kabinjában felakasztotta magát az ajtószárára. Az öngyilkos tettenek okáról nem hagyott hátra semmiféle felvilágosítást.

— **Tífuszjárvány.** *Kassán* a tífusz járványszerűleg lépett fel. Több katonatiszt és katona súlyos beteg. *Székács* László katonai lelkész ma tisztában elhunyt.

— **Két gyermek tűzhalála.** *Szederháton* két kis gyermek lett a szülői gondatlanság áldozata. A négy éves *Beresényi* Pal és *Palásti* Mari a disznóólban gyufával játszottak. E közben az ólat felgyújtották és mind a ketten beleégett.

— **Elgázolta a villamos.** Az éjjel 11 óra felé részegen csavargott *Orosz* Lajos 60 éves koldus az újpest-rákospalotai villamos hidon, ahol egyszerre csak elesett s a síneken elaludt. Kevéssel azután egy villamos kocsi a részegen fetengző embert elgázolta. *Orosz* a bal lábán szenvedett életveszélyes sérüléseket. Beszállították a gróf *Károlyi-kórházba*.

— **Zene a Telefon Hírmondóban.** Ma este 8 órától 11 óráig a Telefon Hírmondó előfizetői szórakoztatására katona és cigányzene átvitelt követték. Közben 1/10-10-ig a rendes esti olvasást tartja meg a Hírmondó, melyen a legújabbak érkezett híreket és táviratokat olvastatja föl.

(x) **Az első budapesti fordító-, másoló-, gépiró- és sokszorosító-iroda.** *Andrássy-ut* 51., Októgon-tér, az eddigi hasonló irodák aramál jóval olcsóbban elvállal bármely európai nyelvre fordításokat, kez- és írógéppel való másolásokat és azok géppeli sokszorosítását.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Aróképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarelle stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

## Miksa császár kivégzése.

— Az évforduló alkalmából. —

Budapest, június 18.

Ma harminchárom éve, hogy a második mexikói császárság megszűnt, s a nemes szívű, költői lelkületű Miksa Iturbide sorsára jutott Queretáronban, a de las Campanas téren eldörtült sortűz befiejező jelenete volt ama tragédiának, melynek szerzője Miguel Lopez, császárijának kegyeivel elhalmozott ezredes volt. A szomorú véget ért fejedelem nem vágott uralomra. A harci dicsőség babérajánál kedvesebb volt neki a muzsák korszoraja.

*Fondeur* Pál ezredes, aki a monarchia utolsó napjaiban a császár kíséretéhez tartozott, az ötven nap eseményeit a következőképp beszámolta el:

— 1867 május elején a császár arról értesült, hogy a köztársaságiak Pueblát bevették, hogy Juárez Porfirio Diaz parancsnoksága alatt a főváros felé közelednek. A köztársaságiakat az egész országban örömmujongással fogadták. Mintegy negyven ezren voltak, valamennyi harcedzett katona. A hir megérkezése napján a chapultepei palotaország parancsnoka voltam és az egymásután érkező futarak komor arcairól következtettem, hogy rendkívüli események történhettek. Délután megjöttek Miramon és Majja bennszülött, Zach osztrák, a Van Rampey belga tábornokok egy francia ezredesi egyenruhás tiszttel. Csak később tudtam meg, hogy az a szomorú hírnév végződött Lopez ezredes volt. Bazaine igen melegen ajánlotta a császár figyelmébe, aki azzal tüntette ki, hogy kinevezte a császárnő huszárezred parancsnokának. Ez az ezred a legutolsó pillanatig kitartott s csaknem kizárólag magyarokból állott.

A császárnő Európába utazott, az udvarnál megszűnt az etiquette, a palotaország tisztjeit egyszer s mindenkorra meghívták ebédre. Öt órajában megjelentem az ebédlő teremben és meghuzódtam egy ablaknál. Nemsokára bejött a császár a kíséretével.

A császár szólanlan foglalt helyet: az ebéd szó nélkül folyt le, minden arcon meglátszott a hírek hatása. Az ebéd végével a császár felkelt helyéről és így szólt:

— Tehát elhatározásom szerint a mexikói helyőrség ma este elindul. Mejja egyenesen éjszakkal menetel, bevárja Miramon hadosztályát, amely utközben a Piascola, Izlaczil és a többi helységekben fekvő csapatokat vonja magához. — Lopez ezredes, ön lü magyar huszárijaimmal személyemet fedezi. — Ha az isten is úgy akarja, három nap múlva Cerro gordóban a hét nóriáknál találkozunk. Isten önökkel uraim!

Ez volt Miksa császár utolsó haditanácsa, melyet híveivel tartott. A császár parancsára a huszárokhoz csatlakoztam. Május 6-án értünk a nóriákhoz, s a vízföldcsökkehez, amelyeket Bustamente elnök építtetett a fővárostól mintegy 120 angol mérföldnyire fekvő hegylancolat aljában. Estefelé megérkezett Mejja, másnap reggel Miramon is. Ez nem hozta meg a remélt erősítést, mert a köztársasági szellem elfogta a kiküldött csapatokat is és megtagadták a császári tábornoknak az engedelmességet, Miksa tehát tisztán csak osztrák és belga csapatjainak maradványaira számíthatott. Mindenki sejtette, hogy a monarchia napjai meg vannak számlálva.

Mejja a 2000 főből álló balszárny vezényletét vette át Rampey alparancsnokkal. Miramon hasonló erővel a jobb szárnyat, Zach Lopez alparancsnokkal a közepet vezette. It tartózkodott a császár is. Összes haderőnk 6000 ember és 12 ágyúból állott. Tudtuk, hogy ügyünk elveszett, mégis inkább készek voltunk meghalni, mintsem hogy szeretett fejedelmünket elhagyjuk.

Május 7-ikén egy császárpárti földbirtokos által küldött futár érkezett a főhadiszállásra, rögtön a császár elé vezették. Híradása rövid volt, de igen fontos lehetett, mert Miksa halványan és gondokba merülve haladt el a huszárok sorai előtt a nélkül, hogy valakit megszólitott volna, futó tüzként terjedt el a hir, hogy a köztársaságiak támadnak.

Mint a szélvihar száguldnának felénk Porfirio Diaz lovasai. Alig volt időnk hadrendbe fejlődni. A támadás oly heves volt, hogy a rendes védelem lehetetlenné vált, mert bár a három éven át harcokban edzőtünk és a fáradalmakkal megküzdöttünk, de nem voltunk képesek az ellenség haremódját kiismerni. Láttam tisztjeiket egészen ágyunk elé nyargalni és tüzeinket lassókkal az ágyuk mellől elvonszolni. Tarthatunk volna magunkat a tulerő ellen is, ha a döntő pillanatban Lopez két század huszárral oly kanyarulatot nem tétel, amely a császárt törzskarával együtt fedezetlenül hagyta. Escobedo gyalogsága e hibát, amelyet Lopez szándékosan követett el, felhasználva azonnal betört a résbe,



Minden rend felbomlott, az ütközet elveszett. A császárnak alig volt ideje megfoglyott seregével Queretaroba menekülni, amelyet az ellenség azonnal körülfárt. Nem volt remény sem felmentésre, sem a vár tarthatására. Már az első nappal fogyott az élelem, azonban senki sem gondolt a megadásra. A császár példán felbuzdulva, aki a leghevesebb ellenséges tűznek hősiessé kitette magát s nagy látszott, hogy szándékosan keresi a dicsőség mezején a halált, az oroszlan bátorságával küzdött még a legutolsó is. De a legnagyobb vitéség sem győzhette le az alatomosságot, úgy volt megírva a sors könyvében, hogy Miksa árulás útján csesk az ellenség kezébe.

Folytonos csatározások közt a citadellába szorítottunk. Május 14-ike és 15-ike közti éjjelen Lopez ezredes megnyitotta a citadella kapuit, Esobedo gyalogsága bevonult és a császárt környezetével együtt elfogta. A foglyokat a kapucinusok kolostorába zárták.

Mejia és Miramon halálra ítéltetése bizonyos volt, mert Juarez a császár által 1865. október 3-ikán kelt és kibocsátott azt az ediktumát, amely rémes rövidségében egyetlen fejezetből állott és úgy szövelt, hogy: „Minden mexikói, aki a fennálló kormány ellen harcolva, fegyverrel esik foglyul, — agyonlövetik.” — átvette. Juarez, aki székhelyét St.-Luis-Potosiban ültette fel, az elfogatásról értesülvén, azonnal elrendelte a hadtörvényszéki eljárást. A hadtörvényszék június 13-ikán az Iturbide-színházban megkezdte működését. A vád, a nemzet önállósága ellen elkövetett merénylet, a népjog megsértése és a belbelső megháborítása volt. A császár beteges lévén, nem jelenhetett meg, védője útján tiltakozott a hadtörvényszék illetékessége ellen, kijelentvén, hogy miní a nemzet által megválasztott fejedelm felett csak a nemzetgyűlés illetékese. Ortega ügyvéd mindent elkövetett felséges védejtje érdekében, de hiába, mert az egész eljárás csak alakítás volt és az eredmény már előre meghatározott. Június 14-ikén este nyolc órákor hirdette ki az elnök az ítéletet, amely valamennyiünkre golyó általi halálra szövelt.

Magnus porosz rendkívüli követ a legmelegebb érdeklődéssel járt közbe az elítélt uralkodó érdekében, azonban eredmény nélkül. A többi európai képviselő vagy nem tudtak, vagy nem mertek közben járni, a francia azonban egy lépést sem tett. Veracruz a köztársaságiak hatalmába jutván, Tegethoff osztrák tengerenagy a „Novara” és „Elisabeth” hadihajóival elhagyta a kikötőt és Tampico előtt vetett horgonyt. Miksa elítélését a hajókon is megtudták. Tegethoff azonnal tiszti értekezletet hívott egybe tanácskozni, miként lehetne a császárt megmenteni. A kivételre ketten vállalkoztak, egy magyar és egy angol. Penzzel bőven ellátva ugyanazon a napon érkeztek Queretaroba, amelyen a Juarez által megerősített ítélet visszajött Potosiból. A megerősítés aként rendelkezett, hogy az ítélet a „bitorlón”, Mejia és Miramon tábornokon végrehajtandó, míg a többi európai foglyok szabadon bocsájtandók, ha becsületlavukra fogadják, hogy a köztársaság ellen többé nem harcolnak, — de a kivégzésnél jelen kell lenniük.

Június 18—19-ike közötti éjjelen a kolostorban az örökös ébersége észrevehetően hiányos volt. Ezt annál kevésbé voltam képes felfogni, mert a kivégzést 19-én a reggeli órákban kellett végrehajtani.

Késő éjjelre járt az idő, amikor én a császártól búcsúzni akartam. Egy tiszta a császár cellájáig vezetett. Kezem már az ajtó kártyját érinté, hogy belépek, de belől zokogást hallván, megálltam és önkénytelenül feltanuja voltam egy megható jelenetnek. Valaki németül beszélt a császárhoz.

— Esedezem felségedhez, — mondá — fogadja el ajánlatomat, meneküljön. Minden rendben van. Az őrség meg van vesztegetve. A Porta del Sol őrség tisztje a „Padilla” jelszóra kibocsátja. A városon kívül Tiburcio Anrellanos haciendájában nyergelt lovak várják; Tiburcio egy megbízható vezetőt bocsájt rendelkezésére és egész Tampucoig biztos az út. Holnap este felséged a „Novara” fedélzetén lesz.

— Kedves George, — felelte a császár mély megindulással, — nagyon köszönöm feláldozó ajánlatodat, de nem fogadhatom el. Nem lehet, nem szabad szöknöm.

— De felség, reggel agyonlövök. Mihelyest a „Novara”-n lesz, jöhét az egész észak-amerikai és mexikói hajóhad együtt, a tengernagy megvédelmezi. — Esdve kérem felségedet, meneküljön, mentse meg drága életét és hagyjon itt engem maga helyett.

— Nem, Nem! Te nagy lélek, nem fogadom el ajánlatodat, mondá Miksa hosszabb szünet után. Menjetez ti csak vissza a „Novara”-ra és mondjátok meg a tengernagynak, induljon vissza szép hazámba és köszöntse az én kedves Miramarémat. Egy Habsburg-

ház fia nem szökhét gyaván éjjel mint egy tolvaj. És most kedves barátaim távozzatok, legyetek erősek, hogy én is szilárd maradhassak. Isten veletek — Isten veletek!

A függöny megmozdult és két szép férfi könyvelt szemekkel lépett ki a cellából. Az egyik, amint később megtudtam, Sir George M. az angol, nagyon hasonlított a császárhoz.

Mikor a cellába léptem, a császár karosszékben kezére hajtott fővel ült. Többször köhintetem, hogy észre vegyen. Amint felém fordult, láttam, hogy ő is sirt; de leküzdve felindulását, nyugodtan mondá:

— Örömmel vettem tudomásul, hogy nektek Juarez megkegyelmezett. Tanácsomul kedves Fondeur, hagyj el mielőbb ezt a barátságtalan országot.

— Ez a szándékom, felség, s azért jöttem, hogy elbucuszam.

— Ől te nem is gondold, mint fáj az, ha kipróbált hü barátoktól kell megválni, ha messze hazánktól, távol szereteteinktől kell meghalni!

Szavai annyira megalattak, hogy letereltem és lecsüngő kezét tiszteletteljesen megcsókoltam. Még egyszer reám nézett és így szövelt:

— Isten áldjon meg téged is, hü bajtársam!

A szívem majd megszakadt a fájdalomtól, s máig sem tudom, miként távoztam a zárdából. Reggeli hat órákor Miksa, Mejia és Miramon kijöttek a kolostorból és külön-külön szekerre ültek mindögyik egy lelkészszel. A szomorú menet elindult. A Ceros de los Campanasra érve, a kivégzéshez kirendelt osztag már helyén állott. Miksa gyengélkedése dacára megtartotta lelki nyugalmát és férfias bátorságát. A vezénylő tisztül azt a kegyet kérte, hogy ne lövessen az arcába, szemei ne köttessenek be és hogy a tüzelő katonákat megáldandózhassa. Aztán rövid beszédet mondott, visszautasítva a vádakat. Miramon is tiltakozott a hazaárulás vádjá ellen. Mejia, a különben rettentetlen hős, a kíséret közt meglátva nejt karján legkisebb gyermekével, sokkal inkább meg volt rendülve, sem hogy szólhatott volna. A reggel felséges nyugalmát megzavarta a sortíz... A két tábornok azonnal meghalt, Miksa felemelkedett és csak egy közvetlen közelből tett lövés oltotta ki nemes életét.

A drámában szereplő főszemélyek nagy része már letűnt az élet színpadjáról. Lassan a feledés homálya borítja leplet a szomorú eseményre, amelynek csak a világtörténelem őrzi meg az emléket.

Csiki Géza.

## Följegyzések Erzsébet királynéről.

(A normandiai szép napok.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Páris, június 15.

A Palais des Beaux-Artsban a héten igen érdekes eset történt. A magyar kiállítás képzőművészeti osztyályában órák hosszat állt egy idegen és a király meg a királyné meiliszobrá nézte. Főleszmélve me-rengéséből a közelben áusórog szolgálók fordult és megkérdezte, hogy a csoportfelügyelő urat itt találhatja-e s beszélhet-e vele azonnal? Az igenlő válaszra az idegen a csoportfelügyelőhöz sietett és francia nyelven felvilágosítást kért arra nézve, hogy az első számú teremben elhelyezett Erzsébet királyné-szobor kinek az alkotása, megszereshető-e, s ha igen, kivel kell ez iránt tárgyalásokat kezdeni?

A felvilágosítások után az idegen a következő, bennünket magyarokat első sorban érdeklő remiszenciát mondta el:

— Uram, meg akarom vásárolni boldogult királynéjuk szobrát, hogy elhelyezhessem sassetoti kastélyomban, ahol ő felsége 1875-ben több mint három hónapot töltött. Elvonulva élt a királyuk a világ zajától, Normandia e csendes zugában a La-Manche partján. Meg akarom örökíteni az elhunyt felséges asszony emléket, akinek halálát talán önök sem gyszóliák jobban, mint én, családom és a mi jó normandi néplünk.

Másnap reggel egy fogadó szolgálja jelent meg a magyar csoportban, kezében egy kis csomaggal, amelyet — ugymond — Perguer Albert ur küld a felügyelő ur számára.

A csomagban egy könyvecske volt, ezzel a címmel: *Une villégiature impériale en pays de Caux*. Felütve és lapozgatva a közel százhusz oldalra terjedő könyvecskében az első oldalon Erzsébet királyné egy ifjúkori fényképének másolatát látjuk, maga a munka hü leírása a királyné normandiai, illetve sassetoti tartózkodásának.

Megkapóan mondja el a bevezető részben a megérkezés történetét. Szinte látni véljük a Fecamp-tól Sassetotig vezető kocsint szélén álló néptömeget, amint lelkesen üdvözi az első élő fejedelmőt, ki Hohenombs grófné álnév alatt, egyszerű utruhában

jó közébük. Hódoló tisztelettel rajzolja meg azután Erzsébet királynét, őszinte lelkesedéssel kíséri a szerző szeme, mikor gyönyörű angol hunterén Normandia lapályain tova száguld, hódolva a nemes lovas sport örömeinek. Fájdalmas megdöbbenéssel ír a vendég életéért aggódó házigazda, midőn egy ill kirándulás alkalmával merészséggel határos bátorsága csaknem végzetessé vált a felséges asszonyra nézve. Aztán a yacht-partiek örömei a természet bájai iránt fogékony, ábrándos kedélyű nőt mutatják be az olvasónak, míg a királyné és környezete, a vidék lakosai között lejátszódott mulatságos epizódok az áldott szívű fejedelemtől beszéltek.

A már említett szerencsétlenség után szigoru inkognitóban megérkezett Ferenc József is. A neje életéért aggódó férjéről és Valéria főhercegnő, az anyját bályványozó gyermekéről között apróságok szinte az idillek hónapja vezetnek bennünket. A könyvecske befejező része Rudolf trónörökös haláláról, az anya szenvedéseiről szól.

A kis emlékezés befejező része így hangzik: — Cette villégiature impériale a si bien fait époque dans notre région, que pour désigner l'année de 1875 on dit communément encore de nos jours: C'était l'année de la reine-impératrice.

(Ez a császári nyaralás annyira korszakalkotó volt vidékünkön, hogy az 1875-ik esztendő még napjainkban is rendszeren csak úgy jelölik meg: *Ez volt a császárné és királyné évs.*)

Ime újabb tanulsága annak a hódolatteljes szeretetnek, annak a mélységes tiszteletnek, amelylyel a mi fenkölt lelkületű királynénkat, mindenütt, ahol csak megfordult, környékezték. Ez a szeretet és tisztelet messze idegenben is örök életívő fogja tenni drága emléket.

## Modern juhászok.

A mai ujságban olvasom a következő sorokat a *Lajai* miniszterlátogatásról szóló tudósításban:

„A kiállító évek lelkesen üdvözölték a minisztert körutjában. Többen helyzetükről szólottak és a miniszternek mindenki számára volt tanácsa. Élénk derültséget keltett, midőn Nagy Péter szürszabó arról panaszkodott, hogy a szürnek már nincs vevője, mert a juhászok is esernyőt hordanak.”

Ez alkalmából azonnal a jövőbe láttam, s bátorkodtam sejténi, hogy a magyar Alföldön nemsokára ilyenfajta dalok fognak hangzani:

I.

Be van az én frakkom uja kötve,  
Édes Adél, ne kotorászs benne.  
Az egyikben migréntstift és morfin  
A másikban két gramm antifébrin.

II.

De szeretnék chevreau-cipőt viselni,  
Ha a cipész szépen tudná fényezni,  
Fényezd cipész, ihaja!  
Tíz-husz frank, az nem drága,  
Elpezsogózzuk  
Vasárnap a Royaiba!

III.

Nem volt párja a faluban  
Steiner M. Adolfnak,  
Siratták is őt a lányok,  
Hogy elvitték katonának.  
Hej, de legjobban könnyezé  
Szeretője, Salzer Renée,  
Szeretője, Salzer Renée.

IV.

Megy a juhász bioiklin,  
Pedálon a lába,  
Nagy a legény, de nagyobb,  
Boldogtalansága.

A szalonban zongorált,  
Mellete volt dressze,  
Egyszer csak azt hallja, hogy  
Rosszúl van metressze.

Felpattan a kerékre,  
Hazafelé vágat,  
De már későn érkezett,  
Csak holttestet láthat.

Elkeseredésében  
Mit tett szegény pára? —  
Nagyot ütött botjával  
Pneumatikájára.

## FŐVÁROS.

(\*) **Az Őrlési forgalom.** Az Őrlési forgalom ügyében egybegyűlt szaktanácskozásra a központi város-háza tanácstermében ma folytatta tanácskozását Halmos János polgármester elnöklése alatt. Felolvasták mindenekelőtt a *Magyar Leszámlolt és Pénzváltó Banknak*, mint a fővárosi közraktárak irásiban beadott véleményét, és a közraktárak szempontjából határozottan az Őrlési forgalom visszaállítása mellett nyilatkozik.

Bacher Emil volt a mai tanácskozáson az első szónok. Az Őrlési forgalom szerinte nem egyéb, mint az ipari munkára való jog. A fővárosi és vidéki malomipar közt e téren semmi ellentét sincsen. Az Őrlési forgalom visszaállításának csupán egyetlen egy akadályát látja: azt az érdekszövetséget, amely a magyar agráriusok és az osztrák „Landwirtschaftlicher Verein” közt létezik. Statisztikai adatokkal illusztrálja a fővárosi malomipar nagy jelentőségét; ezen ipar a nagy világ-forgalomban is számot tevő tényező és mindenestre megérdemli azt, hogy létfeltételével komolyan foglalkozzanak. Nincs érdekellet az Őrlési forgalom és a hazai földművelés közt. Azok a refakciák, amelyeket a kereskedelmi miniszter az export fejlesztésére az államvasutakon engedélyezett, a budgetet meglehetősen megterhelik, de a malomiparnak távolról sem válnak annyira javára, mint az Őrlési forgalom visszaállítása.

Rubinek Gyula: A kérdésnek jelenleg való tárgyalását nem tartja opportunusnak, mert nem vezet el arra, még pedig azért, mert a kiegyezés, amely 1907-ig rendezve van, az Őrlési forgalommal együtt áll, vagy bukik, amelynek integráns részét képezi az Őrlési forgalom. De nem tartja szerencsésnek sem a kérdés jelenlegi tárgyalását, mert a gazdaközönség körében nem kedvező a hangulat a fővárosi malmok és a tőzsdé iránt. Különösen Rohonczy képviselő interpellációja óta. Ezután számos adattal igyekszik azt bizonyítani, hogy az Őrlési forgalom nem segítette elő a buzaszak emelkedését, sem a magyar liszt kivitelét. Végül arra kéri a polgármestert, hogy hasson oda, hogy a fővárosi tanács az Őrlési forgalom visszaállítása ügyében beadott indítvány felett napirendre térjen.

Neumann Miksa: Az előtte szólóval szemben megjegyzi, hogy az agráriusok érvei nem újak; itt úgy látszik, két intranzigens álláspont áll egymással szemben. Az Őrlési forgalom visszaállítására vonatkozó aktáról éppen nem mondható, hogy hiú erőlködés. Hiszen a gácorozási és trieszti malmok már is panaszoknak az osztrák kormánytól s ha a két kormány jóakarólag mérlegeli a helyzetet, bizonyára helyre fogja hozni azt a hibát, amelyet az Őrlési forgalom megszüntetésével követett.

Schwarz Armin fájdalommal csaldott abban a reményében, hogy az anket az agráriusokkal fennfőleg ellenléteknél legalább enyhítésre fog vezetni, csak ismétlik azokat a vádakat, amelyeket a malmok képviselőinek vissza kell utasítaniuk. Legkevésbé időszerű most hangoztatni a magyar liszt minőségének a súlyosodását, amikor a párisi kiállítás az egész világnak bemutatják annak szuperioritását a világ minden lisztje felett. Lendülettel szavakban mutat rá azokra a nagy érdemekre, amelyeket a magyar malomipar a magyar buza jó hírneve körül is szerzett.

Klein Gyula: Rubinekkel és Zselénszky gróffal polemizál. A magyar malomipar bizonyára megbízhatóbb szövetségese a magyar gazdáknak, mint a bécsi Landwirtschaftlicher Bund, amely az első kínákozó alkalommal, az állatkivétel kérdésében, cserbe hagyta a magyar gazdátársakat. Neki is az a meggyőződése, hogy idővel az osztrákok maguk fogják követelni az Őrlési forgalom visszaállítását, de ne várjunk addig, ne mutassuk meg ebben a kérdésben is, hogy maga káran tanul a magyar. (Tetszés.)

Dr. Feleki Hugo a székesfőváros védelmére szólal fel Rubinek azon állításával szemben, hogy a főváros időszerűtlenül indította meg az akcióit.

Halmos János polgármester köszönetet mondott a szakértőknek nyilatkozataikért. A hallottak igen becses anyagot szolgáltatnak a fővárosnak állásfoglalása iránti elhatározására nézve.

Neumann Miksa a tőzsdetanács, de meg az összes szakértők nevében is köszönetet mond a fővárosnak a szakértők meghallgatásáért és az elnöknek a tárgyalások tapintatos vezetéséért.

Ezzel az értekezlet az elnök elítélése közt véget ért.

(\*) **Tanító-választás.** A székesfőváros tanácsa ma választotta az üresedésben levő állásokra a tanítókat.

Elemi iskolai igazgató-tanítóknak megválasztottak: Horváth László, Velösi Lipót, Jókuthy Sándor, Nagy Lajos, Varga Pál, Farkas Elek, Hauser Ferenc.

Osztálytanítóknak: Kempf Zoltán, Trenkusz János, Bolla Bernát, Porizka János, Kovács Abraham Gábor, Sohr Mihály, Lützenburger József, Völhardy Károly, Schinviszky László, Stukovszky Mátyas, Kuthy János, Dóri Pál, Alagi István, Sehr Gyula, Szekély József, Hittig Gyula, Nagy Béla, Kémény Rezső, Müller Rezső, Zsedényi Aladár, Földes István, Pusztai Karoly, Kovács Jakab, Irtzing Imre, Zsigray Géza, Takács János, Szellő Sándor, Lázár Kálmán, Stomfay Sándor, Sohr Lajos, Szöllösi Géza, Horváth János, Dobos János, Pritz József, Bielek Antal, Varga Béla.

Osztálytanítóknak: Léber Emilia, Fischer Alice, Biedemann Erzsébet, Pollák Antonia, Petrik Olga,

Szabó Gizella, Kovács Józsa, Szabó Erzsébet, Leicht Leopoldina, Weinmann Lujza, Hanosik Irén, Komjáthy Paula, Eischer Frida, Szalkay Elvira, Szemere Ilona, Stemmer Jolán, Kiss Jolán, Megnescher Mária, Szende Vilma, Ellmann Anna, Gabler Irén, Müller Ilona, Peller Margit, Genzky Aranka, Fráter Zsófia, Waldbauer Mária, öz. Zatroch Gustávna, Záborszky Anna, Schédel Etelek, Szüle Teréz, Schwarz Róza, Egyéni Jolán, Weigert Rozsóné.

(\*) **Egy érdekes nyugdíj- eset.** Özv. Kün Mártonné, egy fővárosi állatorvos özvegye, a férje után 375 forint nyugdíjat élvezett a fővárostól. Két évvel utóbb az asszony újból férjhez ment, s ezzel elvesztette a nyugdíjra való igényét. De meghalt a második férje is, és a kétszeres özvegy most újból a fővároshoz fordult azzal a kéréssel, hogy folyósítsák régi nyugdíját, mert nincsen miből megélnie. A jogügyi bizottság ma foglalkozott a kérvénnyel és az ügyosztály javaslatához képest, az özvegy kérelmét méltányosnak és teljesítendőnek tartja.

## SZÍNHÁZ, ZENE.

\*\* **Blaha Lujza szerződése.** Az utóbbi napokban, — kapcsolatban azzal a ténnyel, hogy a Nemzeti Színház a régi repertoárjából való népszínművek közül néhányat újra föl szándékozik venni műsorába, — az a hír terjedt el, hogy Blaha Lujza megváltik a Népszínházról s a Nemzeti Színházhoz szerződik. Ez a hír — amint már egy ízben konstatáltuk, — nem felel meg a valóságnak. Blaha Lujza nem szerződött a Nemzeti Színházhoz, sőt — mint értesülünk — a Népszínházzal való újabb szerződése befejezett tényleg tekinthető. Alapos okunk van fölteni, hogy a népszínműnek ez a fényes csillaga tovább is ott fog ragyogni annak a színháznak a firmamentumán, amelyen eddig tündökölt. Ha ezek szerint Blaha Lujza minden valószínűség szerint aláírja is a Népszínházzal való szerződését, tény az — s talán ez okozta a félreértést, — hogy leánya, Blaha Sárika október 16-án — rövid időre — kiválik a Népszínház kötelékéből, hogy az előkelőbb vidéki színpadok valamelyikén keressen tehetségének érvényesülést, megismerését. A kétségtelenül sok talentummal megáldott szép és fiatal színésznőnek ugyanis a Népszínházban nem nyílik elegendő alkalm a tehetségének igazi kifejtésére, főképp azért, mert fiatal női erőben vatoságos túltengés van a Népszínházban, melynek a repertoárja annyi fiatal színésznőt nem foglalkoztathat kellően. Nincs is kizárva, hogy az ősszel a próbaszerződéssel bíró fiatal hölgyek közül egyik-másik megváltik az intézettől; éppen mert tere nem jut.

\*\* **Szini növendékek vizsgálja.** Rákosi Szidi szini iskolájának első éves növendékei ma tartották záróvizsgálatukat az intézet színpadán, mely alkalommal színré került *Bauville* egyfelvonásos vizsgálata: *Gringore*. A darabban kitűntek *Vajda* Lipót és *Végh* Gizella. Az *Angolosan* című két felvonásos vigjáték kitűnő előadásban került színré. Tenetséget árult el játékában *Kabdebo* Ernő és *Vass* Ferenc. Tetszést aratott még *Somlai* Mihály. A tanítványokat többször kitapsolták.

\*\* **A kolozsvári színház új igazgatója.** Kolozsvárról egy újabb hír érkezik az oltani igazgatóválságra vonatkozólag. E hír szerint *Bölyny* intendáns dr. *Janovics* Jenőt, a kolozsvári *Nemzeti Színház* egyik legkedveltebb tagját szemelte ki igazgatónak, akiről csak a napokban írtuk meg, hogy a bölcsészettudori vizsgálatokat letette a kolozsvári egyetemen.

\*\* **Hírek a Kiszalud-Színházról.** *Müllöcker* operetteje. A *viceadmírális* holnap, kedden, tizenegyed-szer kerül színré. Ezen az előadás *Biró* Ilka lép fel az operetben, mint vendég. *Gilda* szerepében. A *Müllöcker*-operett előadásai teit házak előtt folynak. — A *Kiszalud-Színház* új zsidó daljátéka, a *Csodaember* (Rabbi Jóselmann) szombaton kerül színré új díszletekkel és korú jelmezekkel.

\*\* **A bécsi filharmonikusok Párisban.** Párisból telegrafailak: A bécsi filharmoniai egyesület ma délután rendezte első hangversenyét a Chatelet-színházban *Mahler*, a bécsi opera igazgatójának vezetése alatt. A párisi közönség legelőkelőbb köréhez tartozó hallgatóság minden szám után percekig tartó tetszésnyilvánításokban tört ki. A hangversenyen jelen voltak többek közt gróf *Wolkenstein* és neje, *Metternich-Sándor* Paulina hercegnő, *Kielmannsegg* helytartó, *Dumba* nagykövetségi tanácsos stb.

\*\* **Az Uj Szulamit jubileuma.** *Feld* Mátyas kedvelte vált énekes bohózata, az *Uj Szulamit* tegnapi, vasárnapi, huszadik előadása is zsutolt ház előtt folyt le és a bohózat, mely a múlt hónap 24-én került először színré, a napokban megéri huszonötödik előadását.

\*\* **Fővárosi Nyári Színház.** Nagy érdeklődéssel várják a budaiak *Abrányiné Wein Margit* vendégjátékait. Az illusztris művésznő csütörtökön június 21-én lép fel először a krisztinavárosi színpadon a *Kornevillé harangok*-ban; *Abrányiné* szerepelt szerepét fogja játszani. A vendégművésznő fellépéseire jegyek matól fogva előre valthatók a színház pénztáránál, továbbá *Lohr* Irma virágkereskedésében Budán és *Patzik* Kertész Lujza szivartózsdiájában (Bécsi-utca és *Kristóf-tér* sarkán). — A kedre hirdett *Kapitány*

*kisasszony* helyett *Cyrano de Bergerac* kerül színré tizenhatodszor Roxán szerepében T. Hadrik Annával.

\*\* **A takácsok a Vigzínházban.** Megírtuk, hogy a *Vigzínház* jövő évadjának első nagyérdemű újdonsága *Hauptmann* Gerhardnak *A takácsok* című darabja lesz. A darab bemutatója mindjárt az évad legelején lesz s ma délelőtt már az olvasópróbát is megtartották belőle. A híres darabban *Jászai* Marinak is szerepe van és kivüle a *Vigzínház* művészi személyzetének csaknem összes tagjai jászanak.

\*\* **A Liszt Ferenc Zeneművészokr** tegnap tartotta évi közgyűlést *Fenyvesi* Ferenc főispán elnöklése alatt. Megnyitó beszédében utalt arra a mostoha elbánásra, amelyben nálunk a zeneművészet részesül, és amelylyel szemben a Zeneművészokr főleg a magyar zene és a magyar zenészek érdekeit van hivatalva előmozdítani. Azután a közgyűlés nevében üdvözölte *Mészáros* Imrét, az opera igazgatóját, aki megköszönte az iránta megnyilatkozott rokonszenvet, és kijelenté, hogy az operaház igazgatójává történt kinevezetése következtében le kell mondania a körben viselt igazgatói és pénztárosi állásáról. A pénztárosi állástól *Mészáros* a közgyűlés fölmentette, igazgatónak azonban egyhangulag újra megválasztotta. Ezután az igazgató előterjesztette az évi jelentést, amelyet a közgyűlés tudomásul vett és a számadatokra nézve a fölmentvényt megadta. Pénztárosnak *Barabás* Felixet választották meg. Majd elhatározták, hogy a tagok számára újabb kedvezményeket fognak — az eddigiekén kívül — kieszközölni, osztól fogva pedig megfelelő körhelyiséget bérelnék, amire vonatkozólag a titkár már konkrét javaslatot is tett, és mindent el fognak követni arra nézve, hogy a kör tagjai közt minél élénkebb legyen a társas érintkezés. Végül *Szentirmai* Elemér alelnök lendülettel szavakkal tolmácsolta a közgyűlés köszönetét *Fenyvesi* Ferenc elnöknek azért a meleg érdeklődésért, amelyet a kör iránt mindenkor tanusított.

## A kolozsvári színház anketja.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 18.

A belügyminisztériumban ma délután tartották meg azt az anketét, amelyet *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, a kolozsvári *Nemzeti Színház* ujjáépítése tárgyában összehívott. Az anketé összehívásának, mint ismeretes, az a terjedelmes memorandum adott időszerűsége, amelyet *Faludi* Miklós, ez a jeles, fiatal színházi ember terjesztett a belügyminisztérium elébe s amelyben arra ajánlkozott, hogy bizonyos feltételek mellett 800.000 korona költséggel új *Nemzeti Színházat* épít *Kolozsvárról*.

Az anketén, amely egyenved négykor kezdődött *Szell* Kálmán miniszterelnök elnökletével jelen voltak: *Gullner* Gyula belügyi államtitkár, *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsos, *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, mint Kolozsvár városa képviselője, gróf *Esterházy* Kálmán, a kolozsvári *Nemzeti Színház* ellenőröz bizottságának elnöke, *Bölyny* József intendáns, báró *Felitzsch* Arthur képviselő, gróf *Béldy* Ákos főispán, *Bartha* Miklós, gróf *Keglevich* István intendáns, *Mészáros* Imre, a m. kir. Opera igazgatója, *Düröf* Mór, a *Vigzínház* igazgatója, *Beöthy* László, a *Nemzeti Színház* igazgatója. *Megyeri* Dezső, a *Népszínház* rendezője, *Hegyesi* Vilmos kolozsvári hírlapíró és *Faludi* Miklós.

*Szell* Kálmán miniszterelnök melegen üdvözölte az anketé tagjait és hangsúlyozta, hogy a kolozsvári *Nemzeti Színház* kérdését fontos kulturális kérdésnek tartja; azért köszönetet is mond a megjelenteknek, hogy a fontos kérdés megbeszélése végett megjelentek. A miniszterelnök ezután tudatta az anketé tagjaival, hogy *Faludi* Miklós a kolozsvári *Nemzeti Színház* ujjáépítése tárgyában emlékiratot terjesztett be hozzá.

Ezzel a miniszterelnök átadta a szót *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsosnak, aki behatóan és nagy szakudással ismertette a kolozsvári *Nemzeti Színház* kérdéssel a legbehatóbban foglalkozó *Faludi*-féle memorandumot. Az emlékirat szerint *Faludi* Miklós azt az ajánlatot teszi, hogy *nyolcszáz ezer korona költséggel* új *Nemzeti Színházat* épít *Kolozsvárról*. Ennek fejében azt kéri, hogy a színház neki husz évre bérbe adassék olyképpen, hogy a színház mostani *nyolcszáz ezer korona szubvenciója* száz ezer koronára emeltesse. A színház husz év múlva az állam tulajdonába menne át.

Elsőnek gróf *Esterházy* Kálmán szólalt fel, aki annak a nézetének ad kifejezést, hogy a kolozsvári színház országos állami intézet s annak kívánna megtartani a jövőben is. Hasonló értelemben nyilatkozik gróf *Béldy* Ákos főispán.

*Bölyny* József intendáns abban a véleményben van, hogy a kolozsvári színházat igenis újra kell építeni, de ezt fölösleges másra bízni. Azt tartja, hogy ezt megteheti az állam maga.

Báró *Felitzsch* Artur sürgősen tartja a kolozsvári színház ujjáépítését, annyira rozoga állapotban van. Eppenszeggel nem utasítja vissza olyan meroven a *Faludi*-féle ajánlatot. Arra kéri a kormányt, hogy tegye megfontolás tárgyává a dolgot, mert a kolozsvári színház mai állapotát feltétlenül javítani és segíteni kell.

Bartha Miklós hosszabban fejti ki nézeteit. Előre bocsátja, hogy nem lévén színházi ember, nem fog belemenni a részletekbe. Kifejti azonban, hogy mi a kötelessége egy államilag szubvencionált színháznak és különösen a kolozsvári *Nemzeti Színháznak* és ha ennek a kötelességének a színház nem felel meg, akkor bárki kezén legyen is, nem érdemi meg az állami támogatást. A szónok ezután a kolozsvári színház ez évi eredményéből kimutatja, hogy mint államilag szubvencionált színház *éppenséggel* nem felel meg *hivatásának*. Sem a magyar nemzeti drámát, sem a népszínművet nem kultiválta elegendőképpen; a műsoron az operett és a léha bohózat lett az uralkodó. Arra kéri a miniszterelnököt, hogy bármi legyen is a döntése, a mostani állapotokat ne töltsék tovább. Nézete szerint a kolozsvári *Nemzeti Színháznak* hét hónapos évadot kellene tartania Kolozsvárott s az év többi öt hónapját Brassóban és Szebenben kellene töltönie a társulatnak, ahol nagy nemzeti missziót teljesítené a magyarság terjesztésével. Beszédje végén még egyszer szívére köti a miniszterelnöknek, hogy a kolozsvári színház kérdésében kizárólag a művészeti érdekeket nézze és ne engedje, hogy ott egy, mint a multban történt, bizonyos magánérdekek legyenek irányadók.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter szerint a megbeszélés tulmegy az ánkét összehívásának a célján. Itt csak arról van szó, hogy az ánkét előtt fekvő ajánlat jó-e, vagy sem. Azt, hogy a kolozsvári színház egyik helyről a másikra vándoroljon, fölöslegesnek tartja. Kolozsvárott a színészetet állandósítani kell. Egyébiránt a kormány szíven viseli az ügyet s nem lehet kételkedni benne, hogy *Szell Kálmán* miniszterelnök az ő igaz hazafiságával fog ebben a kérdésben is határozni.

Ezután *Bölyny József* intendáns szólt fel és újra védekezett a színház mostani regiméje ellen felhozott vádakkal szemben.

Gróf *Kejlevich István* intendáns az egész kérdést nem tartja sürgősnek. A kolozsvári színházat nem tartja olyan rozoga állapotban levőnek, hogy újja kellene építeni. A memorandum-beli ajánlatra nem tesz kedve ki, de elvben fölöslegesnek tartja, hogy a kolozsvári színház mostani szubvencióját felemeljék. A színház mostani szubvencióját is soknak tartja. Beérhetné kevesebbel.

Többen nem szóltak hozzá a kérdéshez. *Szell Kálmán* miniszterelnök megköszönte az elmondott véleményeket. Neki nem feladata, hogy itt véleményt nyilváníts; a fontos kérdés az ő felelősségének a körébe tartozik s fenntartja magának az elhatározást. Arról biztosíthatja az ánkét tagjait, hogy nagyon szíven hordja a színészet s a kolozsvári *Nemzeti Színház* ügyét is és megfelelő módon fog gondoskodni a színház jövődjéről.

Az értekezlet öt óra után ért véget.

## Évzáró zenevizsgák.

Budapest, június 18.

A *Nemzeti Zeneiskola* évzáró vizsgái a mult héten kezdődtek: két nap a különféle hangszerosztályok s a zeneelmélet, zeneszerzés és történelem tanárai: *Antal Károly*, *Benkó Henrik* s *Steiger Lajos* növendékei tettek tanúságot szakszerű alapos vezetésekről s képzettségükről. A legmagasabb kiművelési, zongora, hegedű, ének, cimbalom osztályok növendékeinek vizsgája tegnap vette kezdődött. Ez a minden tekintetben izmos alapu műintézet három kimagasló tanári erővel lett árva, kiknek megillető sok gondot okozott az igazgatásnak. Az európai magaslaton álló hegedűvirtuóz, zeneköltő és pedagógus *Hubay Jenőnek* meg kellett válni az intézettől. Férfitarka javában kiragadta működése köréből a halál *Zimay Lászlót*, aki egyik büszkesége volt az intézetnek. A sok megedző munka, nem lankadó tevékenység és betegedés folytán nyugalomba kellett vonulnia *Megyeri Károlynak*, a zongora IV—VI. előkészítő osztályai legkeresettebb tanárának.

A kamarazeneosztályban *Agódy Károly* vezése alatt tizenkét növendék vizsázt. Megemlítést érdemel közülük *Nagy Irma*, *Koffler Kamilla*, *Somolák Emma*, *Steiner Irén* és *Mérő Jolán*. A magánjátékokat hegedűn *Sopronyi Henrik*, *Kis Sándor*, s gordonkán *Szuk Endre* és *Becker Frigyes* támogatták stilszerűen. *Somolák Emma* nagy sikert aratott értelmes s brilliáns előadásával.

Ma délelőtt *Rennebaum Ágosta* növendékei vizsgáltak a Vigadó kistermében. A jóles tanárnő ugy látszik nem minden évben rendelkezik kiművelési képességének megfelelő művészi anyaggal. Ez idén azonban dicséretre legyen mondva, több figyelemmel részesítette a magyar zeneterméket. Székelytől és Zimaytól játszottak ábrándokat *Suhajda Mariska* és *Lányi Frida*, szépen, értelmesen. Mas műfajokban még *Opris Jenka* és *Aranka*, *Klein Flóra*, *Fekete Gizella* voltak ki; de a nagy sokaság közül legmagasabban kiemelkedett *Mérő Jolán*, ez a nagy tehetségű adeptusa a zongoraművészetnek. Csupa tűz, temperamentum s technikai virtuozitás jellemzi előadását. Ma délután az intézeti és a Vigadó termében folytak a zongoravizsgák. Amott *Erney József* tanár

növendékei mutatták be alapos, izmos képzettségüket, mely mesterüknek kiváló pedagógikus tulajdonságáról tett tanúságot. Választékos és változatos műsorból mutakoztak a IV—VI. osztálybeli növendékei, kik közül ki kell emelnünk: *Berkovics Olgát*, *Fischer Erzst*, *Grünfeld Jankát* (IV. osztály), *Kammermayer Máriát*, *Wittlheim Etelkát* (V. osztály), *Altman Adát* és *Ungr Elzát* (VI. osztály.)

A Vigadó termében nagy közönség gyűlt egybe, hogy tanu a legyen *Tomka István* növendékei előadásainak. A következő debütások érdemlik meg a főemlést: *Horváth Irén*, *Bettelheim Evelin*, *Giergl-Rausch Vilma*, *Horváth Margit*, a nagy tehetségű *Márkus Lili*, *Ságyódy Ottmár*, *Nagy Irma* és *Steiner Irén*.

(4. 4.)

*Waldbauer Józsefnek*, a budapesti zenekedvelők egylete hangversenymesterének és az egyleti zeneiskola hegedűtanárának mai vizsgálati hangversenye nagy közönség jelenlétében folyt le. A növendékek egytől-egyig kitűnően játszottak. Feltűnést keltett *Szöl István*, aki Sarasate-nak cigányjátékát művésziességgel adta elő. Kivül még *Károlyi György*, *Schneider József* és *Jankovich Mariska* aratott élénk tetszést.

*Major J. Gyula* zene-akadémiája felsőbb osztályainak vizsgálati hangversenye vasárnap délelőtt volt a Terézvárosi Kaszinó dísztermében. Különösen a zongora-tanszaknak növendékei mutatnak kétségtelen jelét tehetségüknek, ami első sorban a mesternek, Majornak érdeme, ki minden tanítványának tehetségét lekiismeretes gondnal igyekszik fejleszteni. Feltűnően dicséretre érdemel *Scheibel Riza* és *Picker Margit*, akik együtt és külön-külön meglepően szép előadással, tökéletes technikával, finom frazirozással játszottak Chopin, Mendelssohn, Lisztet stb., mellettük *Meller Imre* tünt ki temperamentumos játékával, továbbá *Havas Gyula* és *Österreicher A.* A hegedű-tanítványok közül *Fiedler Berta* szép reményekre jogosít, tehetségét Danziger Antal tanár művészi érzékek fejleszté. Az énektanítványok közül *Scheibel Linka* válik ki. Csengő, tiszta kitűnően iskolázott hangon énekelte a *Varázsvuola* egy áriáját és Majornak egy dalát. Két kezdő zeneszerző, *Klein* és *Maller* tehetségre valló kis kompozíciókat mutattak be. A nagyszámú közönség Majort és a tanítványokat alismerő tapsokban részesítette.

*Krausz Gusztáv* zenetanár vizsgahangversenye a Lónyay-utcai ev. reform. iskola dísztermében folyt le. A fiunövendékek közül kiemeljük *Gyárjás Pál* és *Konyecsi Lajos* cimbalom, *Tóth Kálmán* és *Bárdos Béla* hegedű, a leány-növendékek közül *Strihó Elza* és a fiuk közül *Bárdos Hugó* zongorajátékát. A vezető tanárt jól kiérdemelt tapsokkal jutalmazta a hallgatóság.

## MŰVÉSZET.

□ **A tavaszi tárlat aranyérme.** A visontagságos aranyérem-ügy végre befejeződött. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tavaszi tárlat alkalmából engedélyezett állami kis aranyérmet *Koskovics Ignác* festőművésznek adományozta.

□ **Fejedelmi arképek.** A magyar arképefestők közül néhányan ugyancsak magasrangú modelhez jutottak ezen a nyáron. *László Fülöp* az angol királyon testi Windsorban, *Züzer Antal* pedig József főhercegen Alesuthon. A két fejedelmi arképet Budapesten is ki lesz állítva.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya** *Thaan* Karoly elnöke mellett ma délután 5 órakor ülést tartott, melyen először is *König Gyula* r. tag terjesztette elő *Táchek* Pál kieli egyetemi tanár, az Akadémia legutóbbi nagygyűlésén megválasztott kültagjának ismertetését *Bolyai János geometriájáról*. Stäckel, Bolyai hagyatékában terjedelmes feljegyzéseket talált, amelyekben Bolyai abszolút geometriájának megjelenéséről szól. Minthogy Bolyaiot nem maradtak hátra nyomdaképesen kidolgozott iratok, csupán egyes feljegyzések, ezek alapján kellett Stäckelnek Bolyai nem-eklidikus geometriáját összefüggésben előadni. Mint főeredményt azt hozza ki, hogy Bolyai az ő abszolút geometriáját teljesen önállóan találta fel és fejlesztette. Utána *Schüler* Lajos és *Tranzenan* Agoston számoztak be tudományos buvárdokozásuk egyik eredményéről, míg *Fröhlich* Sándor, *Bokay* Árpád és *Krenner* József tagok, *Hoór* Mór, *Hazenfeld* Arthur, illetve *Melcer* Gusztáv munkáját mutatták be.

## EGYESÜLETEK.

(A fővárosi hírlapkiadókiváltali tisztviselők segítő egyesülete) ma este tartotta meg *Kákosi* Jenő elnöke alatt az Otthon-irók- és hírlapírók köre helyiségeiben 11-ik rendes közgyűlését. Az előterjesztett zárszámadás szerint az egyesület vagyona a lefolyt üzletévben 12.604 koronával gyarapodott és ma mar a vagyón 84.304 korona. Tavaly 2640 korona segélyt osztott ki az egyesület elhalt tagok özvegyeinek és állás nélküli tagoknak. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a zárszámadást és köszönetet szavazott az igazgatásnak. A módosított alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta. Az egyesületnek 87 rendes, 4 örökös, 9 alapító és

5 pártoló tagja van. A közgyűlés örömmel fogadta azt a bejelentést, hogy a *Budapesti Napló* évenként 200 koronával belép az egyesület alapítói közé. A közgyűlés után a tagok kedélyes bankettre gyűltek össze a Royal fogadóban.

(A Magyar Állami Tisztviselők Országos Szövetsége) vasárnap délután 4 órakor tartotta közgyűlését a vármegyeház nagytermében dr. *Bedő* Albert orsz. képviselő elnöke alatt. Elnök megnyitó beszédeben röviden vázolta programját. Attól a meggyőződéstől áthatva fogadta el az elnök tiszteit, hogy semmiféle időt és alkalmat sem szabad elmulasztani a tisztviselők helyzetének javítására. Igyekezni fog a szövetség oly intézményeket létesíteni, melyek által a tisztviselők és családtagjaik az önégegyezés elve alapján anyagi előnyben részesülnek. Hogy a vidéki tagok szorosabb kapcsolatba hozhatók legyenek a közpöntal, az ország minden részében, ahol a körülmények megengedik, fiók-választmányok fognak szervezteni.

Az elnök megnyitó után a közgyűlés áttért a napirend tárgyalására s első sorban a választmány jelentését vette tudomásul. A jelentés röviden foglalkozik a szövetség céljával, amelynek tavaly is iparkodott érvényt szerezni. A központi választmány a legkézzesebb ojaadással felelt meg feladatának. Elérkezettnek látta a választmány azt az időt, hogy az állami tisztviselők kizárólagos szövetségéből az összes köztisztviselők szövetsége alkottassék. Ennek megfelelően az alapszabályok illetően módosítását javasolja. Az elmúlt évben befejezte egyelőre a szövetség a szolgálati pragmatika létrehozása iránti törekvését is, s munkáját beterveztette a miniszterelnököknek. Remélhető az államtisztviselők anyagi helyzetének javítására is. A szövetségnek 2304 tagja van. A közgyűlés elfogadta az 1901. évi költségvetést s a felmentvényeket minden irányban megadta. Ezután áttértek az alapszabályok módosítására. Lényegesebb módosítások voltak: A szövetség kiterjeszti működését a törvényhatósági és városi tisztviselők ügyére is és ennek megfelelőleg „Magyar Köztisztviselők Országos Szövetsége” címet vesz fel. A beirattási díjak eltöröltettek.

*Fejér* N. indítványára a közgyűlés a tárgysorozatot utolsó pontját: a választmány kiegészítést elhatalasítja a módosított alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyására. *Rév* az összes közgyűlési tagok lelkes éljenése közben a szövetség köszönetét és halálját fejezte ki dr. *Bedő* iránt. *Merziczky* indítványára a közgyűlés egyhangulag köszönetét fejezte ki a magyar sajtónak azért a jóindulatu támogatásáért, melyet a köztisztviselők érdekeinek szolgálata körül kifejtett. Dr. *Bedő* elnök záróbeszédében felhívta a tisztviselőket, hogy működésükkel igyekezzenek a társadalom, a közönség rokonszenvét, bizalmát kiérdemelni, ami tevékenységük sikerének első feltétele. Ezzel a közgyűlés az elnök lelkes életése közben véget ért.

## TÖRVÉNYSZÉK.

### Poste restante.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, június 18.

A bécsi törvényszék elnöke, a tegnap letárgyalt válpör eléjén, a homlokára toltva a pápaszemét, végignézett a válni akaró, csinos menyecskén s aztán dörmögve mondta:

— Szomorú, hogy száz közül hetven eselben az asszony hűtlensége miatt kell itt ülnöm.

Idésgon dobolt ujával az asztalon s mérgesen mondta:

— Kezdjük, kezdjük...

— Az asszonyok kíváncsian dugták előre a fejüket, hol a férfit nézték, hol azt a fiatal asszonyt, kinek a hűtlenségét már jó előre általánosította az elnök ur. Valami pikáns, jóízű történetet vártak s előre végig élveztek a dolog csattanóját.

— Önt uram, *Dorn* Bazilnak hívják. Államvasuti főellenőr, törvényes férje ennek a hölgynek.

— Igen.

— És ön asszonyom, leánynevén *Rosmer* Paula, két év óta felesége *Dorn* Bazil urnak. Hol esküdték meg?

— Két évvel ezelőtt ismerkedtem meg *Dorn* urral. Özvegy asszony voltam s elhatároztam, hogy a férjemmel teszem.

— Hogy, ezt ön határozta el? Talán *Dorn* ur határozta el, hogy önt nevére teszi?

— Nem. Amint mindjárt meg fog győződni, uram, én voltam bátor erre az elhatározásra. Tavaly nyáron esküdtünk meg Bécsben s a mézes heteket a gmundeni pórtján töltöttük el.

— Így volt?

— Így — feleli *Dorn* ur s fölveszi az elbeszélés fonálát. — Három napig voltunk *Gmunden*ben, mikor a postáról kijövet egy felszakított levélborítékot találtam a földön. Az volt ráírva: *P. R. 100, Poste restante*.

A tárgyalóteremben suttogás támad. Az asszonyok összemosolyognak s bölintanak. A poste restante levél megjelent. A válpörök örök előzménye, a vizitációk és tragédiák szállító levele.



## KÜLÖNFÉLÉK.

## Elrepült a kis madaram.

— Leányom esküvőjére. —

Elrepült a kis madaram,  
Üres lett a fészek.  
Hűlt helyére bánatosan,  
Könnyes szemmel nézek:

De ha a sors így akarta,  
S más gondjára bizza,  
Arra kérem a jó Istent,  
Ne kerüljön vissza.

Böllöny József.

## Ha ősszel...

— Olasz népmóránc. —

Ha ősszel, amikor már hull a levél,  
Künn a temetőbe' sirom keresed,  
Ama fejfára te rá fogsz akadni,  
Amelyre felírták az én nevemet.  
S aminek, míg dobog itt fenn a földön,  
Az emberi szív igazába örül,  
A fejfát az én hallgatag siromon  
Virág veszi majd mosolyogva körül.

És ekkor, leány, szakíts a virágból,  
Mely az én szívemnek porából fakadt  
És ékesítsd fel a siri virággal  
A te lágy, a hullámos szőghajadat.  
Egy meg nem irt dal mindenik virágszál,  
Mely egykoron e szívben vert gyökeret  
S egy-egy vallomás örök szerelemről,  
Mit ajakam el soha nem rebegett.

Fabula János.

† **A tizenhármak klubja.** Eredeti ember halt meg legutóbb Angolországban: William Harnell Blanch hírlapíró, a tizenhármak klubjának megalapítója. Már születése is rendkívüli körülmények között történt. Hajón született épp abban a pillanatban, amikor a hajó az egyenlítőt szelte át és így már a hajós szokás szerint is megkapta a keresztiséget. Ez a hajós szokás tudniillik abban áll, hogy az utasokat a hajósok tengeri vízzel meglocsolják, amikor a hajó az egyenlítőn átmegy. Éveken át munkatársa volt a South London Pressnek, de tollával nem tudta azt a sikert elérni, amelyet egy csapásra szerzett meg ennek a tizenhármak klubja megalapításának eszméje. Egy híres ebéd alkalmával 1894-ben tizenhárom asztalnál ültek a vendégek, mindegyik asztalnál tizenhárom. A bejáratnál óriás palack lógott, amelynek szétzúzása jelezte az ebéd kezdetét. Egy másik babonával is dacoltak a klub tagjai, amidőn csupa sanda pincéért alkalmazták. Minden pohárköszöntő tizenhárom percig tartott, az asztalon pávatollak he-

vertok, az összes jelen voltak világoszöld nyakkendővel viseltek és feldöntötték a sőtartókat, bezabonyítandó azt, hogy ők az összes babonákkal egyáltalában nem törődtek. Harry Furniss elnökölt, ez alkalommal mondotta pohárköszöntőjében a következőket:

— Dacolunk minden megigézéssel; nem félünk a fekete macskától és nem törődünk a félelmetes tizenhármassal...

A tizenhármak klub megalapítója halálával most feloszlott.

† **A rettenetes fejbőrkészítő.** Budapest igen gazdag érdekes cégtáblákban. A nagyszámú idegen, aki fővárosunkat előzől s lépten-nyomon utunkba akad vörös Baedekerjével és fotografáló-masínájával, legkedvesebb emlékeit Budapest eredeti cégtábláiról őrzi meg. Legújában ismét fölfedeztünk egy ritka cégtáblát s ámbár megpillantása vérfagyasztó hatással jár, mégis ajánljuk idegenvezetőink figyelmébe. A keskeny kis cégtábla, amelyet eddig nyilván igénytelensége és az előtte álló fa lombjai miatt nem vettünk észre, a Röck Szilárd-utca kis sarokházán van a Népszínház felé eső végén. Az ember olvassa:

Neumann Józ. fejbőrkészítő...

... És itt megborzad és fagyni kezd a vére. Az utolsó mohikán, Bórharisnya stb. rémségei világyorsan elvonednek meg emlékeztünkben, tomahawkok, véres skalpok kavarnak felizgult fantáziánkban. Félénk pillantást vetünk újra a táblára, ahol bizonyára ez következik:

Itt indiánoktól megskalpokott fejek jól és olcsón új fejbőrrel láttnak el...

De nem ez következik hála istennek, a bős indiánok kegyetlen tomahawkjá nem teremtette meg fővárosunkban a legborzalmasabb ipart. A cégtábla, mint valami sötéten induló, de jól végződő dráma derűre változik. Megnyugodva olvassuk az enyhe cégtábláskát:

Neumann Józ. fejbőrkészítő és csizmazaványoló.

† **Színházi jövedelmek Amerikában.** Az amerikai színházaknak jó szezonzuk volt az elmúlt évben. Erről a következő adatok számolnak be: Miss Adam befejezte a szezon s levette a „The Little Minister”-t, miután mint star nyolcszáznegyvenegyszer játszott benne és négy millió koronát vett be vele. Az első háromszáz előadás Newyorkban 1.480.000 koronát jövedelmezett és a Critterinban pedig hetvenegy előadás 318.296 koronát hozott. Mialatt utazott, egy este nek az átlagos jövedelme nyolcezer korona volt.

még Omahában is két este 17.200 koronát jövedelmezett. Barrie, a szerencsés költő, tíz percentes tantételekben négyszázszáz koronát szerzett. A „Ben Hur” sikere is figyelemreméltó. Ennek a darabnak százkilenevvenegy előadása 1.600.000 koronát jövedelmezett; volt egy hét, amely hetvenhatvanhatvan koronát és négy héten egyenkint hetvenkétezer koronát hozott. Misztresz Caster abban a szezonban szintén „Zaza”-val sok pénzt keresett Amerikában. Százhetvenhárom előadással 1.375.000 koronát vett be. Miss Nethersole, noha a Wallace-színházat időnkint bezárták és a sok pörösködés ellenére, tömött érszínnyel tér vissza Angolországba, mert a „Sappho” hetenkint negyvennégy-hatvannégyezer korona bevételt eredményezett, volt olyan eset is, hogy ötvenhatézer koronát. New Yorkban a legjobb hét 68.324 koronával, St-Louisban 60.264 koronával zárult. Anna Held, akit csak chantant-ékesnőnek tekintettek s mikor színésznőnek csapott fel, éppenséggel nem voltak sikerei, 1.080.000 koronát szerzett. Épp oly jó szezonja volt Mr. Sothernnek és Mr. Hackettnak. Hackett hetenkint átlag harminckétezer koronára vitte, Sothern pedig a „The King's Musketeer”-rel és a „The Song of the Sword”-dal átlag harminchétezer koronára. Az „Elsüllyedt harang”-gal huszonnyolcezer koronát vett be hetenkint, Chicagóban pedig ötvenhatézer koronát vett be. A nagy opera a Metropolitan színházban kerek négy milliót jövedelmezett.

† **Egy érdekes csók.** Lyk poroszországi városka törvényszéke előtt érdekes pör játszódik le most. Néhány évvel ezelőtt Lyk határának egy kis korcsmájában több lyki földbirtokos ült együtt sörözve, amikor egyszer csak belép egy gyönyörű tizenhat éves leányka, aki az apjéért jött a korcsmába. A sűrűzgetők egyike a leánykához lépett és csókot kért tőle, amit az természetesen megtagadott. Erre a birtokos így szólt a leányához:

— Adj egy csókot és ha husz éves leszel, kapsz tőlem ötszáz tallért.

A többiek rábeszéltek a leányt, akit apja is buzdított, hogy fogadja el az ajánlatot. Végre a leány engedett a kérésnek és hangos csókot adott a birtokos ajkára. Mult az idő. A szép leány husz éves lett és most követeli az ötszáz tallért a csókolódzó birtokostól. Ez azonban tréfára fordítja a dolgot és bár tanuk előtt kötelezte magát az ötszáz tallér megfizetésére, nem akar fizetni. A leány apja bepörölté most az udvariatlan birtokost.

† **Az angolok Transvaalért.** Az angol hadügyminisztérium összeállította a pontos kimutatást azokról a veszteségekről, amelyeket a brit hadsereg a Transvaalért vívott harcban szenvedett. A boerok ellen folyó harc bizony nemcsak óriási pénzáldozat-

## REGENY.

## A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(24)

Meglátták egymást, látókká lettek újra. Hallották barátaik szavát itt is, ott is a kert különféle részeiben, hallották a canalék homályos zsongását.

— Nos? — kérde mohón az ifju, csontig égve annak a csóknak hevétől.

Az asszony lehajolt, hogy fölemelje a gyöpről a gránátalmát. Érett volt, estében fölnyílt a héja és esurgatta piros nedvét, amely végigfolyt az ideges kézen és a világos ruhán. Eszébe jutott a gyümölcsessel teli bárka, a sápadt sziget, a holt mező meseje s szerelmes lólkébe visszhangzott a költő szava: — Ez az én testem... Vegyétek és egyétek!... —

— Nos?

— Igen.

Kis markába szorította a gyümölcsöt, mintha ösztönyszerien szét akarná préselni. A nedv kifakadt s végigszakadt csuklóján. Egész teste remegett, bensője lángolt, mint a kohó.

— Nos? Szóljon! — sürgette az ifju majdnem nyers hangon, miután újra fölesöngött fölében az ősi orgiák emléke.

— Menjen a többivel, aztán jöjjön vissza... A Gradenigo-kert rácsánál várom.

Reszkett a legyőzhetetlen szenvedélytől. A költő úgy látta viszont egy villám csillanásánál, mint a Menádok egyikét, aki a tánc után még remeg és csurim-verejtékes. Még egy pillantást vetettek egymásra, de nem bírták a vágy tekintetét állani. Szenvedtek. Elváltak.

Az asszony abba az irányba ment, ahol költő barátai dícsőítették az ő ideális hatalmát.

Vége, vége, immáron vége lett neki. Még élt, de össze volt törve, meg volt alázza, meg volt sebesülve, mintha kegyelem nélkül törték volna össze. Még élt s a hajnal is elérkezett s a napok újra elkezdődtek és a friss tengerár betódult a szép városba és Donatella tisztán pihent a párnáján. Végtelen messziségben érezte az órát, amelyben kedvesét a rácsnál várta s hallotta lépteit a néptelen gyalogjárón.

Oh mily messze volt immár ez az óra!

De minden remények közepette makacsul belefészkelődött emlékezetébe a várakozásnak minden részlete, érezte a hideg vasrácsot, amelyhez homlokát szoritotta, a gyöpről elpárolgó meleg párákat, Myrta kutyáinak érdes nyelvét, amelylyel az állatok kezét nyaldosták.

— Isten veled, Isten veled!

Vége, vége volt neki. Ugy távozott tőle a szerelme, mint courisánetől, szinte idegenül, szinte türelmetlenül, amikor a hajnal hús fuvalata hívta, a reggel szabadsága csalogatta.

— Isten veled!

Az asszony az ablakon át látta, amint megáll a parton s hosszan magába szívja az éltető levegőt. Aztán hallotta, mint hívja nagy nyugalommal, tisztán esengő hangon a gondolatát:

— Zorzi!

A legény a gondolatban elnyújtózva aludt. Amint Stelio költögette, hirtelen ugrással felébredt s rendbehozta az evőzőt.

— Szolgálatjára uram, — szól Zorzi jóságos mosolylyal. A világosodó eget nézte. Szemben egy palotában éppen megnyitották egy kőfaragóműhely ajtaját. A legények lépcsődarabokat faragtak.

— Hogy följebb, följebb emelkedhessünk... — gondolta magában Stelio és babonás szíve megörvendezett e jó előjelnek. A lépcső képe az ő emelkedését ígerte neki. Ezt a jelt látta már

egyszer, amaz ősi Gradenigo-palotának címerén: „Fel a magasba, egyre fel a magasba” — volt annak jelmondata. Tele volt a szíve örömmel.

— És Perdita? És Arianna? — Képzletében újra látta őket a márványlépcső legmagasabb fokán, a rőt lámpavilág fényében, oly szorosan egymás mellett, hogy az egyiket össze lehetett cserélni a másikkal s együtt egyetlen fehér foltnak hatott a két kísértő, amint a tömegből kiváltak. De lólkének színe csakhamar telesszóródott tarka képekkel, mint a tengernek színe. Az éjszakai heves láz eltűnt. S ő föléledt az éledő nappal.

— Most már nem te fogsz világitani — mormogta a gondolás, elfúvva a gondola kis lámpáját.

— A Canal grandéra! A San Giovanni Decollatohoz! — kiáltá a legénynek Stelio.

És mialatt a gondola fogas orra neki vágott a rió di San Giacomo dall'Orionak, a költő hátrafordult s egy tekintetet vetett az ólomszürkén elemagasló palotára. Egy ablakban épp most oltották el a világosságot. „Isten veled, Isten veled!” A szíve megdobbant, ereiben még hullámzott a gyönyörű árja. Ama hervatag asszony egyedül maradt a haldokló ábrázatával. Ama másik nő pedig készülődött, hogy visszatérjen gyötrelmek színhelyére. Azt hitte, hogy hatalmában áll ennek a két nőnek sorsát a saját gyönyörűségére kormányozni, átalakítani. A szíve nem fájt többé. Minden aggodalma eltűnt, mihelyt szeme megpillantotta az ifju hajnal játékeit. Perdita halványasága eltűnt emlékezetéből a színes kertfalak láttára; a víz hullámai kitérítették emlékéből az énekes leány ajka-vonalait. Benne most nem volt egyéb, csak az, ami körülötte élt és folyt.

— Állj meg a Vendramin-Calergi palota előtt! — parancsolta a legénynek.

Egy kertfal mentén a téglakerítésről letépett menetközben néhány virágszálat, amelyek a téglaközből nőttek ki. A virág violaszíű volt s végtelen gyengéd.

— A parthoz!

al, de szörnű véraldozattal is járt. Junius 9-ig 18.702 tisztet és katonát vesztek az angolok. Csakban 235 tiszt és 2283 katonát esett el, sebesülés következtében hatvanhárom tiszt és 551 közlegény, betegségben 112 tiszt és 3609 közkatona halt meg. Megsebesült 778 tiszt és 10.103 közlegény; baloset következtében ötvennyolc ember veszette életét. Fog-ságba esett vagy eltűnt 188 tiszt és 4486 katonát. Azonkívül 8843 tisztet és legényt betegség miatt kellett a harcterről hazaküldeni. Feltűnő, hogy a sebesültek aránylag nagyon könnyen gyógyultak, ellenben a betegségbe esett emberek főnyire elpusztultak. A hadjárat halottainak ötvennégy procentje betegség következtében veszette életét. A sebesülés és megbetegedés közti arányt legjobban mutatja, hogy az utolsó két hét alatt 175 ember esett el ütközetben, ellenben 558 halt meg betegségben.

— **Három kilométeres díszmenet.** Ilyen hosszú lesz a Mainzban rendezendő Gutenberg-ünnepe díszmenete. A menetet egy kétezeröttszáz méteres uton állítják fel, s egy nyulik meg azután háromezer méteresre. Lesz a menetben negyvenegy kocsi, köztük huszonhárom díszkocsi. Közreműködik a menetben vagy ezeröttszáz szolista, négyháromezrenként muzsikos és körülbelül nyolcszáz lovas, köztük a darmstadti, giesseni és heidelbergi főiskolák száz tagja. Négyezer mainzi diák is lesz a menetben.

— **Prodomos.** Ez annyit jelent, hogy előfutár és neve egy igen nevezetes motóros bárkának. Ez a kis hajó Jeruzsálem és Kermak, a moabiták földjének régi fővárosa között fog járni a holt tengeren. Az ezredévek óta csöndes tengeren, amelybe az ártalmas gőzöktől kábultan buknak bele a madarak a misztikus hullámokba. A jeruzsálemi görög klastrom csináltatta a tizenháromfél méter hosszú petróleumos motóros csónakot Hamburgban, hogy a legrövidebb útja lehessen Jeruzsálem és Kermak között közlekedni.

## Napirend.

**Napló.** Kedd, június 19. — Római katolikus: Gyárf. és Prot. — Protestáns: Gyárf. és P. — Görög-ország: (június 8.) Híriáris. — Zsidó: Szivan 22. — A nap kél 3 óra 46 perccor. — Nyugszik 7 óra 44 perccor. — A hold két este 11 óra 51 perccor. — Nyugszik délelőtt 11 óra 9 perccor.

A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11 órakor. Nemzeti múzeum. Asványtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig. Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Országos képtár zárva. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig. Egyetemi füvészkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 2—6 óráig.

A canale néptelen volt, mint afféle régi folyó, amelyen esőnd és költészet himbálózott. A zöld ég utolsó elhaló csillagait ragyogtatta meg tükrén. A palota első tekintetre úgy hatott, mint egy formába gyurt felhő, amely leülepedett a vizre. Az árnyék, amely még ráborult, bársonyos vaia, csudásan lágy és omlatag. S mint ahogy a finom munkát bársonypárnára fektetik, úgy vált elő e bársonyos homályból a hármás korintusi oszlop-sor, kecsesen és erőteljesen egészen a koszorú-párkányig, ahol a sasok és amforák között díszlettek a Loredan nemzetség rózsái, ezzel a felirással: Non nobis, Domine, non nobis.

Ebben a palotában dobogott lassan az a nagybeteg szív. Képzletében újra látta a barbár alkotómester képét: két szemre ragyogott magas homloka alján, ajkai összezáródtak az erőteljes áll felett s szóltak büszkeségről és megvetésről. Vajjon alszik-e éppen? Vajjon bír-e aludni? Avagy álmatlanul virrasztott a dicsőségével? Az ifjú visszaemlékezett azokra a különös dolgokra, amiket erről az emberről hallott. Igaz-e, hogy ez az ember nem tud aludni, ha nem hajítja fejét hölgyének szívére? S hogy öregségében is ezek a puha karok az ő párnája? Eszébe jutott Lady Myrta elbeszélése, aki Palermóban megnézte a Villa d'Angrit, amelyben az öreg mester lakta szobák még akkor is úgy telítve voltak átható rózsáillattal, hogy a látogató szinte beleszedült. Látta képzletében a kicsiny fardat testet, amely dus öltözébe volt pólyázva, gemmákkal ékeskedett s illatszerekkel volt átitatva, akár egy holttest, amelyet most visznek a máglyára. Vajjon nem Velence csöppögtette-e belé, mint hajdan Dürer Albertbe, a gyönyör és az ünnepi pompa után való vágyat? Óh, e canalek csöndjében hallotta bizonyára zenéjének leghatalmasabb fuvaltala: Trisztán és Izolde halálos szerelmének zokogását.

A nagy szív most betegesen dobogott itt. A hatalmas lendület itt most elült.

(Folytatás következik.)

Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—8 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8 óráig. Múzeumi könyvtár zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Inzertálás: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatásos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakgő-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatásos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés áruitásokat is eszközöl) a városi ipari parcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

## Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Kulató. Nagyzemző-utca. Ma egész új szencziós műsor.

Stefánia-szálló, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállója.

Union-Szálló díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitási kávépárterem.

Fetanovits Metropol szállója. Naponta hangverseny (lásd hirdetőt.) Ujjonnan berendezett fenyves étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

## KÖZGAZDASÁG.

### Ipar és kereskedelem.

**Osztrák-Magyar Bank.** A jegybank állása június 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.284.003.000 kor. (— 13.387.000 kor.), érc-értékkészlet 1.176.724.000 korona (+ 8.967.000 korona), váltótárca: 298.065.000 korona (— 13.824.000 kor.) lombard-üzlet: 49.354.000 korona (— 2.147.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 248.743.000 korona (+ 23.810.000 korona).

**Vasuti emlékünnepe Budapesten.** Fővárosunk a legközelebbi napokban a vasutak fejlődésének történelmére nézve kiváló jelentőséggel bíró gyűlésnek színhelye lesz. A német vasutegyesület, melyet 1846-ban néhány németországi vasut alapított, azóta azonban nemcsak Németországnak, de Ausztriának, Magyarországnak, Romániának, valamint Hollandiának összes jelentéktelen vasutaira, azonkívül még néhány belga és egy orosz vasutra terjed és ennél fogva teljes nemzetközi jelleggel bír, itt Budapesten tartja technikus gyűléseinek ötvenéves emlékünnepejét. Különös figyelemre méltó, hogy az egyesület legkiválóbb tagjai között, valamint a még jelentékenyebb technikus-gyűlésekben a magy. kir. államvasutak igazgatósága majdnem két évtized óta előnkül, minthogy 1881-ben történt első megválasztása óta mindig újból és újból lett megválasztva az elnöki tisztségre. Hazai államvasutainknak e jelentékeny szerepe abban is kifejezést talált, hogy a tizenhatodik technikus-gyűlés gyanánt, tekintettel az ezzel a gyűléssel összekötött ötvenéves emlékünnepeyre, Budapest, mint a magy. kir. államvasuti igazgatóság székhelye lett megválasztva. Az emlékünnepelet a műszaki bizottságnak az egész hétre tervezett tárgyalási keretében ülnek meg. Az ünnepi hét ma este vette kezdetét azzal az összejövetellel, amelyen a műszaki bizottság értekezletében résztvevők a Vasuti és Hajózási Klub helyiségeiben (Andrássy-ut 60.) találkoztak és amelyen számos bulgy is jelen volt. Holnap, kedden délelőtt tíz órakor kezd meg a műszaki bizottság üléseit, amelyeket délután folytatni fog. Délután 5 órakor a keleti pályaudvar külön termében a műszaki bizottságban résztvevők tiszteletére a m. kir. államvasutak igazgatósága ebéddel ad; este 8 órakor pedig ismerkedési összejövetellel lesz a Vasuti és Hajózási Klub helyiségeiben. Szerdán délelőtt lesz a *technikus-gyűlés ünnepélyes ülése*, amelyen valószínűleg Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter is meg fog jelenni. Az ünnepi szónoklatot *Ludwich Gyula* főrendiházi tag, a m. kir. államvasutak elnökgazdátja fogja tartani. Délután a vendégek a Városigében levő közlekedési muzeumot fogják megtekinteni; este 6 órakor pedig a Royal-szálló nagytermében díszebéddel lesz, amelyet a m. kir. államvasutak igazgatósága ad a vendégek tiszteletére. Csütörtökön és pénteken folytatják, illetve befejezik a tanácskozásokat. Ezekre a napokra tervezik az eskütéri hid építkezésének megtekintését s közös kirándulást a Margitszigetre, ahol csütörtökön este 8 órakor a m. kir. államvasutak igazgatósága vacsorát ad. Pénteken este kétfelé oszlik a társaság; egyik része Fiuméba megy az ottani vasuti és kiskövi művek megtekintésére, míg a másik rész a

Balatonra rándul ki. Az utóbbi kirándulások résztvevők szombat este, a fumei kirándulók pedig vasárnap délben érkezek vissza a fővárosba.

**Az iparhatósági megbízottak.** Az Országos Iparügy-ellenőrzési iparhatósági legutóbb *Ráth Károly* elnöklétele alatt tartott ülésén foglalkozott az iparhatósági megbízottak intézményének reformjával, melyre nézve a kereskedelmi miniszter vélemény-adására kérte fel az egyesületet. A szakosztály hozzászólás, beható vita után egyhangúlag olyan értelemben foglalt állást, hogy az iparhatósági megbízottak intézménye fenntartandó, de hatásköre és szervezete új alakot ölt. A szakosztály hozzájárult általánosságban a fővárosi iparhatósági megbízottak által a Fővárosi Iparkörben tartott értekezlet határozatahoz, de ezenkívül több olyan módosítást hozott javaslatba, amely egyrészt az iparhatóságnak biztosit az eddiginél nagyobb befolyást, másrészt az iparhatósági megbízottaknak olyan munkakört, amely az intézmény hasznos működését biztosítja. A szakosztály ezután a *Műkereskedők egyesületének* azt a beadványát tárgyalta, amely a kereskedelmi műkereskedőknek a képesítéshez kötött iparágak közé sorolását kéri. Az iparhatóságnak jelenlét képviselői egyhangúlag kimondották elvben, hogy a képesítés kiterjesztése kívánatos és az iparhatósági módosítása alkalmával óhajtott volna olyan rendelkezés felvétele, amely ezt lehetővé teszi. Végül *Gelléri igazgató* számolt be a *bajai helyi iparkiváltás* szép sikeréről és *Ráth Károly* elnök javaslatára a szakosztály elhatározta, hogy a bajai iparhatóságot, a kiállítás kezdeményezőjét ez alkalomból üdvözli.

**Felhasználó ipartelep.** A *Budapest-Monori Gyártelep* részvénytársaság vasárnap tartotta 60. évi rendes közgyűlését *Münich Aurél* elnökkel. Az előterjesztett évi mérleg 11.871.56 forint veszteséget mutat fel. A kedvezőtlen viszonyok következtében az igazgatóság a részvénytársaság felszámolását indítványozta, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. **Szeszarak.** A kontingens nyersszesz ára *Budapest* 40.— korona pénzben, 40,50 korona áruban. — *Bécsben* a nyersszesz ára 41,80 korona pénzben, 42,20 korona áruban.

**Juhvásár.** (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 628 db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyított juh 46 f.-től 49 f.-ig, kivételesen — f. kg-ént, vagy 33 k.-től 39½ k.-ig páronként, középminőségű ürü (nyított) 43 f.-től 45 f.-ig, kivételesen — f. kg-ént, vagy 29 k.-től 33 k.-ig páronként, angol keresztetű (középminőségű) gypjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg-ént, vagy — k.-től — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillér páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok 36—38 koronáig, páronként 22—26 korona, kecskék — korona páronként. Elsőrendű ürök nem voltak a vásáron, s mivel vevők igen csekély számmal jelentek meg, az irányzat lanya volt.

**Budapesti sertés-konzumvásár.** A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár *Erjégyése* 1900. évi június 18. Készlet 419 darab. Árkezzelt 120 darab. Összesen: 539 darab. — Eladatott 233 darab. Maradt 306 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 88—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—96 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 90—96 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malacok — korona 100 kilonként. A vásár hangulata lanya volt.

**Bécsi vágómarhavásár.** A st.-marxi központi vásároscsarnokban tegnap megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3553 darab magyar, 969 darab galiciái, — darab bukovinai, 741 darab németországi, — összesen tehát 5263 darab szarvasmarhát. Közűk 1091 silány.

*Jegyzések:* 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hiz66k6r I. minőségű 62—70 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 54—61 fillér, III. minőségű 46—53 fillér, galiciái hiz66k6r I. minőségű 66—72 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 58—65 f., III. minőségű 48—57 f., német hiz66k6r I. minőségű 70—76—79 f., kivételesen — fillér, II. minőségű 60—69 fillér, III. minőségű 52—69 fillér. Silányabb 66k6r 44—54 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 42—69—70 korona.

## A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 18.

A vételkedv ma mérsékelt volt; forgalomba került 18.000 métermázsza buza változatlan tartott áron. Rozs 10 fillérral esett.

**Eladatott:**

**Buza.** Tiszavideki: 250 mm. 81½ k. 8 K. — I., 300 mm. 79½ k. 7 K. 85 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78½ k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 80 f., 150 mm. 78½ k. 7 K. 65 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 450 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 450 mm. 75 k. 7 K. 75 f.

**Zenta:** 250 mm. 72½ k. 7 K. 40 f. Sziraci: 1500 mm. 73 k. 7 K. 50 f. Makóci: 3060 mm. 78 k. 7 K. 87½ f. Tolnai: 1600 mm. 75 k. 7 K. 50 f.

**Pestmegyei:** 300 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 79½ k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 250 mm. 75 k. 7 K. 35.

**Fehérmegyei:** 600 mm. 75½ k. 7 K. 45 f., 800 mm. 74 k. 7 K. 45 f., 600 mm. 75 k. 7 K. 47½ f.

Felső magyarországi: 250 mm. 75 k. 7 K. 35 f.  
 Szerbiai: 2000 mm. 76-5 k. 7 K. 10 f.  
 Átlad 3 hónapra.  
 Rozs: 100 mm. 6 K. 65 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 300 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 50 f.  
 Tengeri: 300 mm. 5 K. 65 f.  
 Arpa: 600 mm. 6 K. 03 f.  
 Beszpenzfutás mellett.  
 A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokás szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hekliterenként és kilogrammonként.

Eszaki	Kilós	100 kilogramm ár		100 köbft. ár	
		K-16l	K-16g	K-16l	K-16g
Hársvidéki	6	75	7,20	7,50	7,70
"	7	75	7,20	7,65	7,85
"	8	75	7,30	7,70	7,90
"	9	75	7,40	7,80	8,00
"	10	75	7,50	7,90	8,10
"	11	75	7,60	8,00	8,20
"	12	75	7,70	8,10	8,30
"	13	75	7,80	8,20	8,40
"	14	75	7,90	8,30	8,50
"	15	75	8,00	8,40	8,60
"	16	75	8,10	8,50	8,70
"	17	75	8,20	8,60	8,80
"	18	75	8,30	8,70	8,90
"	19	75	8,40	8,80	9,00
"	20	75	8,50	8,90	9,10
"	21	75	8,60	9,00	9,20
"	22	75	8,70	9,10	9,30
"	23	75	8,80	9,20	9,40
"	24	75	8,90	9,30	9,50
"	25	75	9,00	9,40	9,60
"	26	75	9,10	9,50	9,70
"	27	75	9,20	9,60	9,80
"	28	75	9,30	9,70	9,90
"	29	75	9,40	9,80	10,00
"	30	75	9,50	9,90	10,10

Egyéb gabonafélék		Kilós	100 kilogramm ár	
			K-16l	K-16g
Rozs	uj elsőrendű	—	8,75	8,9
"	másodrendű	—	8,55	8,70
Arpa	lakarmány	—	5,00	6,10
"	écseni való	—	5,45	6,5
"	szőlőszára való	—	5,50	6,60
Zab	—	—	—	—
Tengeri	6 bányási	—	—	—
"	u. in smud	—	—	—
Repece	uj káposzta	—	—	—
"	bányási	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza júniusra	0.—
Buza októberre	7.75—7.74—7.78—7.77—7.80
Rozs júniusra	—
Rozs októberre	6.84—6.86—6.84
Zab júniusra	—
Zab októberre	5.12—5.14
Tengeri májusra (1901.)	4.90—4.88—4.89
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.70—5.69—5.68
Tengeri augusztusra	5.74—5.73
Repece augusztusra	13.05—13.10

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

	pénz	áru
Buza júniusra	—	7.80
Buza októberre	—	7.81
Rozs júniusra	—	6.85
Rozs októberre	—	6.86
Tengeri júliusra	—	5.68
Tengeri augusztusra	—	5.73
Tengeri májusra (1901.)	—	4.88
Zab júniusra	—	5.16
Zab októberre	—	5.17
Repece augusztusra	—	12.85

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza júniusra	—
Buza októberre	7.75—7.76
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.77—6.78
Zab májusra	—
Zab októberre	5.14—5.15
Tengeri júliusra	5.66—5.67
Repece augusztusra	—

**A budapesti értéktőzsde.**

Már a tegnapi magánforgalom közben élénk realizáció-kedv mutatkozott, mely azonban a mai előtőzsdén berlini jegyzések és eladási megbízások által támogatást nyervén, erősebb kifejezést nyert. Bécs is igyekezett árut a piacra hozni s ily módon az összes internacionális értékek, még államvasutat sem kivéve, hanyatlottak s alacsonyabban zárulnak. A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tőzsde többszöri változásokon ment át. Berlinből váltakozó irányzat volt jelezve, eleinte amerikai jelentések hatottak lehangolólag, később a javult bányapiac kedvezőbb áramlatot szított. A díjbiztosítók jelzése idejében tartott volt az irányzat. Záratkor ismét ellanyhult a piac.

A helyi piac, az internacionális piac által befolyásolva, gyenge volt. A forgalom igen alárendelt jellegű volt.

A valutapiac merevebb.

Az előtőzsde bágyadt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 724.—725.50. Osztrák hitelrészvény 703.25—705.50. Osztrák-magyar államvasut 677.50—680.25. Leszámitoló bank 479.—korona.

A déli tőzsde gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 722.50—724.—. Osztrák hitelrészvény 703.25—705.75. Osztrák-magyar államvasut 674.50—678.—. Leszámitoló bank 479.—. Közüti vasuti részvény 625.—korona.

Forgatomba került: 4%-os magyar koronajáradék 91.25—91.30. Drascno-féle részvény 410.—. Hazai bank részvény 222 korona árfolyammal.

Utóközse. A 4 órai záratkor maradt: Osztrák hitelrészvény 704.10. Magyar hitelrészvény 723.50. Leszámitoló bank részvény 479.—. Rímamurányi vasut 566.50. Osztrák-magyar államvasut 673.25. Közüti vasut 625.—. Villamos vasut 318.—korona árfolyammal.

**A hivatalos zárlatok a következők voltak: \*)**

**I. Államadósság.**

a) Magyar Államadósság.

Pénz	Áru	Pénz	Áru
100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint
Aranyjárdék 4%	90.95	96.75	—
Koronajárdék 4%	91.30	91.70	—
Keleti vasuti költségek 5%	97.60	98.50	—
Államadóssági arany-kölcsön 4 1/2%	100.10	101.60	—
Államadóssági kölcsön 4 1/2%	99.60	100.10	—
Vasúttársaságok kölcsön 5%	77.—	78.—	—
Magyar nyeresévkölcsön (200 K)	168.50	159.60	—
Egyes papírárdék 4 1/2%	97.66	98.15	—
Egyes osztrákjárdék 4 1/2%	97.66	98.16	—
Aranyjárdék 4%	100.00	97.—	—
Magyar nyeresévkölcsön (200 K)	168.50	159.60	—
Magyar vöröskereszt-kölcsön (200 K)	168.—	153.—	—
Magyar postakölcsönvénny 4 1/2%	98.35	99.10	—
Hov.-sziv. realg.-kölcsön 4 1/2%	99.—	99.75	—
Magyar földterhmkölcsön 4 1/2%	98.—	98.—	—
Hov.-sziv. földterherm.-kölcsön 4 1/2%	98.60	98.60	—
Tisai sorsjegy 4%	139.75	139.75	—

**b) Osztrák Államadósság.**

Koronajárdék 4%	97.—	97.50
1870-as sorsj. (1000 K) 5%	150.—	152.—
K) 5%	133.70	133.70
1890-as sorsjegy	190.—	201.—

**c) Idegen Államadósság.**

Szász 100 frankos sorsjegy 3%	77.—	78.—
-------------------------------	------	------

**II. Más kölcsönök.**

Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	90.50	91.50
Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	93.—	97.—
Budapest fővárosi kölcsön 5%	91.50	92.50
Budapest fővárosi kölcsön 5%	92.50	94.—

**III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.**

**Budapesti intézetek kibocsátása.**

Bélvárosi lakárnyék zálog. 4 1/2%	98.50	99.50
Egyes. fű. lakárnyék zálog. 4 1/2%	98.—	99.—
Egyes. fű. lakárnyék zálog. 4 1/2%	91.10	92.10
Közföldterherm. zálog. 4 1/2%	101.50	102.50
Közföldterherm. zálog. 4 1/2%	101.50	102.50
M. szász. és járd. bank 4 1/2%	98.50	99.50
M. szász. és járd. bank 4 1/2%	99.—	99.50
Földterherm. zálog. 4 1/2%	99.50	100.50
Földterherm. zálog. 4 1/2%	98.75	99.75
Földterherm. zálog. 4 1/2%	98.50	99.50
Helyi Árványi vasut kölcsön 4 1/2%	96.20	96.20
Helyi Árványi vasut kölcsön 4 1/2%	93.—	94.—
Helyi Árványi vasut kölcsön 4 1/2%	92.—	92.—
Jelzálogbank zálog. 4 1/2%	101.—	102.—
Jelzálogbank zálog. 4 1/2%	99.—	100.—
Jelzálogbank zálog. 4 1/2%	99.50	100.—
Jelzálogbank zálog. 4 1/2%	100.—	101.—
Jelzálogbank zálog. 4 1/2%	97.25	98.25

**IV. Elsőbbségi kötvények.**

Folyamlatos és fennmaradási 4 1/2%	97.—	98.—
Magyar állami 5%	98.—	99.—
Magyar állami 5%	91.—	92.—
Beruházási kölcsön ar. 4 1/2%	94.—	97.—

**V. Bankok részvényei.**

Bankjegyzet	180.—	182.—
Elő m. iparbank	320.—	325.—
Pénzügyi hitelbank	1.3.—	1.6.—
Fővárosi bank r. t.	222.—	224.—
Hazai bank	211.—	214.—
Hov.-sziv. realg. zálogbank	99.—	100.—
Kereskedelmi bank	410.—	415.—
Magyar (asp. kisp.) jelzálogbank	950.—	975.—
Osztrák-magyar államvasut	1740.—	1750.—
Kereskedelmi bank	2660.—	2690.—

**VI. Takarékpénztárak részvényei.**

Bélvárosi	201.—	202.—
III. körzet	210.—	214.—
Budapesti lak. és szolg. r. társ.	410.—	414.—
Egyes. fővárosi	2220.—	2225.—
Magyar állami	5.—	57.—
Oroszlói központi	1420.—	1430.—
Pesti hazai	16226.—	16277.—

**VII. Biztosító társaságok részvényei.**

Bécsi életbiztosító társ.	400.—	410.—
Bécsi élet- és járd. életbiztosító társ.	500.—	520.—
Bécsi életbiztosító társ.	520.—	530.—
Fondator	190.—	195.—
Lloyd viszontlát.	212.—	216.—
M. élet- és járd. életbiztosító társ.	300.—	305.—
Nemzeti biztosító	300.—	305.—
Pannónia viszontlát.	110.—	115.—

**VIII. Gőzmalmok.**

Concordia	490.—	490.—
Elő budapesti	900.—	1110.—
Erdőbányai	45.—	48.—
Lajos	237.—	242.—
Hengeralmom	900.—	1000.—
Molnár és sülők	410.—	410.—
Viktória	254.—	260.—

**IX. Bányák és téglagyárak részvényei.**

Brasó bányá	—	—
Budapesti déli sz. mészgyár	150.—	160.—
Egyesült tégl. és cement	10.—	25.—
Göngyölök kősz. m.	225.—	232.—
Kőbányai bányá	225.—	230.—
stévi téglagyár	90.—	100.—
Kassa-somodi	10.—	15.—
Kőbányai gőstör.	1030.—	1030.—
Kősz. és tégl. (Drasch)	410.—	412.—
Asztalgár	349.—	349.—
Altalános kősz. m.	181.—	195.—
Kerami gyár	655.—	641.—
Ujvári téglagyár	155.—	155.—

**XI. Könyvnyomdák részvényei.**

Athenaeum	570.—	570.—
Franklin	630.—	527.—
Körmös	30.—	30.—
Pallas	865.—	865.—
Pesti könyvnyomda	2990.—	2725.—

**XII. Különböző vállalatok részvényei.**

Alt. wagg. kősz. m.	1025.—	1035.—
Bpesti villamos	235.—	238.—
Elő magyar szőlő	235.—	237.—
Elő magyar szőlőh. részv.	471.—	481.—
Elő magyar szőlőh. részv.	484.—	480.—
Elő magyar szőlőh. részv.	39.—	36.—
Elő magyar szőlőh. részv.	84.—	84.—
Király szőlőh.	10.—	20.—
Pólgár szőlőh.	145.—	145.—
Magyar cukoripar	1940.—	1945.—
F. L. H. szőlőh. részv.	20.—	20.—
Magyar villamos	530.—	535.—
Nemzetközi vill.	230.—	235.—
Nemzetközi wagg. gyár	1010.—	1020.—
Telefon-Hirmondó	—	—

**XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.**

Adria tengerhaj.	429.—	444.—
Bpesti közúti vas. ideg. részv.	625.—	626.—
6 év. jegy	285.—	285.—
villamos vas. 6 év. jegy	315.—	320.—
10.—	100.—	—
Újpest-rákospalotai villamos	125.—	135.—
Kassa-odderbergi	335.—	355.—
Magyar-állami nyugodt	425.—	430.—

\* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI—XIII. alatt jegyzetokéi pedig darabonként koronánként.

**X. Vasutvek és gépgyárak részvényei.**

Gazdasági gépgy.	240.—	290.—	Nicholson	504.—	510.—
Danubius	1521	1527	Schick	236.—	240.—
Ganz	850.—	840.—	Wattson-waggon	230.—	230.—

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 18. A sertésüzlet irányzata lanya. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar és Brandenburg (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 92—94 fillérig. Orag közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 95—97 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közep (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Közep (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 300 kilogramm felüli súlyban) 95—97 fillérig. — Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 93—95 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 91—93 fillérig.

Sertéselérés szám: 1900. jun. hó 16. napján volt készlet 43645 darab, 1900. június hó 17. napján felhajtott 1454 oras, 1900. évi június 17. napján elszállított 887 darab, 1900. június hó 18. napjára maradt készletben 44232 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 18. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Hegyi Gyula ipari segédfelügyelőt iparfelügyelővé, a VIII. fizetési osztályba, Reichart Vilmos, Harkányi József, Vadus Béla ipari segédfelügyelőket a IX. fizetési osztályba, Pechar Gusztáv gépészmérnök iparfelügyelői gyakorlatokat, Uray Jenő, Dér Sándor, Reitter Ferenc, Kinsker Albert, Borbély Gyula és Kosman György gépészmérnököket ipari segédfelügyelőkké a X. fizetési osztályba; a földmivélségi mi-

niszter Tus Antal központi szőlészeti és borászati felügyelőt Vincellérszkolai igazgatóvá a VIII. fizetési osztályba, Nits István és Katóc Simon szőlészeti és borászati felügyelőkké a IX. fizetési osztályba, Tóth Károlyt, az istván-telki kertészépző intézet volt igazgatóját, szőlészeti és borászati felügyelővé a X. fizetési osztályba, Eckard János, Nagy Béla, Török Pál és Réthy Aladár szőlészeti és borászati gyakorlatokat szőlészeti és borászati felügyelőkké a XI. fizetési osztályba végleges és végül Forster Sándor, Tatár György, Kovács Kálmán, Szageti Guila, Takács Emil és Stehli Bertalan szőlészeti és borászati gyakorlatjelöltiket segélydíjazás szőlészeti és borászati gyakorlatokká ideiglenes minőségben; dr. ifj. Miskolczy Imre, Moson vármegye II. aljegyzőjét a vezetéke alatt álló minisztériumhoz fizetéselelen miniszteri segédfogalmazóvá; az igazságügyminiszter dr. Párvy Árvéd budapesti lakos ügyvédjelöltet az upesti járásbírószághoz és Vince Aurél aranyosmaróthi lakos ügyvédjelöltet az aranyosmaróthi törvényszékhez alegyzőkké; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Versényi Borbálát okleveles tanítóné a györgyalvai állami elemi népiskolához rendes tanítónévé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Klöz Etelka okleveles kisdudovóné állami kisdudovóné; a pozsonyi itélőtábla elnöke Szandner Aladár végzett joghallgatót ezen itélőtábla területére díjtalan joggyakorokká; a temesvári itélőtábla elnöke Diénes Gyula német-szécsői lakos végzett joghallgatót a temesvári itélőtábla kerületébe díjaz joggyakorokká nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter dr. Csiki Kálmán marosvásárhelyi törvényszéki aliorát a marosvásárhelyi járásbírószághoz, mint végleges székhelyére rendelte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Trnauer Albert nagybereznai járásbírói aljegyzőt a várszegi járásbírószághoz; a győri járásbíró Hircsu István máramaros-szigeti ügyvédségi irnokot saját kérelmére a veszprémi ügyészséghez helyezte át.

Pályázatok. Fogalmazó gyakorlatok a brassói pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Végrehajtó a nagyszombati járásbírószágnál 2 hét alatt. Hivatalosolga a nagyváradi ügyészségnél július 18-ig. Számgyakorok a zilahi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Albíró a körösbányai járásbírószágnál 2 hét alatt. Hivatalosolga a gömböbányai bányajárogatóságnál 4 hét alatt. Pénztári segédítést a zágrábi állampénztárnál 14 nap alatt. Aljegyző a málcaiki járásbírószágnál 2 hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, június 18.

Az Atlanti-tenger fölött elterülő gyenge maximum kissé visszahúzódott, míg az oroszországi depresszió helyét megtartotta. Egy csekély minimum Morvaország fölött keletkezett.

Az idő főleg közép és keleti Európában esős. A hőmérséklet Oroszországban süllyedt.

Hazánkban számottevő esők tegnap csupán Erdélyben fordultak elő, mivel egyébként mennyiségük alig 1—2 mm-re ment. Ma reggel nyugaton esik.

Kültség: Változóan felhős, onyhe idő várható helyenkint zivataros esőkkel.

Vizállás.

Table with columns for location (Tisza, Tótok, Sajó, Körös, Maros, Temes, Hód) and water level measurements in meters for various stations like Mezőfalva, Tótok, Sajó, Körös, Maros, Temes, Hód.

Advertisement for Kutschera György-nél, featuring various household items and tools. Text: 'Nagy választék bádogos- és bronz-arokban 1000-féle tárgyakban, legújabbban elkészítve. Különösen ajánlok újszerűbb elosztókat, u. m. szobai újszerűbb kávéfőzőt, továbbá angol stílusú tűzhelyeket, újszerűbb minőségű kerti és tűzi lépcsőket, továbbá virágágyásokat, szilámpákat legolcsóbb gyári árák és jóállás mellett. Drué választék függőleg-pépek, fűtőbűtők és lépcsővezényekben. Kaptható a készítésnél.' Address: Aranybica-utca 6. szám, a Váci-körút szomszédjában, BUDAPESTEN.

Advertisement for Butor részletfizetésre! (Butor installment purchase). Text: 'Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.' Address: Bpest, Erzsébet-ter 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Árfizetést 25 kr. levéljegyzékkel előlegként mentve küld fenti cég B. osztálya. 6187

Advertisement for Dr. Mitzger Tivadar, HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET Budapest. Text: 'Ideg- és nemi betegségek makacs vér- és borbajok, mint gyengésségi állapottok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmélegebben ajánljuk.' Address: VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető. Rendelés d. e. 8—1-g d. u. 2—8-ig. Levélre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Advertisement for GUMMI (Rubber) and Weisz Gusztáv és Adolf. Text: 'különlegesség (nem gummi) dobozoként 1.50 kr. 'Pell' Forus' nem gummi-különlegesség, drókoként 1.50 kr. Minta-üveg 20 db 3 ft. Vidéki megrendelések utánvétel-tiltásokkal ellátottak. Az összeg előleges beutódításával franco küldetik.'

Advertisement for Santal Egger. Text: 'Kipróbált orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oty esetében, hol az orvosok Santal-olajat, Copaiavt, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tisztá keletindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatású az ifjúság bántalmainál, mert még az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg ára 3 kor., a pénz előleges beküldése után bérmentve 3-40 kor., 2 üveg 6-40 kor., 3 üveg 9 kor.' Address: Főraktár: 'Nádor győztesraktár' Budapest, Váci-körút 17.

Advertisement for Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian. Text: 'GICHNER JANOS és TARSÁ paplan, matrác és kárpítottaru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltartó stb. nagy vái asztalban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzékét kivételre ingyen és bérmentve küldünk. Nem tartozó árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszadjuk.' Includes images of a bed and a mattress.

Advertisement for Kizárólag egyedüli főraktár. Text: 'valódi francia és angol gummi- és hálhólyag különlegességeiben tucatsz 120 krtól 6 ftig. Parisi óvspongya Safeti Spongya 4 krtól 6 ftig. Pessarium oclumium, hólyagoknak nélkülözhetlen, drb 150—2 ft. Megrendeléseket pontosan, a legnagyobb diskreció mellett eszközöl.' Address: Radványi L. sérvkötő- és sebészeti-kötszergyár Budapest, VII. Erzsébet-körút 36.

Advertisement for Butor. Text: 'bámulatos olcsón, minden stílusban és szalohal-utca 4. sz.'

Advertisement for Magyar falalmány!! (Magyar wallpaper). Text: 'Művészi kivitelű Aquarell (kezi) festés fára \* fára Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben. Magyar festés! Magyar fa. Magyar munka! 10 drb ára 2 kor.' Address: A pénz előleges beküldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadóhivatalban. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Advertisement for Butorvevőknek. Text: 'kik igazán szolid árura és jutányos árakra reflektálnak, bátorokunk saját gyártmányú kárpitos és asztalos-butorainkat b. figyelembe aánlani és azoknak szives megtekintésére tisztelettel meghívni. — Tisztelettel Sárkány és Schütz VII., Erzsébet-körút 12. sz. a New-York kavéház átellenében. Árjegyzékkel nem szolgálhatunk.'

Advertisement for Titkos betegségek ellen (Secret diseases). Text: '25 évi, részben katoniorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmélegebben ajánlható DR. KAJDACSY, v. cs. és k. ezredorvos. Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em. A legelhanyagoltabb hügyesbolygásokat, legkülönbözőbb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóbjait Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújabbban ойаныvra felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro-Massage vagy Psychrophor által, magóméseket, nőknél férfélfelűt befejezőkendezés nélkül, a legmakacsabb bórhetegségek, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátránybajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig: este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön váróterem. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerrelről is gondoskodva lesz.' Address: A 5715. számú

Advertisement for Petroleumizzólámpa (Petroleum lamp). Text: 'című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítés céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető: Kalmár J. mérnöki és szabadalmi irodájában Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.'



# Színházak, szórakozó helyek.

## M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

## MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

## VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június 19-én.

### Három pár cipő.

Enekes bohózat 4 felvonásban. Irta Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millöcker K.

Személyek:

Stangelmayer Klára, neje	Gál Kalmár	Kudelmudel Balassa	Nikó Szathmáry
Nachtfeiler Eder Laura	Kalmár Balassa	Koplacev Kunigunda	Rostagni Gyöngyi
Wappenknepl Maskaprüdel	Szelepcsényi Bivari	Flink Lőrinc Lenti, felesége	Gyöngyi Fedák Berzétei
	Nánásy Flitterglanz		

## NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június 19-én.

### Nap és hold.

Víg operette 3 felvonásban. Írták A. Vanloo és E. Leferrier. Fordították Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzte Charles Lecocq.

Személyek:

Pierates Braseiro Miguel	Kovács Raskó Kenedich Szabó A.	Manola Beatrix Sanchetto Cristoval	Küry Klára F. Hegyi A. Vidorné Szerdahelyi
--------------------------	--------------------------------	------------------------------------	--

## URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. június 19-én.

### Cumberland, a gondolatvasút.

Kedde 7 1/2 órákor.

## FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Kedd, 1900. június 19-én.

### Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Edmond Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Cyrano	Pethes	Ragueneau	Krémer
Christián	Szabó	Le Bret	Sebestyén
Guiche gróf	Klenovics	Carbon	Szilágyi
Lignière	Radványi	Jodelet	Szalai
Valvert	Stoll	Liza	Tárnoky
Roxan	Tóth	Martha	Pajor
Mont Fleury	Faraogó	D'Artagnan	Erdős
Bellerose	Sándor	Margherite	Kissné

Kedde 7 1/2 órákor.

## KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. június 19-én.

### A viceadmiraális.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjétszerz. Millöcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert.

Kedde 7 1/2 órákor.

## VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1900. június 19-én.

### Gróf Monte Christo.

Dráma 5 felvonásban. Irta Dumas S., átdolgozta Krecsányi Ignác.

Kedde 7 1/2 órákor.

## NÉMETFALDI KIRÁLYI

# CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma este 7 és 10 órákor:

## nagy előadás.

Fellépnek a legjobb műsorok, többek közt:

### LES HERNANDEZ trapéz

Frères BORGHETTI akrobaták Carré Miksa igazgató szabad időmítása, valamint a legjobb bohócok és auguszti der dumme.

### JAPÁN RÓZSÁJA.

Fényes kiállítás japán népművészet bemutatása. Pénteken, június 22-én este 7 1/2 órákor 2-ik nagy kórikus és bohóc előadás.

A 9732. számú

„Nyomásszabályozó és biztonsági készülék minden-nemű zárszerkezetek működtetésére“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötöttet keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyertes: Kalmár J. mérnöki és szabadalmi irodájában BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

**Kalmár J.** mérnöki és szabadalmi irodájában BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

### BELVÁROSI KÁVÉHÁZAMAT

ő fensége Ciflód főhercegnő palotájában (Ferencle-tere) ma 19-én délelőn

**megnyitom.**

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

**Steuer Sándor, kávé.**

## Somossy Mulaó

(Nagymező-utca.)  
Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 1/2-kor. Kedde 8 1/2-kor.  
A Mulaó 160-ra szellőztetve van.

**Mérsékelt nyári-idény helyárak.**

Ma:

## A repülő ballet

### „AEROGRAFIA“

első vendégszínház. Ezen mutatvány Szencziósi! Fenomenális! Először Európában látható a párisi Chatelet színházból

Mary Krausz | Majthényi Janka

prima ballerina | első szolótáncosnő

zárlatul bámulatatos nagy villamos

### APOTEOZIS.

Továbbá:

### „Im siebenten Himmel“.

Daljáték Lindau K-tól, zene Pagin Nándortól.

## PAGIN urral mint vendég

a bécsi Theater an der Wien tagja.

### Ugyint az összes műsorok.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytársada Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készíttetek.

— Saját gyártmány —

fa-és vasbutor, ruzgályak, ruganyos acél sodrony-ágybetétek, afrik-és löször-matracok, szalóngarnitúrak, kerti butor és gyermekkocsik

### részletfizetésre

minden árfelmérés nélkül — gyári árában — oltásban mint bármely készpénzesítés mellett. *Vádati megrendelések árnyékossá 50 fillér bítyeg bekielölés ellenében.*

## PÁPAI és NATHAN

legreggibb, legnagyobb és legrészletesebb speciális üzlet e szakmában.

**BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 2. SZ.**  
(Fonócsere-palota.)  
Gyár: VII. ker., Csengery-utca 7. szám.

## Univ. med. dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 33 óra áll fenn, most teljesen újja alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl, főleg bejáró betegnek számára.

### Alkalmazásban levő gyógyeszközök:

A tudományos vizgyógyászat összes eljárásai, masszázsa, villamos fanyúró (elhalasztók), az elektromosság minden fajja (galvanizatio, faradizatio, franklinizatio, elektromos masszázsa), hűtőkészülékek (Psychrophor stb.).

## SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivbajások számára). Kezelés alá vételnek: Különböző ideg-és gerincbajok, ideges gyöngeség; Allapotok: Álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhése, idült izületi és izomszűz stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékelték.

## Tavaszi és nyári évad 1900.

### Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hossz-u szelvény, el-gendő teljes férhóttá-zolre (kabát, mellény és nadrág) ára csak 8.65 -rt leges/egtinomabb

Egy szelvényt szalon-öltönyhöz 10.-ért, valamint tel-öltő-szövetet, turisztika-öltény, bő kámpingrukat szál-It gyári árában a legjobb hí-nevűnek és szőlőnek olismert posztó gyártárat

### Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszol-gáltatásról kezeskedünk.

A magánvételnek, aki a szöveteket közvetlenül a fontú egység a gyár székhelyén megrendeli, előnyöztetelmények.

## PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Balázs Pista kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va-esto osora. A gyönyörű tóli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fohériterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

## Fürdő- és üdülőhelyek a déli vasut mentén.

### Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestből (déli vasuti pályaudvar).

**Abbazia** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este, Abbazia-Mattglie érk. 9.40 este 9.17 d. e. Menettírti-jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104.16 k., II. oszt. 74.6 k., III. oszt. 47.78 k.

**Arco** (Pragerhof-Marburg-Mori-n át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este Arco érk. 9.50 d. e. 5.09 d. u. Menettírti-jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek \*) gyorsvonatokra: I. oszt. 132.10 k., II. oszt. 74.92 k., III. oszt. 61.54 k.

**Auenhof** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este 9.25 este Velden érk. 7.42 este 6.49 reggel 2.05 d. u. 30 napig érvényes menettírti jegyek \*) Velden állomásig, gyorsvonatokra: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

**Balaton-Földvár** Budapest d. v. ind. 6.50 reggel 8.00 d. e. 1.30 d. u. 4.25 d. u. 8.00 este 9.25 este, Balaton-Földvár érk. 11.07 d. e. 10.23 d. e. 5.28 d. u. 7.10 este 10.34 este 1.24 éjjel. Gyorsvonat I. oszt. 19.90 k. II. oszt. 14.50 k., III. oszt. 9.- k. Személyvonat I. oszt. 14.20 k., II. oszt. 10.70 k., III. oszt. 7.10 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévdav végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

**Balaton-Füred** Budapest d. v. ind. 6.50 reggel 8.00 d. e. 1.30 d. u. 4.25 d. u. 8.00 este 9.25 este. Siófok érk. 10.41 d. e. 10.09 d. e. 4.57 d. u. 7.43 este 10.13 este 12.59 éjjel. Gyorsvonati menettírti jegyek I. oszt. 17.- k., II. oszt. 12.30 k., III. oszt. 7.80 k. Személyvonati menettírti jegyek I. oszt. 12.- k., II. oszt. 9.- k., III. oszt. 6.- k. Siófokig és vissza. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévdav végéig, azaz szeptember 30-ig érvényesek.

**Brennerbad** (Pragerhof-Franzenfesten át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Brennerbad érk. 5.9 reggel, 2.59 d. u. 30 napig érvényes menettírti jegyek: Gyorsvonat I. oszt. 124.68 k., II. oszt. 89.32 k., III. o. 57.80 k.

**Daruvár** (Nagy-Kanizsa-Barcsen át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.25 este. Daruvár érk. 8.53 este, 12.09 d. u. Személyvonatu menettírti jegyek: I. oszt. 23.80 k., II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menettírti jegyek: I. oszt. 13.- k., II. oszt. 9.- k., III. oszt. 6.- k.

**Fonyód-fürdőtelep** Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel 1.30 d. u. Fonyód-fürdőtelep érk. 11.58 d. e. 10.56 d. e., 6.23 este. Személyvonat I. oszt. 19.20 k., II. oszt. 14.40 k., III. oszt. 9.60 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévdav végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

**Gleichenberg** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Purkka érk. 7.56 este, 8.13 d. e., 4.32 d. u. 30 napig érvényes menettírti jegyek Spielfeld állomásig gyorsvonatokra: I. oszt. 59.60 k., II. oszt. 41.12 k., III. oszt. 25.50 k.

**Gossensass** (Pragerhof-Franzenfesten át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Gossensass érk. 4.3 reggel, 2.30 d. u. 30 napig érvényes menettírti jegyek \*) Gyorsvonat: I. oszt. 117.30 k., II. oszt. 83.76 k., III. oszt. 53.64 k.

**Görs** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. este 8.00 este, 9.25 este. Görs érk. 9.47 este, 10.08 d. e., 5.34 este. 30 napig érvényes menettírti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 111.58 k., II. oszt. 80.16 k., III. oszt. 51.16 k.

**Hévíz** Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel 1.30 d. u., 8.00 este, 9.25 este. Keszthely érk. 1.10 d. u., 11.45 d. e., 7.30 este, 12.02 éjjel, 3.25 reggel. Menettírti jegyek B-Szt-Györgyig: Gyorsvonat: I. oszt. 31.20 k., II. oszt. 21.90 k., III. oszt. 13.60 k. Személyvonat: I. oszt. 21.60 k., II. oszt. 16.20 k., III. oszt. 10.80 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévdav végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

**Lipik** (Nagy-Kanizsa Barcsen át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.25 este. Pakrácz érk. 10.00 este, 1.20 d. u. Személyvonatu menettírti jegyek Barcsig: I. oszt. 23.80 k., II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menettírti jegyek: I. oszt. 15.- k., II. oszt. 10.- k., III. oszt. 7.- k.

**Merau** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Merán érk. 7.36 reggel, 2.59 d. u. **Bosen-Gries** állomásig 30 napig érvény s \*) menettírti jegyek Gyorsvonat: I. oszt. 124.68 k., II. oszt. 89.32 k., III. oszt. 57.80 k.

**Pörtltschach a/S** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.00 este, 9.25 este. Pörtltschach am See érk. 7.27 este, 6.38 reggel, 1.53 d. u. 30 napig érvényes \*) menettírti jegyek Gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

**Rohitsch** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Pörtltschach érk. 3.05 d. u., 8.08 este, 3.33 reggel, 8.59 d. e. 30 napig érvényes menettírti jegyek **Pörtltschach** állomásig. Gyorsvonat: I. oszt. 61.88 k., II. oszt. 42.88 k., III. oszt. 26.64 k.

**Römerbad** Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Römerbad érk. 4.06 d. u., 9.30 este, 4.33 reggel, 10.31 d. e. 30 napig érvényes menettírti jegyek Gyorsvonat: I. oszt. 70.04 k., II. oszt. 49.92 k., III. oszt. 30.72 k.

**Savanyukut** (Kanizsán át) Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Savanyukut érk. 7.15 este, 4.03 d. u., 6.55 reggel, 11.50 d. e. Személyvonatu jegyek: I. oszt. 28.20 k., II. oszt. 18.60 k., III. oszt. 13.20 k.

**Semmering** (Kanizsa-Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Semmering érk. 6.45 este, 3.19 éjjel, 7.05 reggel 4.28 d. u. Gyorsvonatu menettírti jegyek 30 napig érvényesek. I. oszt. 77.44 k., II. oszt. 54.50 k., III. oszt. 34.44 k.

**Siófok** Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel, 1.30 d. u., 4.25 d. u., 8.00 este, 9.25 este. Siófok érk. 10.41 d. e., 10.09 d. e., 4.57 d. u., 7.43 este, 10.13 este, 12.59 éjjel. Gyorsvonatu menettírti jegyek I. oszt. 17.- k., II. oszt. 12.30 k., III. oszt. 7.80 k. Személyvonatu menettírti jegyek I. oszt. 12.- k., II. oszt. 9.- k., III. oszt. 6.- k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévdav végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

**Tobelbad** (Pragerhof-Grácon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Prámsstätten-Tobelbad érk. 6.12 este, 8.03 reggel, 1.31 d. u. **Gráz** állomásig 30 napig érvényes menettírti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 59.90 k., II. oszt. 41.12 k., III. oszt. 25.50 k.

**Toblach** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Toblach érk. 1.01 éjjel, 10.49 d. e. 7.19 este. 30 napig érvényes \*) menettírti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 106.14 k., II. oszt. 75.42 k., III. oszt. 48.56 k.

**Tüffer** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Markt-Tüffer érk. 3.57 d. u., 9.30 este, 4.24 reggel, 10.21 d. e. 30 napig érvényes menettírti jegyek Markt-Tüffer állomásig, gyorsvonat: I. oszt. 68.54 k., II. oszt. 47.84 k., III. oszt. 30.- k.

**Velden** (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Velden érk. 7.42 este, 6.49 reggel, 2.05 d. u. 30 napig érvényes \*) menettírti jegyek, gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

Május 1-től augusztus hó végéig eső időszakban váltott jegyek f. év októ-ber hó végéig érvényesek.

† Június hó 1-től szeptember hó 15-ig közeledek.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Címml ellátott hirdetésekért külön 60 fill. kinstári bélyegdíj jár.

Levelbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódsoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

# APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.



**A címmel ellátott apró hirdetések után a szokásos 30 kr. bélyegilletéket június hó 1-től kezdve nem kell fizetni**

és így tehát minden címes apróhirdetés jövő hó 1-ső napjától kezdve mindenkinek **30 krral** kevesebbe kerül.

**APRÓ HIRDETÉSEK**  
és  
**ELŐFIZETÉSEK**  
felvételnek a  
**BUDAPESTI NAPLO**  
résztve  
a kiadóhivatalban  
**József-körút 18.**  
valamint a következő dohánytársaságokban:  
Brenner uvevek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca srtok.  
Nemessek-féle tőzsde Petőfi-tér.  
Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.  
Soprony V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.  
Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.  
Szántó Mór tőzsdéjében, Keeskenéti-utca 14.  
Weitznerfeld Jakab, Király-utca 1.  
Engelmann Mór dohány-tőzsde, IV. Kalvin-tér 2.  
Blockner J. hirdetősi iroda IV. Sütő-utca 6.  
Elek Bernát hirdetősi iroda V. Fűrdő-utca 4.  
Fischer J. A. hirdetősi iroda IV. Zsibáros-utca 7.  
Goldberger A. V. hirdetősi iroda IV. Váci-utca 9.  
Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-n. 9.  
Leopold Gyula hirdetősi irodája VII. Erzsébet-körút 14.  
Mosse Rudolf hirdetősi iroda VII. Károlykört 9.  
Schwarz József hirdetősi iroda V. Marokk-on. 4.  
Tánczer Gyula hirdetősi iroda IV. Szerviztér 8.

**APRÓ HIRDETÉSEK**  
és  
**ELŐFIZETÉSEK**  
felvételnek a  
**BUDAPESTI NAPLO**  
résztve  
a kiadóhivatalban  
**József-körút 18.**  
valamint a következő dohánytársaságokban:

Brenner uvevek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca srtok.  
Nemessek-féle tőzsde Petőfi-tér.  
Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.  
Soprony V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.  
Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.  
Szántó Mór tőzsdéjében, Keeskenéti-utca 14.  
Weitznerfeld Jakab, Király-utca 1.  
Engelmann Mór dohány-tőzsde, IV. Kalvin-tér 2.  
Blockner J. hirdetősi iroda IV. Sütő-utca 6.  
Elek Bernát hirdetősi iroda V. Fűrdő-utca 4.  
Fischer J. A. hirdetősi iroda IV. Zsibáros-utca 7.  
Goldberger A. V. hirdetősi iroda IV. Váci-utca 9.  
Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-n. 9.  
Leopold Gyula hirdetősi irodája VII. Erzsébet-körút 14.  
Mosse Rudolf hirdetősi iroda VII. Károlykört 9.  
Schwarz József hirdetősi iroda V. Marokk-on. 4.  
Tánczer Gyula hirdetősi iroda IV. Szerviztér 8.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**Kalán!**  
Szétnézve körülöttünk, látjuk, hogy kevesebben lóttunk s hiányzik közülünk az, ki bár nagy kamasz, mégis szeretetreméltó, mert olyan jó s olyan kedves, bár iszje folyton nedves, ki ez? no lám! ez a Kalán! Kalán! ki bár beteg — de nem elmébe, hanem testbe s ki reméli, hogy a bajt kiheveri a mi ezt nem hogy bánánk, sőt nagyon is kívánánk, hogy őt mielőbb meglátnánk erőbe és egészségre, jövedy — s pénzben bővelkedve! Adó — tiszte! Ö.

**„Blanca 19“.**  
A kívánt helyen szerdán levelét átvetheti.  
**Karolin 27.**  
Szerdán, 20-án d. u. 3 órákor az ismert helyen. T. 6422

**Fehér szegfű.**  
Tegnap értem Budapestre. Örvendek, hogy valamivel jobb fordulatot vett a baj. Holnap elutazom, a hét végén néhány napra visszazutok, azután hazamoson utazom. Sietnem kell, hisz őrzi, közeleg az aratás. Ha jöhet, úgy jöjjön kérem Bpestre és tudassa a napot, leveleit megkapom, intézkedtem és időt szakított. Az említett fordúre megyek. Kézcsók. 6419

**Nevelők keresek**  
tanfára, aki 2 gyermeket az első elemre tanítana. Szerény igényű zsidó ajánlkozók, fizetési igény megjelölésével pályázhatnak. Cím a kiadóhivatalban. 6423

**Társat**  
keresek egy szép jövőjű gyári vállalatához. Cím a kiadóhivatalban. 2978

**Házgondnoki**  
állást keresek 10,000 forint II. helyi betáblázásra. Ügyenők kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 6421

**Ügyvédi**  
irodában keres foglalkozást I. éves joghallgató. Cím a kiadóhivatalban. 2975

**Izraelita**  
vallású nevelő egy I-ső gimnáziumi és egy III-ik elemi fiúhoz kerestetik. Az illető egyuttal a jegyzői teendőket is elsajátíthatja magának. Fizetés havonta 120 frt és étel. Levelek bizonyítványokkal kéretnek: Földi Gyula körjegyző Siroka, Sáros megye. 6411

**14 polgári osztályt**  
végzett 15 éves fiú nagyon jó családból, igen szerény feltételek mellett irodába, vagy más irodai munkánál állást keres. Szives ajánlatok T\* jellegűvel e laphoz kéretnek.

**Alkalmazást**  
nyer fiatal ember, aki már szaklappal alkalmazva volt. Ajánlatok „szakiap” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6416

**Vakációra**  
ajánlkozók zsidó szeminarista vidékre, gimnáziumi, polgári, vagy elemi iskolai gyerekekhez. Szives megkeresés a kiadóhivatal továbbít „Szeminarista” jellegű alatt. 6417

**Szegény**  
asszony elvállal mindenféle közmunkát a legutányosabbban. Cím a kiadóhivatalban. 2974

**Urasági kocsis**  
nőtlen, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, hasonló minőségű állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6420

**Helyben,**  
asztaligedre nevelőlő ajánlkozók egy tanítóképzőintézetű növendék, aki a nevelés terén már nagy sikereket ért el. Feltételei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 2973

**Mosóné**  
ajánlkozók házakhoz és házon kívül. Cím a kiadóhivatalban. 6386

**Biztos jövő.**  
Egy 800 koronát érő fényképnagyító készültik azonnal elad. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2945

**Mérlegképes könyvvezető**  
keres 2-3 órai mellékfoglalkozást. Ajánlatokat „Megbízható karakter” jellegű címen továbbít a kiadóhivatal. 2967

**Helybéli**  
elsőrangú részv. társaság főkönyvelője elvállal üzleti könyvek bevezetését, vezetését, sccountirozást szerény díjazás mellett. Ajánlatokat „Diszkrét” címen kér a kiadóhivatalba. 2968

**Ruha-varróné,**  
kitűnően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renoválásokat is végez kitűnő izlésel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

**Fénykép-**  
nagyításokat hihetetlen olcsó árért 50-60 csemet nagyságban a legkisebb részért után vállalko el. Hűségért jótállko. Cím a kiadóhivatalban. 2944

**2 valódi**  
olasz mesterhegedű olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6413

**Különbéjártat**  
tisztá utcai szoba, fürdőszobával f. hó 15-re rendkívül olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2972

**Hölgyek!**  
Aki szép, fehér és tiszta, üde arcú akar elírni, írjon e lap kiadóhivatalába „Szép arc” címen. Levélbélyeg melléklendő. 6408

**Megvételre**  
keresek jó karban lévő, kijátszott, rövid zongorát. Ajánlatok „Orosz zongora” címen a kiadóba kéretnek. 2977

**Bicikli**  
adóval együtt, beruholás miatt potom áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6424

**12-es Lancaster-**  
repeszer, Springer-féle gyártmány, (chogreid) szőrtre és golyóra 80 frórt eladó. Ugyanott egy 12-es lancaster 25 frórt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2962

**Eladó.**  
Budapesthez közel, egészen, gyönyörű szép helyen, remek kiállításal, permentes levegővel, és jó bővizű kuttal, gazdasági épületekkel: egy nagy gyümölcsös, a legnemesebb fajú fiatal gyümölcsfákkal és 3 hold birtoklással amerikaiak oltott szőlővel, és egy nagy kényelmes uriaházal az anyáknál. Csak válasz-bélyeggel ellátott levelekre adatik válasz. Cím a kiadóhivatalban. 6123

**Ujból!**  
Bevezettem a szegén hálálval, hogy 1 darab elegánsan kidolgozott Marknagyságu képet is 1 forintért lehet készíttetni. Wikéki kis képek utáni nagy gytások jutányos árban leikiismeretes kivitelben, pontosan eszközöztetnek. Waitner fényképezési műintézetben Budapest, Erzsébet-körút 20. sz. I. em.

**Előfizetésekk elfogadtam a**  
**„Budapesti Napló”**  
kiadóhivatalában  
(Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár:  
6 füzetre 7 kor. 20 fill.  
12 „ 14 „ 40 „  
18 „ 21 „ 60 „  
30 „ 36 „ —

**A kiadóhivatal,**  
Budapest, V. Mérély-utca 11.  
A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzeti kiadása után kethetenként egy-egy újabb füzeti jelenik meg. — Az egész má 1900. kárácsonyra készen lesz.

**Szeplő,**  
pattanás stb. ellen legjobb a **Kámforkezm,** ára 1 korona 20 fillér; mitesszerek és bőrhámias ellen a **Johann Maria Farina kölnivíz,** ára eredeti nagy üvegekben 1 korona. Vidékre utánvétel **Drogueria, ÜMÖI-né 6.**

## Olaszország

### Remekel.

Olaszország és az olaszok műkincsének mintegy 2000 fényképben álló gyűjteménye. Remek díszalbum hosszukás negyedérf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: **Laurenc Gyula.** A magyar kiadás szerkesztője: **BOROSS VILMOS.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezése és fényes kiállítása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon. — A műbe felvett képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdasági műkincseinek, az olasz vidék beható ismerete és az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendeztetek el.

A füzetek kéthosszúak nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyantán. — E mű össze nem hasonlítható az eddigi Olaszországról megjelent sejtéses vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott címléivel; e díszalbummal

**monumentális remekművet alkotunk**

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretőket és ismerőket legszélesebb körökben éppen úgy, mint a művészetet kedvelőket, művészeket és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletek tökéletes dőssége folytán a remekmű egyuttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágáinak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetésekk elfogadtam a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár:  
6 füzetre 7 kor. 20 fill.  
12 „ 14 „ 40 „  
18 „ 21 „ 60 „  
30 „ 36 „ —

**A kiadóhivatal,**  
Budapest, V. Mérély-utca 11.  
A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzeti kiadása után kethetenként egy-egy újabb füzeti jelenik meg. — Az egész má 1900. kárácsonyra készen lesz.

## Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóknőket, minden nemzetiségű bonnookat és gyermekkerestőznőket, társalgónőket a nyárra is lelkiismeretes ajánl és elhelyez

**Szegheőné S. Lujza**  
BUDAPEST,  
VI., Dessewffy-utca 22.

**Közhelyesnél,**  
rekedtségül vegyenek 30 kért Réthy-féle pemetefüvekkorlát.

**Dina.**  
Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában.

**Zálogházi**  
cédlükhöz veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészletek, grammja 5 kr., girandolók, gyertyatartók, hálaltálat, tálcák, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletek 135 fróttól kezdve, és vas-laszték mindennemű ezüst műtőves tárgyakban, arany férfiláncok köllgövel, grammja 35 kr., masszív arany gyűrű 2 frt 40 fróttól, tula remon-toir órák 6 frt. Grünberger Ármn Béla örökösök Budapest, IV. Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbázár.

**Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.**

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

**Pályázati hirdetés.**

A magyar kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán lévő pályaven-dőlig bérletre ezenel azt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901 évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1903. évi december hó 31-ig.

A bérlet feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetőek vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azok elismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 kor. bélyeggel ellátott és „ajánlat a gyulafehérvári pályavendőlig bérletre” felirattal borított zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi július hó 3-án, déli 12 óráig aulirott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100, azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 2-án, déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségé gyűjtőpénztáránál Aradon letendő. Az értékpapirok számitandók a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régitb utolsó napi árfolyamon, de soha növevteken felül.

Takarékjéztári betétkönyvek letét gyantán nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bér-összege való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. évi június hóban.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségé (Utánnyomás nem díjazt).

## Közne-posztály.

Fereno József-kabát 4 frt  
Jaquet „ „ „ 3 frt  
Frack „ „ „ 5 frt  
Nadrág „ „ „ 2.50.

**Rothberger Jakab,**  
Kristóf-tér 2. 1-ső emelet.

## Julius 1-ére

**bolti helyiség egy Automobile rak-tárhoz kerestetik a Teréz-és Erzsébet-körutnak az Andrássy utig terjedő részlein.**

Kirakat és javító műhelynek való kis mellék helyiség szükséges. Ajánlatok „Automobile” jelige alatt e laphoz mielőbb küldendők.

Magy. kir. államvasutak Budapesti balparti üzletvezetőségé.

19827/900. sz.

**Pályázati hirdetés.**

A magyar királyi államvasutak aulirott üzletvezetőségé nyilvános pályázat utján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnokok részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatozban egyenruhát tartoznak viselni.

A hivatalnokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők.

1. Nyári zubbony, 2. Tavasszi és őszi zubbony, 3. Téli zubbony, 4. Nyári nadrág, sötétkék, szürke vagy drapp színű posztóból, 5. Tavasszi vagy őszi-nadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavasszi és őszi felöltő, 8. Téli felöltő, 9. Nyári sapka, 10. Nyakraváló, 11. Keztyű, 12. Karkötő, 13. Rangjelző rózsák.

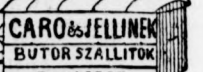
Az 1-8 tétel felemlített ruhadarabok készítéséhez megkívánató kelmek szállítása a magyar kir. államvasutak igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon czég, mely az 1-8 tétel alatt felsorolt ruhadarabok elkészítésével megbízati fog, a szükséges kelmeket a jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételek szerint a megvezetési honi gyárban beszerzeni.

Az ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerzethetőek a hivatalos órák alatt, melynek megfelelően aztán az ajánlat következő felirattal látandó el:

„Ajánlat a hivatalnok egyenruha darabok elkészítésére” és ez f. évi július hó 14-én déli 12 óráig az aulirott üzletvezetőséghez (Budapest, VI. Teréz-körút 62. szám I. emelet 5. ajtó sz.) nyújtandó be, vagy posta utján küldendő be, bánatpénz gyantán 400 korona készpénzben, vagy értékpapirokban 1900. évi július hó 13-án déli 12 óráig gyűjtőpénztárunknál (VI. Teréz-kört 62. sz. földsz.) küldendő be.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott egységárra szabadon választasson.

A magyar királyi államvasutak bpest balparti üzletvezetőségé.



**CAROL és JELINEK**  
BUTOR SZÁLLITOK  
BUDAPEST

Arany János-utca 34. sz.  
Butor beraktározás.  
Garde-Meuble.

## Valódi kárpáti

juhuturó, naponta friss készítmény, teljesen érett, eltartható, zsíros, igen kellemes ízű, csinos 5 kgos postai bűdőkben 5.40 bértmentve, utánvét mellett szállít

**Steiner Simon**  
kárpáti juhuturógyáros  
Tiszolc (Gömör m.)

**Uri Havelock**  
7 fróttól,  
**Női Havelock**  
9 fróttól,  
**Fiu Havelock**  
4 fróttól,  
**Leány Havelock**  
5 fróttól feljebb.  
A legjobb csak

## a tirolinál

**Justitz Leopold,**  
lodenruha-specialista  
**BECS,**  
IX. Währingerstrasse 48.  
Telefon 7248. sz.

a tanítok egytete házának az osztr. turista, a touring-club és számos kerekpártyegyet stb. szállítja.

LODEN v. évi 12-  
LODEN mensékkor 12-  
LODEN hajókör-  
LODEN peny 12-  
LODEN turista-ö-  
LODEN tány 12-  
LODEN molnár-ö-  
LODEN tány 10-  
LODEN söt-öbny 12-  
LODEN öbny ma-  
LODEN lomulár-  
LODEN dosonok-  
LODEN nak 12-  
LODEN orfős-ö-  
LODEN öbny 15-  
LODEN öbny 10-  
LODEN hargallér 5-  
LODEN gansoni 2.50  
LODEN v. évi 5-  
LODEN kerekpár-  
LODEN galér 5-  
LODEN dress sap-  
LODEN tány 10-  
LODEN minden szinben 10-  
LODEN iskola-ö-  
LODEN tány 5.50  
LODEN iskola-kö-  
LODEN pony 4-  
LODEN öbny 5-  
LODEN öbny 5-  
LODEN öbny 12-  
LODEN süccé és mellény 5-  
LODEN radasótt 10-  
LODEN öbny 7.50  
LODEN v. évi 9-  
LODEN köpony 12-  
LODEN lodenakabát 5-  
LODEN öbny 5-  
LODEN nadrág rövid 4.50  
LODEN öbny 10-  
LODEN öbny 10-  
LODEN öbny 7-  
LODEN öbny 5.50  
LODEN öbny 7-  
LODEN öbny 5.50  
LODEN öbny 7-  
LODEN öbny 7-  
LODEN öbny 7-  
LODEN öbny